

KOŁOROWY
START

z plusem

wrzesień – listopad

Autorka
Wiesława Żaba-Żabińska

Projekt okładki
Magdalena Pilch

Redakcja merytoryczna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwillk

Skład i łamanie
Marek Zapala

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.
Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

ISBN 978-83-7874-785-7

© 2017 Wydawnictwo JUKA-91

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
ul. Jutrzenki 118
02-230 Warszawa
infolinia 800 650 300
www.mac.pl
www.juka.edu.pl

Spis treści

Rozkład materiału	4
--------------------------------	---

Wrzesień

I. W przedszkolu (książka, s. 3–7; karty pracy, cz. 1, s. 3–12, karty pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 3–4)	22
II. Znowu w przedszkolu (książka, s. 8–11; karty pracy, cz. 1, s. 13–15)	31
III. Moja droga do przedszkola (książka, s. 12–13; karty pracy, cz. 1, s. 16–25, karta pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 5)	41
IV. Nadeszła jesień (książka, s. 14–17; karty pracy, cz. 1, s. 26–37, karta pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 6)	51

Październik

I. Jesienią w sadzie (książka, s. 18–19; karty pracy, cz. 1, s. 38–47, karty pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 7–8).....	64
II. Warzywa znane i lubiane (książka, s. 20–21; karty pracy, cz. 1, s. 48–59, karty pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 9–11).....	73
III. Moja rodzina (książka, s. 22–23; karty pracy, cz. 1, s. 60–69, karta pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 12)	84
IV. Zwierzęta domowe (książka, s. 24–27; karty pracy, cz. 1, s. 70–85, karty pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 13–14)	95

Listopad

I. Domy i domki (książka, s. 28–29; karty pracy, cz. 1, s. 86–96, karta pracy <i>Czytam, piszę, liczę</i> , s. 15)	108
--	-----

Propozycja korzystania z <i>Tablic demonstracyjnych dla starszych przedszkolaków</i> ..	119
--	-----

Propozycja korzystania z <i>Wyprawki plastycznej</i>	120
---	-----

Oznaczenia:

 – zajęcia wynikające z zadań programowych

 – zajęcia wynikające z realizacji treści wychowania zdrowotnego

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Treści programowe	Tematy tygodni	Dzień tygodnia	Temat dnia	Aktywność i działalność dziecka
1	2	3	4	5
To ja <i>Podawanie informacji o sobie</i> – określanie swoich cech fizycznych: wzrost (w odniesieniu do innych), kolor włosów – określanie swoich ulubionych potraw, form wypoczynku – określanie swoich zainteresowań. Nasza grupa <i>Współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie</i> – przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie. Nasze zmysły <i>Poznanie świata poprzez zmysły</i> – rozpoznawanie przedmiotów, roślin, zwierząt za pomocą zmysłów: dotyku, smaku, węchu, wzroku, słuchu. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 21, 24, 47).</i>	W przed-szkolu	1.	Moje przed-szkole	- Poznanie pomieszczeń znajdujących się w przedszkolu. <i>Znaczki przedszkolaczków</i> – kolorowanie swojego znaczka rozpoznawczego.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	O sobie samym	<i>O sobie samym</i> – podawanie różnych danych o sobie. <i>Znam swoje ciało</i> – utrwalanie nazw części ciała.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Moje zmysły	Zabawy przy piosence <i>Zmysły</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Dzielimy słowa na sylaby	Rytmiczne dzielenie słów – wprowadzenie pojęcia <i>sylaba</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Kodeks przedszkolaka	<i>Moje emocje</i> – nazywanie różnych stanów emocjonalnych. <i>Kodeks przedszkolaka</i> – ustalanie umów, które należy przestrzegać w przedszkolu.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Cele główne	Cele operacyjne	Książka, karty pracy, cz. 1, karty pracy <i>Czytam...</i>	Zajęcia ruchowe
6	7	8	9
– poznawanie pracowników przedszkola i pomieszczeń znajdujących się w budynku – zapoznanie ze znaczkami rozpoznawczymi	Dziecko: – nazywa pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu – rozpoznaje swój znaczek rozpoznawczy	kp, s. 3, k, s. 4, 5	• Ćwiczenia poranne – zestaw I. • Zabawy ruchowe: <i>Biegające znaczki; Uszy, nos, czubki palców; Magiczne gesty; Strach ma wielkie oczy.</i> • Zabawy muzyczno-ruchowe: <i>Taniec części ciała, Rób tak jak ja.</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I.
I 1, I 2, I 3, I 5, III 1, III 3, III 8, IV 2, IV 8			
– podawanie wiadomości na swój temat – utrwalanie nazw części ciała	– wypowiada się na swój temat – wymienia nazwy poszczególnych części ciała	kp, s. 4, 5, k, s. 6	
I 1, I 2, I 3, I 5, III 2, IV 2, IV 7			
– umuzykalnianie dzieci – rozwijanie sprawności fizycznej	– śpiewa piosenkę – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych	kp, s. 6, 7, 8, karta pracy <i>Czytam....</i>, s. 3	
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 7			
– rozwijanie mowy – rozwijanie sprawności fizycznej	– dzieli nazwy obrazków na sylaby – aktywnie uczestniczy w zabawach i ćwiczeniach ruchowych	kp, s. 9, k, s. 7	
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2			
– rozpoznawanie i nazywanie różnych stanów emocjonalnych – ustalanie umów dotyczących zachowania się w przedszkolu	– nazywa różne stany emocjonalne – przestrzega kodeksu przedszkolaka	kp, s. 10, 11, 12, karta pracy <i>Czytam....</i>, s. 4	
I 1, I 2, I 3, I 5, II 1, II 4, III 4, III 5, IV 2			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II

Nasza grupa <i>Współdziałanie w grupie</i> – uczestniczenie we wspólnych zabawach, np.: ruchowych, prowadzonych metodą R. Labana, W. Sherborne. <i>Rozwijanie relacji pomiędzy dziećmi, opartych na wzajemnym szacunku i akceptacji</i> – współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych. Jesteśmy Polakami <i>Rozwijanie poczucia przynależności narodowej</i> – oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań; odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 24, 25, 28).</i>	Znowu w przedszkolu	1.	Jesteśmy grupą	Zabawy integrujące grupę.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	Wróciliśmy po wakacjach	<i>Byliśmy na wakacjach</i> – rozmowa na temat wakacji. <i>Moje wakacje</i> – rysunek uzupełniony wycinanką.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	W przedszkolu jest nam dobrze	Zabawy przy piosence <i>Znowu w przedszkolu</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Moje imię	<i>Pamiętki z wakacji</i> – ćwiczenia w liczeniu. <i>Moje imię</i> – poznanie zapisu swojego imienia.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Nad morzem i w górach	- Słuchanie wiersza Doroty Gellner <i>Muszelki</i>. <i>Góry, nasze góry</i> – malowanie na nierównym podłożu.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II

– integrowanie grupy	Dziecko: – czuje się członkiem grupy	k, s. 8, 9	• Ćwiczenia poranne – zestaw II. • Zabawa ruchowa <i>Witamy u nas</i>. • Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Stop i start</i>. • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Nad morzem</i>. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I.
– rozwijanie sprawności fizycznej	– aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych		
I 1, I 2, I 3, I 5, III 2, IV 2			
– rozwijanie mowy	– wypowiada się na temat wakacji	k, s. 10, 11, kp, s. 13	
– rozwijanie sprawności manualnej	– łączy w swojej pracy dwie techniki – rysunek i wycinankę		
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 8			
– umuzykalnianie dzieci	– akompaniuje na grzechotce		
– rozwijanie zwinności i szybkości	– aktywnie wykonuje ćwiczenia		
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 7			
– rozwijanie umiejętności liczenia	– liczy w zakresie sześciu	kp, s. 14	
– przygotowanie do nauki czytania	– rozpoznaje zapis swojego imienia		
I 1, I 2, I 3, I 5, III 5, IV 2, IV 4, IV 15			
– rozwijanie mowy	– wypowiada się na temat wakacji	kp, s. 15	
– rozwijanie sprawności manualnej	– maluje na porowatym podłożu		
I 1, I 2, I 3, I 5, III 2, IV 2, IV 8			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

Nasz kontakt z techniką <i>Środki transportu</i> – poznawanie różnych środków transportu: lądowego, wodnego, powietrznego – poznawanie znaczenia pasów itd. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 67).</i>	Moja droga do przedszkola	1.	Na skrzyżowaniu	Wycieczka na najbliższe skrzyżowanie.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	Przejście przez ulicę	Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej <i>Przejście przez ulicę</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Ruch uliczny	- Zabawy przy piosence <i>Ruch uliczny</i>. - Zabawy z kołem.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Znaki drogowe	Wykonanie pracy plastycznej <i>Znak drogowy</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Samochody specjalistyczne	- Rozmowa na temat: <i>Samochody specjalistyczne</i>. - Zapoznanie z nazwą miesiąca – wrzesień.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

– zapoznanie z zasadami ruchu drogowego	Dziecko: – wie, przy jakim świetle sygnalizacji przechodzi my przez ulicę	karta pracy <i>Czytam...</i> , s. 5	• Ćwiczenia poranne – zestaw III. • Zabawy ruchowe: <i>Uwaga, sygnalizacja!; Zielone, idź, czerwone: stój; Stań przy kole; Ruch ulicznych.</i> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Przechodzimy przez ulicę.</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II.
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 5		kp, s. 16, 17	
– rozwijanie mowy	– wypowiada się na temat przejścia przez ulicę		
– rozwijanie sprawności fizycznej	– aktywnie wykonuje ćwiczenia		
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 5		kp, s. 18, 19	
– umuzykalnianie dzieci	– akompaniuje na kołatce		
– zapoznanie z figurą geometryczną – kołem	– rozpoznaje koło wśród innych figur		
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 7, IV 12		kp, s. 20, 21, k, s. 12	
– rozwijanie sprawności manualnej	– wykonuje papierowy znak drogowy		
– rozwijanie sprawności fizycznej	– aktywnie wykonuje ćwiczenia		
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 8, IV 9		kp, s. 22, 23, 24, 25, k, s. 13	
– zapoznanie z rolą samochodów specjalistycznych	– wie, do czego służą samochody specjalistyczne; zna numery alarmowe		
– zapoznanie z nazwą aktualnego miesiąca	– wymienia nazwę aktualnego miesiąca – wrzesień		
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 16			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i> – oglądanie drzew znajdujących się w bliskim otoczeniu, nazywanie ich; wyjaśnianie zjawiska usychania liści – rozpoznawanie drzew po ich liściach i owocach – zbieranie owoców drzew, wzbogacanie nimi kącika przyrody; wykorzystywanie owoców w działalności plastycznej, technicznej, matematycznej, muzycznej oraz w inny, niestandardowy sposób – poznawanie wybranych przedstawicieli grzybów jadalnych (borowik, pieprznik jadalny, maślak) i niejadalnych (np. muchomor sromotnikowy) – pokazywanie na wybranych przykładach (np. jeża, wiewiórki, bociana), jak zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy (odlatują do Afryki, gromadzą zapasy, zasypiają); zwracanie uwagi na zmiany w wyglądzie zwierząt, np. zmiana ubarwienia, gęstnienie futra, piór. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 52–53).</i>	Nadeszła jesień	1.	Park jesienią	• Wycieczka do parku.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Drzewa w jesiennej szacie	• Zabawy przy piosenke <i>Idzie jesień poprzez świat.</i> • <i>Jesienne drzewo</i> – praca plastyczna z wykorzystaniem gazet.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Co słyszysz na początku nazwy obrazka?	• Zabawa dydaktyczna <i>Co słyszysz na początku nazwy obrazka?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Lewa strona, prawa strona	• <i>Prawa, lewa</i> – rozróżnianie prawej strony i lewej strony w schemacie ciała. • Zabawy badawcze – <i>Dlaczego kasztan kłuje?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Co nam jesień w koszu niesie?	• Słuchanie opowiadania K. Drzewieckiej <i>Jesienna paleta.</i> • Zabawa dydaktyczna – <i>Głosy lasu.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

– zapoznanie dzieci z oznakami jesieni	Dziecko: – wymienia oznaki jesieni	kp, s. 26, 27, 28, k, s. 14	• Ćwiczenia poranne – zestaw IV. • Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Taniec liści</i>. • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Wiatr i liście</i>. • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Wycieczka do lasu</i>. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III.
I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 18			
– rozwijanie wrażliwości słuchowej	– śpiewa piosenkę		
– rozwijanie zainteresowań plastycznych	– wykonuje pracę plastyczną, korzystając z gazety	kp, s. 29, 30, 31	
I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 7, IV 8, IV 18			
– rozwijanie słuchu fonematycznego	– określa pierwszą głoskę w nazwach obrazków		
– rozwijanie sprawności ruchowej	– aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych	kp, s. 32, 33, k, s. 15	
I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2			
– orientacja w schemacie ciała	– wyznacza kierunki w odniesieniu do swojej osoby		
– budzenie zainteresowania przyrodą	– wie, że łupinka chroni nasiona	kp, s. 34, 35, 36, 37, k, s. 16, 17, karta pracy <i>Czytam...</i> , s. 6	
I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 14, IV 18			
– rozwijanie mowy	– wypowiada się na temat parku jesienią		
– rozwijanie aparatu artykulatoryjnego	– mówi wyraźnie		
I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 18			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i> – rozpoznawanie drzew owocowych po owocach; wyjaśnienie znaczenia słowa <i>sad</i> – nazywanie przetworów z owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty); samodzielne wykonywanie wybranych – poznawanie wybranych owoców egzotycznych. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich Nasza edukacja matematyczna <i>Kształtowanie pojęć liczbowych i umiejętności liczenia</i> – rozpoznawanie cyfr (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 52, 53</i>).	Jesienią w sadzie	1.	W sklepie z owocami	Wycieczka do sklepu z owocami.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	<i>O jak osa</i>	- Wprowadzenie litery o – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. - Utrwalanie litery o.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	W sadzie jesienią	Zabawy przy piosence <i>W sadzie jesienią</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	1 owoc, 2 owoce	- Wprowadzenie zapisów cyfrowych liczb 1 i 2. <i>Moje ulubione owoce</i> – wydzieranka z kolorowego papieru.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Pomagamy zrywać owoce	Historyjka obrazkowa.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

– zapoznanie z owocami z polskich sadów	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa owoce z polskich sadów		• Ćwiczenia poranne – zestaw V. • Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – <i>Zrywamy jabłka.</i> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Przez różowe okulary.</i> • Zabawa ruchowa <i>Zbieramy owoce.</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III.
I 2, I 3, I 4, I 5, IV 2, IV 18			
– zapoznanie z literą o – małą i wielką, drukowaną i pisaną – utrwalanie poznanej litery	– rozpoznaje i nazywa literę o – małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje literę o w wyrazach	kp, s. 38, 39, 40, 41, 42, 43, karta pracy <i>Czytam...</i> , s. 7	
I 2, I 3, I 4, I 5, IV 2, IV 4, IV 8			
– umuzykalnianie dzieci – rozwijanie sprawności fizycznej	– porusza się rytmicznie przy muzyce – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach	k, s. 18	
I 1, I 2, I 3, I 4, I 5, I 8, IV 2, IV 7, IV 18			
– zapoznanie z zapisem cyfrowym liczb: 1, 2 – rozwijanie sprawności manualnej	– rozpoznaje i nazywa cyfry 1 i 2 – wykonuje wydzierankę z kolorowego papieru	kp, s. 44, 45, 46	
I 2, I 3, I 4, I 5, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18			
– rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego – rozwijanie sprawności fizycznej	– opowiada historijkę – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach	k, s. 19, kp, s. 47, karta pracy <i>Czytam...</i> , s. 8	
I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 5, IV 18			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II

Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i> – nazywanie przetworów z owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty); samodzielne wykonywanie wybranych – rozpoznawanie i nazywanie wybranych warzyw; rozróżnianie ich za pomocą wzroku, dotyku, po smaku, zapachu. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich Nasza edukacja matematyczna <i>Kształtowanie pojęć liczbowych i umiejętności liczenia</i> – rozpoznawanie cyfr (<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 52, 53</i>).	Warzywa znane i lubiane	1.	Jesienią na działce	- Wprowadzenie litery a – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. - Utrwalanie poznanych liter.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	3 warzywa	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 3.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Salatka jarzynowa	- Zabawa przy piosence <i>Idą witaminki</i>. - Wykonanie sałatki jarzynowej.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Obrazki warzyw	Wykonanie obrazka ulubionego warzywa.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Zapasy na zimę	- Słuchanie opowiadania M. Terlikowskiej <i>Zapasy</i>. - Zabawy pod hasłem <i>Warzywa? Owoce?</i>
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II

– zapoznanie z literą a – małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę a – małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa poznane litery	kp, s. 48, 49, 50, 51, k, s. 20, karta pracy <i>Czytam....</i>, s. 9	• Ćwiczenia poranne – zestaw VI. • Zabawy ruchowo-naśladowcze: <i>Na działce, Jestem warzywem.</i> • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Cebula.</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III.
I 3, I 4, I 5, IV 2, IV 4, IV 8			
– zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 3 – rozwijanie sprawności fizycznej	– rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3 – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach	kp, s. 52, 53, 54	
I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18			
– umuzykalnianie dzieci – zachęcanie do wykonywania prostych potraw	– inscenizuje tekst piosenki – wykonuje sałatkę jarzynową	kp, s. 55, 56, k, s. 21, karta pracy <i>Czytam....</i>, s. 10	
I 3, I 5, IV 2, IV 7, IV 8, IV 18			
– rozwijanie sprawności manualnych – rozwijanie sprawności fizycznej	– wykonuje portret ulubionego warzywa – aktywnie wykonuje ćwiczenia	kp, s. 57, karta pracy <i>Czytam....</i>, s. 11	
I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 8, IV 18			
– rozwijanie mowy – rozwijanie słuchu fonematycznego	– odpowiada na pytania dotyczące opowiadania – dzieli słowa na głoski	kp, s. 58, 59	
I 2, I 3, I 4, I 5, IV 3, IV 5, IV 18			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

Nasze rodziny <i>Podawanie informacji na temat swojej rodziny</i> – podawanie informacji, jakie zawody wykonują rodzice, czym się zajmują – określanie czynności domowych wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny – podawanie powiązań między członkami rodziny, np. <i>Babcia to mama mamy lub mama taty</i> – wyjaśnienie wieloznaczności słowa <i>dom</i> <i>Wzmacnianie więzów w rodzinie</i> – wzajemne okazywanie sobie uczuć, mówienie o nich – tworzenie wzajemnych relacji, opartych na szacunku, akceptacji i miłości. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich Nasza edukacja matematyczna <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i> – nazywanie figur geometrycznych <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 23–24, 36, 52).</i>	Moja rodzina	1.	<i>M jak mama</i>	• Wprowadzenie litery m – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Utrwalanie poznanych liter.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Rodzinka	• Słuchanie opowiadania A. Onichimowskiej <i>Rodzinka</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Moja rodzina	• Zabawy przy piosence <i>Moja rodzina</i>. • <i>Wazonik dla mamy i taty</i> – wylepianie plasteliną butelki po małym soku.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Drzewo genealogiczne	• Zapoznanie z figurą geometryczną – kwadratem. • Wykonanie swojego (prostego) drzewa genealogicznego przez dzieci.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Zawody moich rodziców	• Rozmowa na temat zawodów rodziców.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

– zapoznanie z literą m – małą i wielką, drukowaną i pisaną – utrwalanie poznanych liter	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę m – małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa poznane litery	kp, s. 60, 61, 62, 63, 64	• Ćwiczenia poranne – zestaw VII. • Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Rodzinna gimnastyka</i>. • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Co robi mama?</i> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Pracujemy razem</i>. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV.
I 1, I 2, I 5, IV 2, IV 4, I 8		kp, s. 65, karta pracy <i>Czytam....</i> , s. 12	
– rozwijanie mowy – wyzwalanie i inspirowanie aktywności ruchowej	– odpowiada na pytania dotyczące opowiadania – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach		
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, III 2, IV 2, IV 5		k, s. 22	
– umuzykalnianie dzieci – rozwijanie sprawności manualnych	– śpiewa refren piosenki – wykonuje wazonik na kwiaty		
I 1, I 2, I 5, III 2, IV 2, IV 7, IV 8		kp, s. 66, 67, k, s. 23	
– zapoznanie z figurą geometryczną – kwadratem – zapoznanie z historią własnej rodziny	– rozpoznaje i nazywa kwadrat – tworzy proste drzewo genealogiczne własnej rodziny		
I 1, I 2, I 5, III 2, III 6, III 8, IV 2, IV 12		kp, s. 68, 69	
– rozwijanie mowy – rozwijanie sprawności fizycznej	– wymienia zawody swoich rodziców – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach		
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, III 2, IV 2, IV 20			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

Poznajemy przyrodę <i>Przyroda w sali, w domu</i> – poznawanie zasad dbania o zwierzęta hodowane w domu: karmienia ich, wizyt u weterynarza, zapewnienia odpowiedniego miejsca na odpoczynek i sen, wychodzenia na spacer – nazywanie dorosłych i młodych zwierząt. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich Nasza edukacja matematyczna <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i> – nazywanie figur geometrycznych <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 52, 57).</i>	Zwierzęta domowe	1.	<i>E jak ekran</i>	• Wprowadzenie litery e – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Utrwalanie poznanych liter.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Kotek	• Słuchanie opowiadania J. Papużyńskiej <i>Agnieszka opowiada bajkę</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Jamniczek	• Nauka piosenki <i>Popatrzenie na jamniczkę</i>. • Spotkanie z posiadaczem psa – rozmowa na temat pielęgnacji i wychowania psa.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Cztery pieski	• Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 4. • Wykonanie pracy plastycznej <i>Kotki</i> (lub <i>Pieski</i>).
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Bronimy się przed atakiem psa	• Rozmowa na temat: <i>Jak psy pomagają ludziom?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

– zapoznanie z literą e – małą i wielką, drukowaną i pisaną – utrwalanie poznanych liter	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę e – małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa poznane litery	kp, s. 70, 71, 72, 73, k, s. 24, 25	• Ćwiczenia poranne – zestaw VIII. • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Kot jest, kota nie ma.</i> • Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Pieski aportują.</i> • Zabawa z elementem czołgania – <i>Skradajcy się kot.</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV.
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 4, IV 8			
– rozwijanie mowy – rozwijanie sprawności fizycznej	– odpowiada na pytania dotyczące utworu – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach	kp, s. 74, 75, k, s. 26	
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, II 10, IV 2, IV 18			
– rozwijanie umiejętności wokalnych – zapoznanie z hodowlą psa	– śpiewa piosenkę – wie, jak dbać o psa	kp, s. 76, 77	
I 1, I 2, I 3, I 5, II 10, IV 2, IV 7, IV 18			
– zapoznanie z wyglądem cyfry 4 – rozwijanie sprawności manualnej	– rozpoznaje i nazywa cyfrę 4 – wykonuje kompozycję ze zdjęć kotów	kp, s. 78, 79, 80, 81	
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18			
– rozwijanie mowy – rozwijanie sprawności fizycznej	– wypowiada się o tym, jak psy pomagają ludziom – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach	kp, s. 82, 83, 84, 85, k, s. 27, karta pracy <i>Czytam...</i> , s. 13, 14	
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, II 10, IV 2, IV 18			

LISTOPAD, TYDZIEŃ I

Nasza miejscowość, nasz region <i>Poznanie osób pracujących w bliskim otoczeniu przedszkola</i> – poznawanie, na podstawie swojej miejscowości, sposobów budowania dawniej i współcześnie Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i> – pokazywanie na wybranych przykładach (np. jeża, wiewiórki, bociana), jak zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy (odlatują do Afryki, gromadzą zapasy, zasypiają); zwracanie uwagi na zmiany w wyglądzie zwierząt, np. zmiana ubarwienia, gęstnienie futra, piór. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich Nasza edukacja matematyczna <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i> – nazywanie figur geometrycznych <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 27, 36, 52, 53).</i>	Domy i domki	1.	<i>I jak igła</i>	• Wprowadzenie litery i – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. • Utrwalanie litery i.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Odgłosy dochodzące z domu	• Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze – <i>W domu</i>. • Wykonanie z gazet sylwety domu.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Pory roku	• Zabawy przy piosenke <i>Rodzinka pór roku</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Domki z figur	• Zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem. • Wykonanie <i>domu z otoczeniem z figur geometrycznych</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Domy zwierząt	• <i>Kto gdzie mieszka?</i> – rozmowa na temat domów zwierząt.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

LISTOPAD, TYDZIEŃ I

– zapoznanie z literą i – małą i wielką, drukowaną i pisaną – utrwalanie poznanej litery	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa literę i – małą i wielką, drukowaną i pisaną – rozpoznaje i nazywa poznane litery	kp, s. 86, 87, 88, 89, 90, k, s. 28	• Ćwiczenia poranne – zestaw IX. • Zabawy ruchowe: <i>Kto z kim?, Drzwi.</i> • Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV.
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 4, IV 8			
– rozwijanie mowy – rozwijanie sprawności manualnej	– mówi wyraźnie – wykonuje dom z gazety	kp, s. 91, k, s. 29, karta pracy <i>Czytam....</i>, s. 15	
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 8			
– rozwijanie umiejętności wokalnych – rozwijanie sprawności fizycznej	– śpiewa piosenkę – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach		
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 7			
– zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem – rozwijanie sprawności manualnej	– rozpoznaje i nazywa figurę geometryczną – trójkąt – obrysowuje figury, wycina je i układa obrazek	kp, s. 92, 93, 94	
I 1, I 2, I 3, I 5, IV 2, IV 8, IV 12			
– rozpoznawanie i nazywanie domów zwierząt – rozwijanie sprawności fizycznej.	– wymienia nazwy domów zwierząt – aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.	kp, s. 95, 96	
I 1, I 2, I 3, I 5, I 8, IV 2, IV 18			

Tydzień I: W przedszkolu

Dzień 1. Moje przedszkole

Cele główne:

- poznawanie pracowników przedszkola i pomieszczeń znajdujących się w budynku,
- zapoznanie ze znaczkami rozpoznawczymi.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- nazywa pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu,
- rozpoznaje swój znaczek rozpoznawczy.

Środki dydaktyczne: maskotka, rymowanka, znaczki rozpoznawcze dzieci, powiększone rysunki znaczków rozpoznawczych dzieci, farby, kartoniki z imionami dzieci, tamburyn, książka, s. 4, 5, karta pracy, cz. 1, s. 3.

Przebieg dnia

I

1. Powitanie przez nauczyciela przychodzących dzieci.
Swobodne rozmowy i zabawy dzieci wybranymi zabawkami według ich upodobań.
2. Zabawa *Powitanie*.
Dzieci wraz z nauczycielem siedzą w kręgu. Nauczyciel trzyma wybraną maskotkę i wypowiada rymowankę:

*Przyszliście tu dzisiaj.
W imieniu zabawek*

*maskotka was wita
i o imię pyta.*

Następnie podaje maskotkę dziecku, które wypowiada swoje imię. Zabawa trwa dotąd, aż wszystkie dzieci się przedstawia.

Ćwiczenia poranne – zestaw I.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Spacer*.
Dzieci maszerują w kole przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze rozbiegają się w dowolnych kierunkach po całej sali. Na dźwięk tamburynu tworzą koło i ponownie maszerują.
- Ćwiczenie kształtujące postawę ciała.
Dzieci chodzą, wykonując wymachy oburącz, potem machają raz jedną ręką, raz drugą ręką.
- Ćwiczenia tułowania.
W leżeniu przodem, dzieci naśladują patrzenie przez lornetkę.
- Ćwiczenia w chodzeniu.
Dzieci chodzą na palcach, pięty mają wysoko uniesione, stopy równolegle ustawione; potem chodzą na *szywnych* nogach (nie zginając kolan).
- Zabawa z elementem czworakowania – *Tunel*.
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Pierwsza grupa tworzy tunel, ustawiając się w rzędzie, w rozkroku. Druga grupa przechodzi przez *tunel* na czworakach w taki sposób, żeby go nie uszkodzić. Potem druga grupa staje się *tunelem*, a pierwsza przechodzi przez niego.
- Ćwiczenie uspokajające z zastosowaniem rymowanki o słońcu.
Dzieci ustawiają się w kole, przykucają. Nauczyciel mówi tekst rymowanki: *Słońce wschodzi coraz wyżej* (dzieci powoli unoszą ręce do góry i powoli stają na palcach), *a zachodzi coraz niżej* (dzieci opuszczają powoli ręce i przykucają).

II

 Poznanwanie pomieszczeń znajdujących się w przedszkolu.

1. Oglądanie sali.

Nauczyciel rozdaje każdemu dziecku obrazek jego znaczka rozpoznawczego.

- Odszukiwanie przez dzieci swoich znaczków rozpoznawczych w półkach indywidualnych oraz w łazience.
- Oglądanie kolejnych kącików zainteresowań; wymienianie tego, co się w nich znajduje, podawanie nazw kącików przez dzieci; zwrócenie uwagi na sposoby korzystania z nich (sprzątanie po sobie, dzielenie się zabawkami z innymi).

2. Ćwiczenia w książce, s. 4, 5.

Czytanie całościowe imion dzieci. Odszukiwanie dzieci z portretów na obrazkach kącików. Nazywanie przedstawionych kącików.

3. Oglądanie pozostałych pomieszczeń znajdujących się w przedszkolu, nazywanie ich (szatnia, hol, kuchnia, gabinet dyrektora, sale zajęć).

 Zabawa ruchowa *Biegające znaczki*.

Dzieci maszerują po sali w rytmie tamburynu. Na hasło nauczyciela: *biegające znaczki*, biegają swobodnie w różnych kierunkach.

 Znaczki przedszkolaczków – kolorowanie swojego znaczka rozpoznawczego.

1. Zabawa *Szukamy znaczka*.

Chętne dziecko ukrywa z nauczycielem w wybranym miejscu sali swój znaczek. Pozostałe dzieci go szukają, a nauczyciel z dzieckiem podpowiada, mówiąc *ciepło* lub *zimno*, dopóki znaczek nie zostanie odszukany.

2. Zabawa *Znam swój znaczek*.

Nauczyciel pokazuje znaczek i prosi, aby zgłosiło się to dziecko, do którego on należy, a następnie powiedziało, co się na nim znajduje. W ten sposób podnosi do góry wszystkie znaczki, aby każde dziecko miało możliwość rozpoznania własnego. Następnie wybiera kilka znaczków, umieszcza je w widocznym miejscu i prosi, by zgłosiły się tylko te dzieci, do których one należą. Potem umieszcza w tym samym miejscu pozostałe znaczki.

3. Kolorowanie przez dzieci powiększonych rysunków znaczków indywidualnych.

4. Zorganizowanie wystawy prac dzieci.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

Nauczyciel omawia z dziećmi zasady bezpiecznego korzystania ze wszystkich urządzeń znajdujących się na placu.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 3.

Odbijanie dłoni umoczonej w farbie w wybranym kolorze na środku karty. Rysowanie po śladach linii pionowych umieszczonych na ramce. Ozdabianie ramki według własnego pomysłu. Przyklejanie pod ramką kartonika ze swoim imieniem.

2. Zabawa *Śpiewanie imion*.

Dzieci wraz z nauczycielem stoją w kręgu. Zabawę rozpoczyna nauczyciel lub chętne dziecko, śpiewając na wymyśloną melodię swoje imię. Następnie każde dziecko śpiewa swoje imię, a pozostałe dzieci powtarzają za nim.

3. Ćwiczenia słuchowe.

Dzieci siadają w kręgu, zamykają oczy i w ciszy wsłuchują się w dźwięki dochodzące z otoczenia (nauczyciel otwiera okno). Po chwili otwierają oczy i próbują określić źródła dźwięków.

Dzień 2. O sobie samym

Cele główne:

- podawanie wiadomości na swój temat,
- utrwalanie nazw części ciała.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na swój temat,
- wymienia nazwy poszczególnych części ciała.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Barańskiej *Twoje ciało, moje ciało*, piosenka *Zmysły*, lustro, szary papier, balonik, nagranie skocznej melodii, wyrazy do czytania całościowego, piłka, tamburyn, rymowanka, karty pracy, cz. 1, s. 4, 5, książka, s. 6.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie swojej postaci w lustrze. Wskazywanie części ciała wymienionych przez nauczyciela.
2. Zabawa *O którym koledze mówię?*

Nauczyciel, a potem chętne dziecko, opowiada o wybranej osobie, podając jej płeć, kolor i długość włosów, kolor oczu, wysokość w porównaniu z innymi. Dzieci próbują określić, o kim jest mowa. Jeżeli mają trudności ze wskazaniem tej osoby, wówczas nauczyciel podaje jeszcze inne dane, np. dotyczące ubrania.

 Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 22).

II

 O sobie samym – podawanie różnych danych o sobie.

1. Nauka rymowanki.

*Jesteś chłopcem lub dziewczynką.
Macie po sześć lat.
I wysocy, i niscy – tacy są wśród was.*

*Różnią was kolory oczu, kolor włosów też.
Każdy z was jest przecież inny –
niepowtarzalny wręcz!*

2. Karta pracy, cz. 1, s. 4.

- Rysowanie swojej postaci w polu po lewej stronie karty.
- Zaznaczanie pod umownymi rysunkami swojej płci, swojego wzrostu w stosunku do innych osób, koloru włosów i oczu.
Po wykonaniu pracy dzieci kolejno omawiają swój wygląd.

3. Zabawa *Co lubię?*

Dzieci siedzą w kole. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, mówiąc, co lubi, np. *Lubię czytać książki*. Potem odbija balonik do wybranego dziecka, pytając je, co lubi. Dziecko udziela odpowiedzi, odbija balonik do wybranego kolegi lub wybranej koleżanki, pytając go (ją), co lubi. Itd.

4. Karta pracy, cz. 1, s. 5.

Określanie, co lubią dzieci przedstawione na obrazkach.

Rysowanie obok odpowiednich obrazków swoich ulubionych zabawek, ulubionej potrawy, ulubionego owocu, pojazdu, zwierzątka.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jestem duży – jestem mały*.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zachowują się odpowiednio do usłyszanego hasła. Jeżeli usłyszą: *Jesteś duży*, to stają na palcach i wyciągają ręce do góry, a gdy usłyszą: *Jesteś mały* – wykonują siad skulny, rękami obejmują kolana i kładą na nich głowy. Pomiędzy hasłami poruszają się odpowiednio do dźwięków tamburynu.

☐ *Znam swoje ciało* – utrwalanie nazw części ciała.

1. Zabawa *Witamy się różnymi częściami ciała*.

Dzieci poruszają się po sali przy nagraniu skocznej melodii. Podczas przerwy w grze nauczyciel podaje nazwę części ciała, a dzieci chodzą i witają się tą częścią ciała z innymi dziećmi. Np. *Witają się łokcie* – dotykają się łokciami; *witają się kolana* – dotykają się kolanami; *witają się uszy* – dotykają się uszami... Itd.

2. Zabawa z zastosowaniem wierszyka M. Barańskiej *Twoje ciało, moje ciało*.

Dzieci dobierają się parami i stają naprzeciwko siebie.

*Twoje ciało, moje ciało
różnych części ma niemało.*

*Łokcie, biodra, łydki, uda –
nigdy nam nie grozi nuda.
Uszy, oczy, usta, nos.
Teraz ty masz głos.*

Dzieci:

pokazują na partnera, a potem na siebie,
podskakują swobodnie, poruszając
wszystkimi częściami ciała,
pokazują wymienione części ciała,
grożą palcem wskazującym,
pokazują wymienione części ciała.
Nauczyciel wskazuje dzieci, które
nazywają niewymienione w wierszu
nazwy części ciała (czoło, broda,
policzki, stopy, brzuch, dłonie...).

3. Obrysowywanie na szarym papierze sylwetki wybranej osoby.

Chętne dzieci dorysowują brakujące elementy (oczy, usta, nos, brwi, włosy, ubranie).

4. Czytanie całościowe nazw części ciała: *noga, głowa, stopa, usta, nos, kolana, łydki, uda, ramiona*.
Umieszczanie napisów na sylwecie.

☐ Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec części ciała*.

Dzieci tańczą przy nagraniu skocznej melodii, poruszając tylko wymienioną przez nauczyciela częścią ciała. Np. *Tańczą ręce. Tańczą nogi. Tańczy głowa*... Itd.

☐ Zabawy na placu przedszkolnym.

Obejrzenie sprzętu znajdującego się na placu. Ustalenie sposobu bezpiecznego korzystania z niego.

Swobodne zabawy dzieci.

III

1. Dowolny taniec przy piosence *Zmysły* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Czy wiesz, w ja - ki spo - sób po - zna - jesz świat? Jak wi - dzisz, sły - szysz i czu - jesz? I
skąd wiesz, co do - bre dla cie - bie jest, jak wię - cej i le - piej zro - zu - miesz?
O - czy wi - dzą kszta - lty i bar - wy, u - szy sły - szą sło - wa i dźwię - ki,
nos czu - je za - pach, a ję - zyk smak, rą - czki do - ty - kiem po - zna - ją świat.

- I. *Czy wiesz, w jaki sposób poznajesz świat?
Jak widzisz, słyszysz i czujesz?
I skąd wiesz, co dobre dla ciebie jest,
jak więcej i lepiej zrozumiesz?*

Ref.: *Oczy widzą kształty i barwy,
uszy słyszą słowa i dźwięki,
nos czuje zapach, a język smak,
rączki dotykem poznają świat.*

- II. *Czy wiesz, każdy człowiek pięć zmysłów ma,
wie, czy jest głośno, czy cicho.
Że cukier ma słodki, nie słony smak,
a kotek jest miły w dotyku.*

Ref.: *Oczy widzą...*

2. Zabawa *Wędrująca piłka*.

Dzieci siedzą w kółku. Nauczyciel kolejno podaje im piłkę, a one wymieniają swoje imiona. Pozostałe dzieci wyklaskują rytmicznie (z podziałem na sylaby) usłyszane imię i machają ręką do danej osoby.

3. Ćwiczenia w książce, s. 6.

Czytanie całościowe nazw zabawek przedstawionych na obrazkach. Opowiadanie o nich. Słuchanie wiersza M. Terlikowskiej *Przyjaciel*. Opowiadanie o swojej zabawce – *przyjacielu*.

4. Swobodne zabawy w wybranych kącikach.

Dzień 3. Moje zmysły

Cele główne:

- umuzykalnianie dzieci,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Środki dydaktyczne: piosenka *Zmysły*, chustki szyfonowe, nagranie skocznej melodii, zabawki, piłki, tamburyn, bębenek, gwizdek, cztery kolorowe koperty, karty pracy, cz. 1, s. 6, 7, 8, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 3.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 3.

Rysowanie po śladach rysunków zabawek. Kolorowanie rysunków.

 Zabawa ruchowa *Uszy, nos, czubki palców*.

Każde dziecko dostaje piłkę. Kładzie ją na podłodze i staje za nią. Nauczyciel wymienia nazwy różnych części ciała, których dzieci dotykają ręką, a potem piłką. Mówi, np. *Dotknijcie piłką głowy. Dotknijcie piłką kolana*. itd. Następnie dzieci poruszają się według polecenia nauczyciela, trzymając piłkę w określonym miejscu. Np. *Idźcie do przodu, trzymając piłkę nad głową. Kręćcie się w miejscu i trzymajcie piłkę przy brzuchu. Toczcie piłkę po podłodze jedną ręką. Toczcie piłkę głową...* itd.

 Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 22).

II

Zabawy przy piosence *Zmysły*.

1. Ćwiczenia inhibicyjno-incytacyjne.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali przy akompaniamencie tamburynu lub przy nagraniu piosenki.

Na przerwy w grze reagują ruchem w umówiony sposób:

- na pierwszą przerwę – podskakują jak pajace,
- na drugą przerwę – zatrzymują się, stoją na jednej nodze,
- na trzecią przerwę – kładą się na plecach na dywanie.

2. Słuchanie piosenki *Zmysły* (*przewodnik*, cz. 1, s. 25–26).

3. Rozmowa na temat piosenki.

- W jaki sposób poznajemy świat?
- Do czego służą nam oczy? Do czego służą uszy?
- Do czego służy nos? Czym rozpoznajemy smak?
- Co nam daje dotyk?

4. Zabawa przy piosence.

Podczas zwrotek dzieci poruszają się w dwuosobowych kołach. Podczas refrenu zatrzymują się i wskazują wymienione narządy zmysłów.

5. Nauka refrenu piosenki fragmentami, metodą ze słuchu.

6. Próba wspólnego śpiewu refrenu piosenki.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Co robimy za pomocą węchu, wzroku, dotyku i smaku*.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie bębna. Podczas przerwy w grze naśladują czynności, których nazwy podaje nauczyciel, np. wachanie kwiatka, jedzenie jabłka, głaskanie kotka, oglądanie drzewa. Potem dzieci określają, jakie narządy zmysłów wykorzystywały.

7. Karty pracy, cz. 2, s. 6, 7.

Określanie, do czego służą oczy, usta, uszy, nos. Łączenie rysunków z odpowiednimi zdjęciami. Rysowanie po śladach kół. Nazywanie przedmiotów i roślin przedstawionych na zdjęciach. Określanie, za pomocą którego zmysłu chłopiec przedstawiony na obrazku może rozpoznać rośliny i przedmioty, co mu może być pomocne.

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (według M. Markowskiej).

• Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wróć do swojego szeregu*.

Dzieci stają w dwóch szeregach naprzeciwko siebie, po obu stronach sali. Na sygnał nauczyciela opuszczają szeregi i rozpoczynają bieg w różnych kierunkach sali. Na hasło: *Wróć do swojego szeregu*, wracają na swoje miejsca.

Utrudnienie: po powrocie do szeregów dzieci przyjmują różne pozycje wyjściowe: w siadzie skrzyżnym, w leżeniu, w staniu na jednej nodze.

• Ćwiczenie wieloznaczne.

Dzieci, w klęku podpartym, są ustawione na obwodzie koła, twarzami do jego środka. Na polecenie nauczyciela wskazują ręką sufit, odrywając dłoń od podłogi i przenosząc, na zmianę, prawe ramię i lewe ramię przodem w górę. Następnie wskazują stopą sufit, podnosząc w górę ugiętą nogę – raz prawą, raz lewą.

Utrudnienie: dzieci jednocześnie wskazują sufit ręką i stopą, unosząc przeciwległe kończyny.

• Zabawa bieżna *Cofanie*.

Dzieci – samochody – biegają po sali, trąbią, naśladują warkot silnika, bezpiecznie się mijają i wyprzedzają. Na dźwięk gwizdka zatrzymują się i cofają – wykonują 5–10 kroków do tyłu. Muszą uważać, by nie zderzyć się z innym pojazdem. Następnie ruszają do przodu, i zabawa toczy się dalej.

• Zabawa z elementem czworakowania – *Powitanie piesków*.

Dzieci są ustawione na obwodzie koła, w pozycji na czworakach – ze wsparciem na całych dłoniach i palcach stóp. Na polecenie nauczyciela pieski wchodzą do środka koła, zatrzymują się i witają szczekaniem, po czym wykonują półobrót i wracają na swoje miejsca.

- Ćwiczenie nóg w podskokach – *Kto wyżej?*

Dzieci są ustawione w rozsypcie. Z odbicia obunóż wykonują podskok z podniesieniem ramion w górę.

Utrudnienie: dzieci wykonują podskok z półobrotem, następnie z obrotem dookoła własnej osi.

- Zabawa z elementem równowagi.

Dzieci wydeptują ścieżkę. Poruszają się małymi krokami, jedno za drugim, stawiając stopy blisko siebie.

- Zabawa na placu przedszkolnym – *Podchody*.

Nauczyciel przygotowuje wcześniej cztery zadania dla dzieci (w postaci opisowej) i wkłada do czterech kolorowych kopert. Umieszcza je w dowolnych (dostępnych dla dzieci) miejscach na placu przedszkolnym. Następnie trasę od jednego zadania do drugiego oznacza tropami (mogą to być chustki szyfonowe). Zadaniem dzieci jest odnaleźć koperty i przynieść je nauczycielowi, podążając wyznaczonym przez niego tropem. Jako zadania mogą być np. utworzenie *pociągu* przez dzieci, dobieranie się w pary, zamiana w żabki – podskakiwanie, przysiady (według inwencji nauczyciela).

III

1. Ćwiczenia słuchowe *Wskaż zabawkę*.

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel mówi sylabami nazwę wybranej zabawki, np.: *lal-ka, pił-ka, pa-ja-cyk*, która znajduje się w sali. Chętne dziecko podaje całą nazwę zabawki i ją wskazuje.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 8.

Rozwiązywanie zagadek. Przedstawianie ich rozwiązań ruchem. Uzupełnianie tabeli – naklejanie odpowiednich obrazków zabawek odszukanych wśród naklejek. Kończenie ozdabiania kół według podanego rytmu.

- Zabawa muzyczno-ruchowa *Rób tak jak ja*.

Nauczyciel stoi przed dziećmi. Przy nagraniu skocznej melodii wykonuje różne taneczne ruchy, które dzieci naśladują.

3. Zabawa *Ukryta zabawka*.

Nauczyciel ukrył zabawkę pod szyfonową chustką. Zadaniem dzieci jest zgadnięcie, jaką zabawkę schował. Dzieci zadają nauczycielowi różne pytania, np.: Czy zabawka jest mała, czy duża? Czy zabawka jest plastikowa, czy pluszowa itp. Nauczycielowi wolno odpowiadać tylko: *tak* lub *nie*. Zabawa trwa dopóki dzieci nie odgadną, jaką zabawkę ukrył pod chustką.

Dzień 4. Dzielimy słowa na sylaby

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- dzieli nazwy obrazków na sylaby,
- aktywnie uczestniczy w zabawach i ćwiczeniach ruchowych.

Środki dydaktyczne: chustka szyfonowa, nagranie muzyki, tamburyn, bębenek, obrazki, kolorowe krążki, skakanki, piłki, gwizdek, piłki, książka, s. 7, karta pracy, cz. 1, s. 9.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Cześć!*

Dzieci siedzą w kole. Jednemu z nich nauczyciel zasłania oczy chustką szyfonową. Wskazane przez nauczyciela dziecko z grupy wstaje i bardzo cicho przechodzi w dowolne miejsce. Gdy już tam dojdzie, mówi *Cześć!* Dziecko z zasłoniętymi oczami także wstaje i wskazuje ręką miejsce, z którego usłyszało głos. Gdy odgadnie, jego miejsce zajmuje inna osoba.

2. Swobodne wypowiedzi na temat: *Czy z każdym (dorosłym, dzieckiem) witamy się tak samo?*

- Jakiego zwrotu używamy na powitanie, a jakiego na pożegnanie?
- Jakich zwrotów używamy, witając się lub żegnając ze swoim kolegą, swoją koleżanką?
- Jakich zwrotów używamy przy powitaniu i pożegnaniu z panią w przedszkolu, z dziadkami?
- Czy zawsze należy mówić coś na powitanie lub pożegnanie? Dlaczego?

Zabawa ruchowa *Magiczne gesty*.

Dzieci biegają po sali w rytm muzyki. Gdy usłyszą tamburyn, dobierają się w pary i witają ze sobą w dowolny sposób (podając dłoń, mimiką, uściskiem), a gdy usłyszą bębenek – dobierają się w pary i żegnają się ze sobą w dowolny sposób (np. machając ręką, mimicznie itp.).

Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 22).

II

Rytmiczne dzielenie słów – wprowadzenie pojęcia *sylaba*.

1. Zabawa *Kto ma taki obrazek?*

Dzieci losują obrazki, których cały komplet ma nauczyciel. Nazywają kolejno to, co przedstawiają obrazki. Potem nauczyciel mówi nazwy obrazków podzielone na sylaby. Dzieci mające obrazki, których nazwy powiedział nauczyciel, mówią całą nazwę i pokazują swój obrazek. Pozostałe dzieci dzielą tę nazwę na sylaby.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 9.

Słuchanie pierwszych sylab z nazw rysunków. Dopowiadanie drugich sylab i wskazywanie odpowiednich rysunków. Kolorowanie wybranych rysunków.

Zabawa ruchowo-naśladowcza.

Nauczyciel mówi pierwsze sylaby z nazw przedmiotów, a dzieci dopowiadają pozostałe sylaby i naśladowują ruchy, jakie można wykonywać tymi przedmiotami. Np. *pił-, ska-, ro-, hulaj-...*

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (*przewodnik*, s. 27–28).

Zabawy na placu przedszkolnym z użyciem piłek, kolorowych krążków, skakanek...

III

1. Ćwiczenia w książce, s. 7.

Liczenie pólek w szafce; określanie, co się na której znajduje. Omawianie miejsca poszczególnych zabawek ze stosowaniem odpowiednich przyimków.

Zabawa ruchowa *Uszy, nos, czubki palców* (*przewodnik*, s. 26).

2. Swobodne zabawy w kąciakach zainteresowań.

Dzień 5. Kodeks przedszkolaka

Cele główne:

- rozpoznawanie i nazywanie różnych stanów emocjonalnych,
- ustalanie umów dotyczących zachowania się w przedszkolu.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- nazywa różne stany emocjonalne,
- przestrzega kodeksu przedszkolaka.

Środki dydaktyczne: wiersz A. Galicy *Grzeczne słówka*, piosenka *Zmysły*, karton, rozrobiona farba, kostka mimiczna, rymowanka, tamburyn, karty pracy, cz. 1, s. 10, 11, 12, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 4.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 11.

Dzielenie na sylaby nazw rysunków maskotek. Kolorowanie wybranych rysunków.

 Ćwiczenia poranne – zestaw I (*przewodnik*, s. 22).

II

 Moje emocje – nazywanie różnych stanów emocjonalnych.

1. Zabawa *W jakim jestem nastroju?*

Dzieci kolejno określają swój dzisiejszy nastrój, starając się podać jego przyczynę.

2. Zabawa kostką mimiczną.

Chętne dzieci rzucają kostką; naśladują minę dziecka z obrazka, który wskazała kostka. Pozostałe dzieci nazywają emocję, którą przedstawia mina dziecka.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 10.

Określanie, co wyrażają miny dzieci przedstawionych na obrazkach. Rysowanie przy odpowiednich obrazkach tego, co dzieci smuci, złości, cieszy i czego się boją.

4. Zabawa z zastosowaniem rymowanki.

Dzieci naśladują miną, gestami, ruchami emocje, o których jest mowa w rymowance.

Strach, radość, złość i smutek

to emocje, które znamy.

Wszyscy je okazujemy

i wszyscy przeżywamy.

 Zabawa ruchowa *Strach ma wielkie oczy*.

Nauczyciel opowiada o różnych sytuacjach. Dzieci uciekają w wyznaczone miejsce w sali, jeżeli te sytuacje wzbudzają w nich strach; stoją i je okazują, jeżeli wzbudzają inne emocje.

Np. nauczyciel opowiada o ciemnym pokoju, a potem tłumaczy, że na ogół dziwne cienie powstają przez poruszane wiatrem, np. konary drzew; mówi o groźnym psie, który niedrażniony i omijany z daleka nic nikomu nie robi; o nieznanym, którego nie należy słuchać, tylko uciekać do rodziców i opowiedzieć im o nim... itd.

(Można wykorzystać wszystkie sytuacje budzące lęk dzieci i tłumaczyć od razu, że pewne lęki są nieuzasadnione, a pewnych sytuacji należy unikać).

 Kodeks przedszkolaka – ustalanie umów, których należy przestrzegać w przedszkolu.

1. Słuchanie wiersza A. Galicy *Grzeczne słówka*.

Dziękuję, przepraszam i proszę

– trzy słówka za małe trzy grosze.

I grzeczny królewicz, i grzeczna królewna
znają te słówka na pewno.

To przecież niewiele kosztuje,

gdy powiesz uprzejmie: dziękuję!

Korona ci z głowy nie spadnie na pewno

– nawet, gdy jesteś królewną.

Trzy słówka za małe trzy grosze

– dziękuję, przepraszam i proszę.

2. Rozmowa na temat wiersza.

- Dlaczego powinniśmy znać te trzy słowa?
- Kiedy używamy tych słów?

3. Wykonanie scenek z elementami dramy.
Dzieci dzielą się na grupy i samodzielnie wymyślają sytuacje, w których właściwe jest stosowanie słów: proszę, przepraszam, dziękuję.

4. Układanie *kodeksu przedszkolaka*.

Dzieci podają propozycje umów, których należałoby przestrzegać w przedszkolu, a nauczyciel zapisuje wszystkie na kartce.

Potem dzieci głosują nad każdą propozycją. Wybierają te, które uzyskały najwięcej głosów. Nauczyciel zapisuje je na kartonie, a dzieci odbijają wokół tekstu prawe dłonie umoczone w farbie.

Propozycje do *kodeksu przedszkolaka*

Nie przeszkadzamy i nie dokuczamy sobie nawzajem.

Słuchamy innych.

Na zajęciach mówimy pojedynczo.

Problemy i spory rozwiązujemy razem.

Pomagamy sobie wzajemnie.

Wspomagamy słabszych, młodszych.

Nie wyśmiewamy się z innych dzieci z powodu ich wyglądu czy zachowania... itd.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 12.

Czytanie całościowe wyrazów: *tak*, *nie*. Oglądanie obrazków i ocenianie zachowań dzieci. Umieszczanie wyrazu *tak* przy obrazkach przedstawiających właściwe zachowania dzieci, a wyrazu *nie* – przy obrazkach przedstawiających sytuacje, w których zachowanie dzieci jest niewłaściwe.

 Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 4.

Rysowanie linii – pionowych i poziomych – po śladach, a potem – samodzielnie. Kończenie rysunku domku.

 Dowolny taniec przy piosence *Zmysły* (*przewodnik*, s. 25–26).

2. Ćwiczenia słuchowe.

Wymyślanie słów rozpoczynających się podaną sylabą.

Tydzień II: Znowu w przedszkolu

Dzień 1. Jesteśmy grupą

Cele główne:

- integrowanie grupy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- czuje się członkiem grupy,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Środki dydaktyczne: piosenka *Znowu w przedszkolu*, nagrania: dowolnej piosenki, spokojnej melodii, tamburyn, kartki, maskotka, piłka, rymowanka, gwizdek, schematyczne rysunki postaci w różnych pozycjach, książka, s. 8, 9.

Przebieg dnia

I

1. Słuchanie piosenki *Znowu w przedszkolu* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Gdy o - dej - dzie sło - necz-ne, cie - ple la - to i wa - ka - cje już skoń-czą
się, wró-cą dzie-ci do przed - szko - la, bo w przed-szko-lu fa - jnie jest.
W na-szym przed-szko-lu za-wsze jest we - so - ło, w na-szym przed-szko-lu mi - ło pły - nie czas.
Dzie-ci są za - wsze ra - do - sne, szczę-śli-we, więc tu z chę-cią wrę - ca ka - żdy z nas.
Dzie-ci są za - wsze ra - do - sne, szczę-śli-we, więc tu z chę-cią wrę - ca ka - żdy z nas.

- I. *Gdy odejdzie słoneczne, ciepłe lato
i wakacje już skończą się,
wróć dzieci do przedszkola,
bo w przedszkolu fajnie jest.*

Ref.: *W naszym przedszkolu zawsze jest wesoło,
w naszym przedszkolu miło płynie czas.
Dzieci są zawsze radosne, szczęśliwe,
więc tu z chęcią wraca każdy z nas.*

bis

- II. *Poznajemy literki i cyferki
i wierszyków uczymy się.
I śpiewamy, i tańczymy,
tu jest piękny każdy dzień.*

Ref.: *W naszym...*

- III. *Tutaj zawsze koledzy, koleżanki
tak radośnie witają mnie.
Co dzień świetnie się bawimy.
Czy gdzieś będzie lepiej? Nie!*

Ref.: *W naszym...*

2. Zabawa *Powitanie*.

Dzieci siedzą w kole, podają sobie kolejno maskotkę lub piłkę (wybraną przez nauczyciela). Każde dziecko wymienia swoje imię, a wszystkie dzieci machają na powitanie. Zabawa trwa dotąd, aż każde dziecko wymieni swoje imię.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Poranna toaleta*.

Dzieci przy akompaniamencie (wybranych przez nauczyciela) naśladowują poranne czynności toaletowe, które wymienia nauczyciel, np.: *szczotkujemy zęby, myjemy buzię, wycieramy buzię, dokładnie myjemy rączki* itp.

Ćwiczenia poranne – zestaw II (według M. Markowskiej).

• Pajacyk.

Dzieci ustawiają się na obwodzie koła. Nauczyciel wypowiada słowa rymowanki, a dzieci wykonują zadania ruchowe.

*Jestem skoczny pajacyk.
Mam czerwony kubraczek,
dwa rękawy szerokie,
dwa bućki wysokie
i czapeczkę do nieba.*

Dzieci:

wykonują trzy podskoki,
dotykają tułowia rękami,
wyciągają ramiona w bok,
pokazują na stopy,
wznoszą ramiona, dłonie trzymają
złączone nad głowami,
wykonują trzy tupnięcia,
kładą ręce na biodrach.

Muzykę włączyć trzeba.

• Taniec pajacyków przy muzyce (piosence wybranej przez dzieci).

Pajacyki poruszają się po całej sali, naśladowując dowolne ruchy taneczne. Gdy muzyka cichnie, zatrzymują się i ustawiają przodem do nauczyciela, który powtarza słowa rymowanki: *Jestem skoczny pajacyk...* Dzieci wykonują wcześniej pokazane ruchy.

Dzieci – *pajacyki* – dobierają się w pary, stoją naprzeciwko siebie, kłaniają się, chwytają za ręce, tańczą w kółeczkach w prawą i w lewą stronę.

Pajacyki, w siadzie skrzyżnym, wykonują ramionami dowolne ruchy – tańczą ich ramiona. Następnie, w leżeniu tyłem – tańczą nogi, tańczą ramiona i nogi.

Zmęczone zabawą, odpoczywają – leżą na plecach, wsłuchują się w muzykę.

Dzieci – *pajacyki* – poruszają się po sali przy muzyce, kiwając się na boki – wykonują skłony boczne (płaszczyzna czołowa), dłońmi przytrzymują czapeczki, żeby nie spadły. Gdy muzyka cichnie, zatrzymują się, kłaniają nisko, *zrzucając czapeczki z głów* – wykonują skłon w przód (płaszczyzna strzałkowa).

II

Zabawy integrujące grupę.

1. Zabawa *Pobudka*.

Dzieci siedzą w kole z zamkniętymi oczami, pochylone do przodu. Nauczyciel głaszcze je po plecach, budzi je, mówi: *Dzień dobry* i podaje imię dziecka.

2. Zabawa *Budzimy ciało*.

Dzieci budzą kolejne części ciała – klepią je, opukują. Nazywają dotykane części ciała. Potem poruszają się swobodnie po sali. Na dźwięki tamburynu zatrzymują się i kładą się lub opierają się na tej części ciała, której nazwę podał nauczyciel. Np. na plecach, na brzuchu, na lewym boku, opierają się na łokciach.

3. Zabawa w parach.

• Dzieci dobierają się w pary, siadają w parach jedno za drugim na podłodze. Przy nagraniu spokojnej melodii dziecko siedzące z tyłu opukuje, masuje plecy partnera. Po kilku chwilach następuje zmiana.

• Każde dziecko z pary próbuje przedstawić na plecach partnera ruchami dłoni chód wybranego zwierzęcia. Partner musi odgadnąć, jakie zwierzę spaceruje po jego plecach. Po chwili następuje zmiana.

- Dziecko rysuje na plecach partnera różne kształty – linie proste, faliste, figury geometryczne, ślimaka... Partner kreśli w powietrzu kształt, jaki według niego był kreślony na jego plecach. Potem zamieniają się rolami.
 - 4. Zabawa *Gluchy telefon inaczej*.
Dzieci ustawiają się w rzędzie jedno za drugim. Nauczyciel na plecach ostatniej osoby kreśli palcem dowolny kształt, a dziecko próbuje go nakreślić na plecach swojego poprzednika itd. Pierwsze dziecko z rzędu rysuje na kartce papieru to, co poczuło na plecach. Potem dzieci porównują, czy zgadza się to z wyjściowym kształtem.
 - 5. Zabawa *Tak samo*.
Nauczyciel ma schematyczne rysunki postaci w różnych pozycjach. Pokazuje kolejne rysunki, a dzieci przyjmują odpowiednie pozycje i przez chwilę w nich pozostają.
 - 6. Ćwiczenia w książce, s. 8.
Czytanie całościowe nazw części ciała chłopca przedstawionego na zdjęciach. Słuchanie rymowanki, wskazywanie u siebie wymienionych w niej części ciała. Podawanie nazw części ciała, które nie zostały wymienione w rymowance.
 - 7. Zakończenie.
Dzieci leżą na dywanie. Nauczyciel głaszcze każde z nich po plecach, mówi: *Odpoczywaj* i podaje imię dziecka. Cała grupa powtarza za nim.
- Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (*przewodnik*, s. 27–28).
- Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Ćwiczenia słuchowe – rozpoznawanie dźwięków dochodzących z otoczenia.
Dzieci siedzą na dywanie z zamkniętymi oczami i wsłuchują się w dźwięki dochodzące do nich z otoczenia. Po chwili otwierają oczy i opowiadają o tym, co słyszały.
2. Ćwiczenia rąk.
Dzieci za nauczycielem zaciskają dłonie w pięść, otwierają dłonie, składają dłonie do siebie zewnętrzną stroną, a potem wewnętrzną, łączą palce obu dłoni po kolei – kciuk z kciukiem, wskazujący ze wskazującym... itd.
3. Zabawa integrująca grupę – *Domino*.
Dzieci siedzą w kole. Jedno dziecko demonstruje dowolny ruch lub gest, a siedząca obok osoba powtarza go i dodaje swój własny ruch. W ten sposób każdy powtarza gesty, ruchy swojego poprzednika i uzupełnia je własnym ruchem.
4. Ćwiczenia w książce, s. 9.
Przed wykonaniem ćwiczenia w książce dzieci dobierają się w pary i porównują swój wzrost. Używają określeń: wyższy, niższy, takiego samego wzrostu.
- Porównywanie wysokości dzieci przedstawionych na obrazkach.
Oglądanie dzieci stojących przodem, omawianie ich wyglądu. Wskazywanie tych samych dzieci stojących tyłem.

Dzień 2. Wróciliśmy po wakacjach

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat wakacji,
- łączy w swojej pracy dwie techniki – rysunek i wycinankę.

Środki dydaktyczne: wiersz H. Zdzitowieckiej *Na plaży*, przedmioty wydające dźwięki podczas ruchu, obrazki, rymowanka, nagranie dowolnej piosenki, klej, kolorowy papier, nożyczki, tamburyn, książka, s. 10, 11, karta pracy, cz. 1, s. 13.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe – rozpoznawanie przedmiotów po dźwiękach, jakie wydają.
Dzieci siedzą przed nauczycielem, który wydobywa różne dźwięki z przedmiotów, np. uderza łyżką w szklankę, pociera błonę bębna, odbija piłkę o podłogę, gniecie gazetę, uderza klockami o siebie... Potem dzieci odwracają się, a nauczyciel w dowolnej kolejności wydobywa dźwięki z tych samych przedmiotów. Dzieci określają, który przedmiot wydał dany dźwięk.
2. Podział nazw obrazków na sylaby.

Ćwiczenia poranne – zestaw II (*przewodnik*, s. 33).

II

 Byliśmy na wakacjach – rozmowa na temat wakacji.

1. Ćwiczenia w książce, s. 10, 11.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających dzieci na wakacjach. Opowiadanie o tym, gdzie i jak spędziły one wakacje.
2. Zabawa *Gdzie spędziłem wakacje?*
Dzieci opowiadają, gdzie spędziły wakacje i pokazują ruchem, co tam robiły. Np. dziecko mówi, że było nad Bałtykiem; było ciepło i ono robiło to – naśladuje ruchem zbieranie kamieni, pływanie, budowanie zamku z piasku... itd.
 3. Zabawa *Wakacyjny pociąg*.
Nauczyciel wyjaśnia dzieciom, że będą pociągiem, który wiezie je z wakacji. On będzie lokomotywą, a dzieci – wagonikami. Nauczyciel kolejno zaprasza do siebie dzieci – wagoniki, których nazwa (imię) rozpoczyna się odpowiednim dźwiękiem (głoską – nauczyciel nie używa jeszcze tego określenia, bo go nie wprowadził). Np. zaprasza do siebie dzieci – wagoniki, których nazwa rozpoczyna się na a (k, m, o, p...). Gdy wszystkie *wagoniki są przyłączone do lokomotywy*, wówczas *pociąg rusza*. Dzieci naśladują dźwięk jadącego pociągu – *puff, puff, puff...*, hamującego – *pssyyy, pssyyy...* Machają innym osobom – raz z prawej strony, raz z lewej strony. Po dojechaniu na stację od pociągu odczepiają się wagoniki, których imiona rozpoczynają się na wymienione głoski.

 Moje wakacje – rysunek uzupełniony wycinanką.

1. Słuchanie wiersza H. Zdzitowieckiej *Na plaży*.

*Wesoło jest dzieciom
na piaszczystej plaży.
Smaga wiatr od morza,
słońce z nieba praży.*

*Wesoło jest dzieciom,
radosne ich minki.
Przyjechały białe,
odjadą „Murzynki”.*

2. Rozmowa na temat wiersza.
 - Co to jest plaża? Gdzie się znajduje?
 - Jak się czują dzieci na plaży?
 - Co to znaczy, że odjadą Murzynki?
 - Gdzie można jeszcze spędzać wakacje?
3. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
Dzieci łączą w pracy dwie techniki – rysunek i wycinankę. Część elementów wybranych przez siebie rysują, a część wycinają.
4. Wykonanie prac przez dzieci.
5. Wspólne oglądanie prac. Wypowiedzi autorów na temat miejsc przedstawionych w pracach.

- Umieszczenie prac w kąciку dla rodziców.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 13.

Rysowanie tyle samo skakanek, ile jest piłek. Rysowanie o jedną piłkę więcej niż jest skakanek.

Rysowanie o jeden klocek mniej niż jest misiów.

 Zabawa ruchowa *Witamy u nas*.

Dzieci spacerują po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze dobierają się w pary i witają się radośnie. Przy dźwiękach tamburynu spacerują razem po sali. Podczas kolejnej przerwy w grze każda para szuka sobie innej i łączy się z nią, tworząc czteroosobowe grupy. Zabawę powtarzamy tak długo, aż wszystkie dzieci staną jako jedna grupa w kole.

2. Ćwiczenia słuchowe.

Dzieci podają słowa, które rozpoczynają się daną sylabą, a potem – słowa, które kończą się daną sylabą.

Np. **ka** – *kasa, kara, kapusta, kalafior, kamizelka, kabaczek, kajak, kanarek...*

ka – *ręka, foka, pietruszka, marchewka, sroka, doniczka, kaczka...*

Dzień 3. W przedszkolu jest nam dobrze

Cele główne:

- umuzykalnianie dzieci,
- rozwijanie zwinności i szybkości.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- akompaniuje na grzechotce,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: piosenka *Znowu w przedszkolu*, duże lustro, grzechotki, tamburyn, bębenek, kubki, groch, fasola, małe kamienie, widokówki pocięte na części, rymowanka, nagranie dowolnej piosenki, gwizdek.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe.

Nauczyciel mówi szeptem imiona dzieci z grupy. Dziecko, którego imię powiedział szeptem, wstaje i powtarza je głośno.

2. Oglądanie swoich sylwetek w dużym lustrze przez dzieci.

Dzieci oglądają się, wskazują u siebie części ciała wymienione przez nauczyciela. Omawiają swój wygląd.

3. Ćwiczenia słuchowe.

Dzieci wymyślają słowa składające się z określonej liczby sylab. Np. dwóch – sowa, krowa, okno, lustro, winda..., trzech – telefon, podłoga, kapusta, sałata, pogoda..., czterech – telewizor, winogrona, krokodyl, pomarańcze, mandarynki...

 Ćwiczenia poranne – zestaw II (*przewodnik*, s. 33).

II

 Zabawy przy piosence *Znowu w przedszkolu*.

1. Zabawa *Koło, rząd, szereg*.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali przy akompaniamencie tamburynu. Na sygnał nauczyciela (dźwięki grzechotki) i odpowiednie hasło – nazwę ustawienia, reagują w określony sposób: formują koło, kilka kół, rząd, szereg (w razie problemów podpowiada nauczyciel). Powrót do akompaniamentu to sygnał do ponownego poruszania się po sali.

2. Zapoznanie (przypomnienie) z instrumentem perkusyjnym – grzechotką.
Dzieci oglądają instrument, grają na nim dowolnie, a następnie grają zgodnie ze wskazówkami nauczyciela – cicho, głośno, wolno, szybko.
3. Słuchanie piosenki *Znowu w przedszkolu* (przewodnik, s. 32).
4. Rozmowa na temat piosenki.
 - Czy dzieciom podoba się w przedszkolu? Dlaczego?
 - Jak się czują w przedszkolu?
5. Akompaniament do piosenki z użyciem grzechotek.
- Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw I (przewodnik, s. 27–28).

III

1. Rozpoznawanie i nazywanie dźwięków sztucznie otrzymanych.
Dzieci siedzą przed nauczycielem, który przelewa wodę z kubka do kubka, przesypuje kaszę, sól, groch, fasolę, drobne kamyki... Dzieci obserwują i nazywają przelewane i przesypywane produkty. Potem odwracają się, a nauczyciel przelewa wodę lub przesypuje produkty w innej kolejności. Dzieci każdorazowo nazywają to, co było przelewane lub przesypywane.
2. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.
Dzieci składają w całość pocięte na części widokówki przedstawiające różne regiony Polski.
- Zabawa muzyczno-ruchowa *Stop i start*.
Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków bębna, w który uderza nauczyciel. Jeśli uderza w bębenek szybko – dzieci biegną po sali, a jeżeli powoli, wówczas spacerują po sali. Gdy nauczyciel uderzy głośno, jeden raz, dzieci zatrzymują się i zastygają w bezruchu jak kamienne figurki.

Dzień 4. Moje imię

Cele główne:

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- przygotowanie do nauki czytania.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- liczy w zakresie sześciu,
- rozpoznaje zapis swojego imienia.

Środki dydaktyczne: piosenka *Znowu w przedszkolu*, muszelki, kamienie, pudełka, nagrania: dowolnej piosenki, skocznej melodii, kartoniki z imionami dzieci, rymowanka, wyliczanka, duże kartki z wyrazami w różnych językach, czarne pisaki, bębenek, karta pracy, cz. 1, s. 14.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia w parach, rozwijające umiejętność współdziałania, poczucie bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania.
Dzieci dobierają się w pary.
 - Dotykają się wymienionymi przez nauczyciela częściami ciała, np.: kolanami, łokciami, czołami, plecami, uszami...
 - Przepychają się – jedno dziecko stoi w miejscu, a partner stara się je przesunąć (po chwili następuje zmiana).
 - Ciągą siebie po dywanie – jedno dziecko leży tyłem na dywanie, a drugie ciągnie je za nogi. Potem zamieniają się rolami.
 - Przytulają się – dzieci siadają tyłem do siebie, na tyle blisko, że osoba z przodu może oprzeć się o partnera, który głaszcze ją i przytula. Potem to samo robi partner po zamianie miejsc.

- Prowadzą się wzajemnie po sali, mając zamknięte oczy – raz jedna osoba, raz druga, a partner prowadzi.
 - Masują plecy – siadają tyłem do siebie, osoba siedząca z tyłu masuje plecy kolegi według wskazówek nauczyciela (pociera plecy, delikatnie uderza palcami, pięścią, całą dłonią, podszczypuje, rysuje wzory...).
2. Dowolny taniec w parach przy piosence *Znowu w przedszkolu* (przewodnik, s. 32).
- Ćwiczenia poranne – zestaw II (przewodnik, s. 33).

II

 Pamiętki z wakacji – ćwiczenia w liczeniu.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 14 (pierwsza część ćwiczenia).

Nazywanie obrazków umieszczonych w kołach. Określanie, gdzie dzieci były na wakacjach. Odszukanie zdjęć tych miejsc wśród naklejek. Naklejanie ich w ramkach obok odpowiednich kół.

- Rozmowa na temat ćwiczenia.
 - Jakie pamiętki można przywieźć z tych miejsc?
 - Jakie pamiętki, których nie kupiliście, przywieźliście z wakacji?
2. Ćwiczenia w liczeniu.
- Dzieci siedzą w kole, w jego środku nauczyciel umieścił w pudełkach muszelki i kamienie.
- Każde dziecko kolejno bierze sobie sześć muszelek, głośno licząc. Potem tak samo dzieci biorą sobie po sześć kamieni.
 - Nauczyciel prosi dzieci, żeby porównały liczbę kamieni i muszelek bez liczenia – dzieci powinny ułożyć je w pary: kamień – muszelka, albo nałożyć muszelkę na kamień. Potem nauczyciel pyta: – Czego jest więcej: muszelek czy kamieni? (Jest tyle samo).
 - Nauczyciel prosi dzieci, żeby odłożyły kilka muszelek i kilka kamieni tak, żeby pozostało im razem sześć rzeczy. Dzieci odkładają muszelki i kamienie, a potem kolejno głośno liczą, ile mają muszelek, ile kamieni i czy razem mają ich sześć.
 - Następnie kolejno każde dziecko określa – w stosunku do własnej sytuacji – ile to będzie o jeden więcej kamień i o jedną mniej muszelkę. Dzieci mogą dokładać lub odsuwać kamienie i muszelki.
3. Zabawa w kółeczkach.
- Dzieci poruszają się po sali przy nagraniu skocznej melodii.
- Podczas przerwy w grze zatrzymują się i czekają, jaką liczbę poda nauczyciel. Po usłyszeniu liczby ustawiają się w kołach składających się z takiej liczby osób, jaką podał nauczyciel. Po sprawdzeniu liczby osób w kołach przez nauczyciela, dzieci swobodnie poruszają się indywidualnie po sali. Podczas przerwy w grze i po usłyszeniu liczby znowu ustawiają się w kołach o odpowiedniej liczbie dzieci.

 Moje imię – poznanie zapisu swojego imienia.

1. Zabawa z zastosowaniem wyliczanki.

Nauczyciel mówi wyliczankę i wskazuje kolejne dzieci (jedno słowo to jedno dziecko). Dzieci powtarzają tekst za nauczycielem.

*Każdy swoje imię ma,
każdy swoje imię zna.
Grzecznie sobie tu siedzimy
– imiona na sylaby dzielimy.*

Wskazane wyliczanką dziecko dzieli swoje imię na sylaby. Potem za pomocą wyliczanki jest wybierane następne dziecko... itd.

2. Przedstawienie zapisów imion dzieci z grupy.
Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel ma przygotowane kartoniki – wizytówki z wydrukowanymi imionami dzieci.
Czyta kolejno imiona dzieci, litera po literze. Po odczytaniu wręcza im każdorazowo ich wizytówki.
Dzieci dobierają się w pary i porównują litery w swoich imionach; liczą litery, porównują długość imion.
 3. Ćwiczenia w rozpoznawaniu zapisów imion.
Dzieci siedzą w kole, trzymają swoje wizytówki. Nauczyciel ma drugi zestaw kartoników – wizytówek. Pokazuje kolejno wizytówki z imionami dzieci. Dziecko, które ma taką samą wizytówkę, podnosi ją do góry.
 4. Zabawa *Odszukaj swoją wizytówkę*.
Dzieci odkładają kartoniki z imionami do środka koła. Nauczyciel wymawia kolejno imiona dzieci, dzieląc je na sylaby. Dziecko, po usłyszeniu swojego imienia, mówi je i odszukuje wśród kartoników swoją wizytówkę.
 5. Ozdabianie swojej wizytówki w dowolny sposób.
- Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Pisanie czarnym pisakiem wzoru imienia alfabetem wymyślonym przez dziecko.
Nauczyciel pokazuje dzieciom napisane na dużych kartkach papieru wyrazy w innych językach, np.: chińskim, japońskim, greckim. Dzieci wypowiadają się na temat tych znaków.
Potem nauczyciel pokazuje im swoje imię napisane wymyślonym przez siebie alfabetem. Dzieci wymyślają swój alfabet i piszą nim swoje imiona, które potem wspólnie z kolegami oglądają.
 2. Zabawa *Kłaśnięcie, tupnięcie*.
Dzieci stoją w kole. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, który przesyła kłaśnięcie – klaszcze. Kolejne dzieci, zaczynając od dziecka stojącego po jego prawej stronie, klaszczą. Zabawa trwa dotąd, aż dźwięk dojdzie do nauczyciela. Potem przesyła on tupnięcie, młaśnięcie, kaszlnięcie...
 3. Zabawa *Dzień dobry*.
Dzieci siedzą przed nauczycielem. Chętne dziecko odchodzi na bok i odwraca się tyłem. Dziecko wskazuje przez nauczyciela mówić głośno: *Dzień dobry*. Osoba stojąca z boku wraca do koła i wskazuje dziecko, które się odzywało. Potem na bok odchodzi inne dziecko... itd.
 4. Karta pracy, cz. 1, s. 14 (ciąg dalszy).
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.
- Zabawa muzyczno-ruchowa *Stop i start* (przewodnik, s. 37).

Dzień 5. Nad morzem i w górach

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat wakacji,
- maluje na porowatym podłożu.

Środki dydaktyczne: wiersz Doroty Gellner *Muszelki*, muszelki różnego rodzaju, kamienie przywiezione z wakacji, pudełka (po butach) z piaskiem, rymowanka, kawałki porowatej tapety, szara tektura, nagrania: dowolnej piosenki, kapeli góralskiej, farba plakatowa, pędzle, zdjęcia polskich gór i strojów góralskich, tamburyn, karta pracy, cz. 1, s. 15.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 15.

Określanie, których części ciała dotykają dzieci i czym. Kończenie kolorowania ubrań dzieci przedstawionych na obrazkach.

2. Zabawy rękami.

Kładzenie rąk za sobą.

Kładzenie rąk na głowie.

Kładzenie rąk przed sobą.

Kładzenie rąk obok siebie.

Dotykanie rękami lewej nogi.

Dotykanie rękami prawej nogi.

Dotykanie rękami uszu – prawą ręką lewego, lewą – prawego.

3. Mówienie na jednym wydechu zdań: *Wakacje się skończyły, do przedszkola czas. Będziemy się bawili i nauka zajmie nas.*

 Ćwiczenia poranne – zestaw II (przewodnik, s. 33).

II

 Słuchanie wiersza Doroty Gellner *Muszelki*.

1. Oglądanie różnych muszelek, kamieni przywiezionych z nad morza.

2. Ćwiczenia klasyfikacyjne.

Segregowanie według rodzaju – muszelki, kamyki. Potem segregowanie ich – według wielkości, koloru, wzorów...

3. Słuchanie wiersza.

Muszelki są piękne!

Muszelki są różne.

Spiczaste i płaskie,

okrągłe, podłużne,

w kropeczki,

w kreseczki,

tęczowe lub nie –

tu śmieje się jedna,

tam śmieją się dwie!

Ta z czarnym paseczkiem,

ta z kropką świetlistą,

ten, kto je zbudował,

był wielkim artystą!

4. Rozmowa na temat wiersza.

– Gdzie możemy zobaczyć muszle?

– Jak nazywa się morze, nad którym leży Polska?

– Jakie są muszelki według wiersza?

5. Odszukiwanie wśród muszelek takich, które przypominają te opisane w wierszu.

6. Zabawa ruchowo-graficzna *Morskie fale*.

Dzieci dostają pudełka po butach, na dnie których jest cienka warstwa piasku. Mówią za nauczycielem rymowanek, kreślą na piasku kształty fal, które potem zacierają.

Fala pierwsza, fala druga

– fal miliony.

Gdy pierwsza o brzeg się rozbija,

pozostałe ją gonią.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Nad morzem*.

Dzieci naśladowują czynności, jakie wykonują nad morzem, na hasła – nazwy tych czynności. Np. opalanie się, pływanie, uciekanie przed falą, zbieranie kamieni i muszelek, budowanie z piasku...

 Góry, nasze góry – malowanie na nierównym podłożu.

1. Oglądanie zdjęć przedstawiających polskie góry.
 - Wyjaśnienie znaczenia słów: *góral, hala, baca, juhas, kolejka linowa, szlak, urwisko, szczyt*.
 - Zwracanie uwagi na zachowanie bezpieczeństwa podczas wędrówki po górskich szlakach.
 - Zwracanie uwagi na roślinność występującą w górach.
 - Oglądanie stroju górala i góralki, zwracanie uwagi na charakterystyczne elementy: kierpce, serdak, parzenice...
 2. Improwizacje ruchowe przy nagraniu kapeli góralskiej; zwrócenie uwagi na jej charakterystyczne brzmienie.
 3. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Dzieci dostają kawałki tapety o porowatej powierzchni (papierowej), naklejonej na szarą teksturę tak, że jej fragment tworzy ramkę. Malują na tapecie polskie góry z ich charakterystyczną roślinnością.
 4. Wykonanie prac przez dzieci.

Wspólne oglądanie wyschniętych prac, wskazywanie najciekawszych.

Umieszczenie prac w kąciku dla rodziców.
- Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa *Pociąg żegnający wakacje*.

Nauczyciel jest lokomotywą, a dzieci wagonikami, które ustawiają się za nim w rzędzie. Nauczyciel prowadzi pociąg, mówiąc dzieciom, co żegnają na rok. Dzieci jadą pociągiem i machają rękami, żegnając: *piaszczyste plaże, ukwiecone łąki, pełne tajemnic lasy, góry, ciepłe jeziora...*
2. Zabawa integracyjna *Jedzie pociąg*.

Dzieci dzielą się na trzy grupy, tworząc trzy pociągi. Dzieci z pierwszego pociągu będą mówić: *Jedzie pociąg, jedzie pociąg*, z drugiego: *Dokąd on, dokąd on*, a z trzeciego: *Wieżę nas, wieżę nas?*

Na sygnał odjazdu podany przez nauczyciela wszystkie pociągi ruszają. Dzieci w jednym rytmie równocześnie wypowiadają swoje teksty.
3. Zabawy kamieniami przywiezionymi z wakacji.

Dzieci wybierają sobie po jednym kamieniu i stają w rozsypce.

 - Głaszczą kamień, dotykają nim policzków, przyglądają mu się z bardzo bliska, wachają go.
 - Kładą kamienie na podłodze i poruszają się między nimi w różnych kierunkach sali. Na sygnał – dźwięki tamburynu – powracają do swoich kamieni.
 - Ustawiają kamienie względem siebie według poleceń nauczyciela: przed sobą, za sobą, po swojej lewej stronie (pokazuje nauczyciel), po swojej prawej stronie (pokazuje nauczyciel).
 - Malują swój kamień wybranym kolorem i umieszczają w półkach indywidualnych.

Tydzień III: Moja droga do przedszkola

Dzień 1. Na skrzyżowaniu

Cel główny:

- zapoznanie z zasadami ruchu drogowego.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wie, przy jakim świetle sygnalizacji przechodzimy przez ulicę.

Środki dydaktyczne: zdjęcia, obrazki pojazdów podzielone na części koła i krążki, zielone i czerwone, szarfa, kostka do gry, tamburyn, bębenek, budzik, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 5.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.
Dzieci składają w całość podzielone na części zdjęcia, obrazki różnych pojazdów.
 2. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 5.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Kończenie nawleknięcia koralików według wzoru (rytmu).
- Ćwiczenia poranne – zestaw III.
- Zabawa *Wykonujemy polecenia*.
Dzieci stają w sali w luźnej gromadce i wykonują polecenia nauczyciela:
 - biegniemy do drzwi
 - podchodzimy do okna
 - poruszamy się podskokami do tablicy.
 - Zabawa *Dotykamy*.
Dzieci stają w luźnej gromadce, przodem do nauczyciela i wykonują jego polecenia:
 - dotknijcie głowy
 - dotknijcie stopy
 - dotknijcie kolana
 - dotknijcie brzucha.
 - Marsz w miejscu.
Nauczyciel wystukuje na bębnie rytm, a dzieci w tym rytmie maszerują w miejscu. Gdy uderzenia w bębenek stają się coraz mocniejsze, dzieci maszerują z wysokim unoszeniem kolan.
 - Zabawa *Budzik*.
Dzieci w siadzie klęcznym, opuszczają głowy, brodami dotykają klatki piersiowej. Gdy usłyszą dzwoniący budzik, podnoszą powoli głowy, wymawiając *drrrr*, i wykonują nimi powolne ruchy.

II

- Wycieczka na najbliższe skrzyżowanie.
1. Zapoznanie dzieci z celem wycieczki.
 - Oglądanie skrzyżowania, ruchu pojazdów i pieszych.
 - Praktyczne omówienie sposobu przechodzenia przez ulicę.
 - Zwrócenie uwagi na sygnalizację świetlną (zmieniające się kolory światła i powiązanie ich z zachowaniem pieszych).
 - Uważne obserwowanie przejścia dla pieszych oznaczonego pasami.
 - Oglądanie znaków umieszczonych wzdłuż ulicy – rozpoznawanie tych, które dzieci już znają.
 2. Wyjście na skrzyżowanie.
 - Obserwacja pojazdów, znaków, sygnalizacji świetlnej, poruszania się pieszych i pojazdów.
 3. Przejście przez skrzyżowanie.
 4. Powrót do przedszkola.
 5. Rozmowa na temat wycieczki.
 - Przy jakim świetle możemy przechodzić przez ulicę?
 - Jakie pojazdy poruszają się po drogach?
 - Jak inaczej nazywa się przejście dla pieszych?
 - Jaki znak najczęściej widzieliśmy podczas wycieczki?

III

1. Gra *Światła sygnalizatora*.
Nauczyciel rozkłada na dywanie w rzędzie kolorowe koła, zachowując schemat kolorów na sygnalizatorze (czerwony, zielony), na końcu kładzie szarfę oznaczającą metę. Dzieci rzucają

kostką: jedno oczko – czerwony kolor, dwa oczka – zielony kolor. Stają na kole w odpowiednim kolorze. Gdy wyrzucą inną liczbę oczek – czekają na następną kolejkę. Zwycięża osoba, która pierwsza dojdzie do mety.

 Zabawa ruchowa *Uwaga, sygnalizacja!*

Dzieci biegają po całej sali w rytmie tamburynu, gdy nauczyciel trzyma zielony krążek. Gdy pokaże czerwony krążek, zatrzymują się.

Dzień 2. Przejście przez ulicę

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat przejścia przez ulicę,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Koczanowskiej *Przejście przez ulicę*, zdjęcia, obrazki pojazdów, obręcze, mazaki: czerwone i niebieskie, duże kartki papieru, sztalugi, bębenek, tamburyn, budzik, karty pracy, cz. 1, s. 16, 17.

Przebieg dnia

I

1. Wyjaśnianie, co łączy zebra i pasy.

- Gdzie możemy spotkać zebra?
- Gdzie spotykamy pasy?

2. Zabawa 1, 2, 3.

Dzieci stoją razem z nauczycielem w kręgu. Z pomocą nauczyciela odliczają kolejno: jeden, dwa, trzy. W ten sposób mamy w kręgu dzieci *jedynki*, dzieci *dwójki* i dzieci *trójki*. Nauczyciel tłumaczy, że teraz będą zmieniały miejsca po usłyszeniu swojej liczby. I tak, gdy nauczyciel mówi: *Dwa*, zmieniają miejsca wszystkie dzieci *dwójki*...

 Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 42).

II

 Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej *Przejście przez ulicę*.

1. Oglądanie obrazków, zdjęć pojazdów spotykanych na ulicach. Nazywanie tych pojazdów. Dzielenie ich nazw na sylaby.
2. Słuchanie wiersza.

*W dużym mieście wielki ruch,
samochodów wiele,
jeśli chcesz bezpiecznym być,
musisz o tym wiedzieć:*

*przez ulicę można przejść
tylko w takim miejscu,
gdzie mrugają światła dwa,
pasy są na przejściu.*

*To czerwone woła: STOP,
stój i czekaj grzecznie,
a zielone prosi: idź,
możesz przejść bezpiecznie.*

*Zapamiętaj jeszcze to:
gdy po mieście chodzisz,
musisz pod opieką być
dorosłej osoby.*

3. Rozmowa na temat wiersza.

- Kiedy możemy przejść przez ulicę?
- Co jest potrzebne oprócz sygnalizacji świetlnej?
- Czy przedszkolaki mogą same przechodzić przez ulicę?

4. Karty pracy, cz. 1, s. 16, 17.

Oglądanie obrazka. Wypowiadanie się na temat skrzyżowania. Słuchanie wypowiedzi na jego temat. Liczenie w niej wypowiedzeń.

To skrzyżowanie. Panuje tu duży ruch. Po ulicy jeżdżą samochody. Piesi przechodzą na drugą stronę ulicy po pasach, przy zielonym świetle.

Rysowanie po śladach rysunków samochodów. Kolorowanie ich na wybrane kolory.

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (według M. Markowskiej).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czuje skrzaty*.

Dzieci maszerują w szybkim tempie po obwodzie koła do rytmu wystukiwanego na bębnie przez nauczyciela. Gdy instrument milknie, zatrzymują się i wykonują polecenia nauczyciela:

- *Skrzaty* nasłuchują – dzieci przykładają palce dłoni do uszu i wykonują skłony tułowia w bok.
- *Skrzaty* obserwują – dzieci tworzą z dłoni lornetkę, przykładają ją do oczu i wykonują skrzęty tułowia w prawą i w lewą stronę.
- *Skrzaty* zobaczyły nadchodzących ludzi i chowają się w wysokiej trawie – dzieci wbiegają do środka koła, siadają w dowolnej pozycji, pochylają głowy i wznoszą proste ramiona w górę. Dźwięk tamburynu oznajmia, że niebezpieczeństwo minęło i można wędrować dalej. Dzieci maszerują po obwodzie koła w przeciwnym kierunku.

- Zabawa bieżna *Płonące obręcze*.

Dzieci przebiegają z jednej strony sali na drugą. Nauczyciel co jakiś czas wychodzi na środek sali, trzymając w dłoniach *płonące* obręcze, które opiera o podłogę. Zadaniem dzieci jest przejście przez wybraną obręcz tak, by nie dotknąć jej żadną częścią ciała. Utrudnienie: nauczyciel trzyma obręcz nad podłogą na różnych wysokościach.

- Dzieci, we wspieraniu na palcach, sięgają dłonią wysoko w górę, starają się zdjąć zabawkę z najwyższej półki, na zmianę – prawą ręką, lewą ręką.
- Zabawa na czworakach – *Do góry brzuchem*.

Dzieci chodzą po sali na czworakach. Na hasło nauczyciela: *Do góry brzuchem*, bezpiecznie przetaczają się do leżenia tyłem, trzymając w górze ugięte nogi i ramiona. Utrudnienie: w leżeniu tyłem, dzieci trzymają ramiona wzdłuż tułowia, nogi mają ugięte, stopy oparte o podłogę – unoszą biodra do góry.

- Ćwiczenie rozwijające szybkość, z elementem skoku.

Dzieci biegną po obwodzie koła. Na sygnał nauczyciela – klaśnięcie w dłonie – wykonują wyskok w górę, odbijając się obunóż od podłogi, po czym biegną dalej. Utrudnienie: na sygnał nauczyciela dzieci podskokiem wykonują półobróty i biegną w przeciwnym kierunku.

- Ćwiczenia głowy i szyi – *Kto potrafi?*

Dzieci w siadzie skrzyżnym, dłonie mają oparte na kolanach. Nauczyciel zadaje pytania, a dzieci wykonują odpowiednie ruchy.

- Kto potrafi dotknąć uchem ramienia? – dzieci wykonują skłony w prawą i w lewą stronę.
- Kto potrafi dotknąć brodą klatki piersiowej? – wykonują skłon w przód.
- Kto potrafi dotknąć głową pleców? – wykonują skłon w tył.

- Ćwiczenie oddechowe *Łapiemy powietrze*.

Dzieci w siadzie skrzyżnym, wykonują wdech, dmuchają w otwarte dłonie i szybko je złączają, łapiąc powietrze.

Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej – *Wyścigi samochodowe*.

Dzieci otrzymują duże kartki papieru (można je przyczepić do sztalugi) oraz dwa mazaki, np. czerwony i niebieski.

Rysują obiema rękami jednocześnie trasę przejazdu dwóch samochodów, w taki sposób, aby:

- samochody jechały równocześnie
- czerwony samochód jechał szybciej, niebieski – wolniej
- czerwony samochód jechał wolniej, niebieski – szybciej.

- Zabawa ruchowa *Zielone: idź, czerwone: stój*.

Dzieci biegają po sali w różnych kierunkach w rytm bębna. Na hasło nauczyciela: *czerwony* – stoją, na hasło: *zielony* – biegają.

2. Swobodne rozmowy na temat zasad zachowania się na drodze.

Dzień 3. Ruch uliczny

Cele główne:

- umuzykalnianie dzieci,
- zapoznanie z figurą geometryczną – kołem.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- akompaniuje na kołatce,
- rozpoznaje koło wśród innych figur.

Środki dydaktyczne: piosenka *Ruch uliczny*, różne obrazki, zdjęcia, koła różnej wielkości, kartonowe figury geometryczne, wyraz *koła*, rymowanka, kołatki, tamburyn, bębenek, tarcze gimnastyczne, budzik, pętle, nagranie muzyki do zabawy, karty pracy, cz. 1, s. 18, 19.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Dobierz rym*.

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel pokazuje różne obrazki (zdjęcia), a dzieci wymyślają rymy do nazw tych obrazków (zdjęć). Np.: *znak – mak, czerwony – zielony, sygnalizacja – kolacja, rowery – kamery, samochody – młody*.

- Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 42).

II

- Zabawy przy piosence *Ruch uliczny*.

1. Ćwiczenia inhibicyjno-incepcyjne.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali przy dźwiękach tamburynu. Na sygnał nauczyciela (dźwięk bębna) i odpowiednie hasło – nazwę ustawienia – reagują odpowiednio:

- *para* – dobierają się w pary,
- *koło* – formują koło,
- *kwadrat* – formują kwadrat,
- *rzęda* – ustawiają się w rzędzie.

Powrót do akompaniamentu jest sygnałem do poruszania się po sali w dowolnych kierunkach.

2. Słuchanie piosenki *Ruch uliczny* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Kie-dy ra-no i-dę z ma-mą do przed-szko-la, prze-cho-dzi-my przez ru-chli-we
skrzy-żo-wa-nie. Sa-mo-cho-dy ja-dą szy-bko, ka-żdy w swo-ją stro-nę – my sto-
i-my i cze-ka-my, aż świa-tło bę-dzie zie-lo-ne. Zie-
lo-ne świa-tło – mo-żesz iść, czer-wo-ne świa-tło – stój i cze-kaj! Gdy zie-lo-ne znów za-bły-śnie,
śmia-ło idź, nie zwle-kaj! Zie-śmia-ło idź, nie zwle-kaj!

- I. Kiedy rano idę z mamą do przedszkola,
przechodzimy przez ruchliwe skrzyżowanie.
Samochody jadą szybko, każdy w swoją stronę –
my stoimy i czekamy, aż światło będzie zielone.

Ref.: Zielone światło – możesz iść,
czerwone światło – stój i czekaj!
Gdy zielone znów zabłyśnie,
śmiało idź, nie zwlekaj!

- II. Na plecaku odblaskowe mam światełka
i przechodzę przez ulicę tam, gdzie zebra.
Mama albo tata mocno trzyma mnie za rękę,
bo wiem o tym, z dorosłymi na drodze zawsze bezpiecznie.

Ref.: Zielone...

3. Rozmowa na temat piosenki.
- Z ilu zwrotek składa się piosenka?
 - Czy ma refren?
 - O czym jest piosenka?
 - Kiedy przechodzimy przez ulicę?
 - Kiedy czekamy?
 - Czy dzieci same przechodzą przez ulicę?
4. Zapoznanie (przypomnienie) z instrumentem perkusyjnym – kołatką.
- Pokaz sposobu trzymania instrumentu i gry na nim.
5. Akompaniament na kołatkach do piosenki.
- ☒ Zabawy z kołem.
1. Oglądanie kół różnej wielkości.

Dzieci oglądają koła – określają, czy mają boki, czym się różnią (wielkością), co mają takiego samego (kształt).

- Dotykanie kół i obracanie ich w rękach z zamkniętymi oczami.
- Obrysowywanie leżących na podłodze kół kolejnymi palcami rąk.

2. Czytanie całościowe wyrazu *koła*.

3. Tworzenie zbioru na podstawie jednej cechy – kształtu.

Dzieci otaczają pętlą sylwety kół umieszczone na tablicy wśród innych figur. Liczą koła w pętli.

4. Słuchanie rymowanki o kołach.

*Gdy rozejrzemy się dokoła,
wszędzie jest coś w kształcie koła.
Ma je samochód, rower też ma,
talerz, zegar, no i*

*sygnalizacja świetlna!
Rozejrzyj się sam dokoła,
a może znajdziesz coś,
co przypomina koła.*

5. Podawanie przez dzieci przykładów przedmiotów, roślin (np. słonecznik), które kształtem przypominają koła.

Np. ronda, koła pociągu, karety, okna na statku, medale, podkładki...

 Zabawa ruchowa *Stań przy kole*.

Nauczyciel rozkłada na dywanie wycięte z kartonu koła i inne figury. Kół musi być tyle, ile jest dzieci. Dzieci poruszają się przy dźwiękach tamburynu po sali pomiędzy kołami. Podczas przerwy w grze zatrzymują się przy najbliższym kole i podnoszą je do góry.

6. Karta pracy, cz. 1, s. 18.

- Liczenie kół; określanie, jak wygląda pierwsze, drugie... szóste koło.
- Przekształcanie kół w słoneczka. Kolorowanie rysunków.
- Rysowanie linii na rysunkach kół tak, aby powstały koła rowerowe.
- Dorysowywanie linii do kół tak, aby powstały rysunki wiśni.
- Kolorowanie rysunków.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

 Zabawa ruchowa *Ruch uliczny*.

Sala przedszkolna zamienia się w ulicę. Dzieci są podzielone na trzy grupy:

- *piesi* – to dzieci, które będą reagowały na muzykę w tempie umiarkowanym;
- *samochody ciężarowe* – to dzieci reagujące na muzykę w tempie wolnym;
- *motocykle* – to dzieci reagujące na muzykę w tempie szybkim.

Grupa dzieci – *samochodów* – otrzymuje tarcze gimnastyczne (lub inne dostępne), dzieci – *motory* – naśladują trzymanie kierownicy, a dzieci – *piesi* – naśladują spacerowanie.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 19.

Naklejanie (odszukanych wśród naklejek) zdjęć przedstawiających zachowania ludzi na skrzyżowaniu, gdy świeci się światło zielone i gdy świeci się światło czerwone, pod odpowiednimi obrazkami sygnalizatorów.

Dzień 4. Znaki drogowe

Cele główne:

- rozwijanie sprawności manualnej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wykonuje papierowy znak drogowy,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: klocki w kształcie figur geometrycznych, obrazki, zdjęcia znaków drogowych – duże i małe, nagranie skocznej melodii, chustki szyfonowe, narysowane na kartonie rysunki różnych znaków drogowych, drewniane patyczki, plastelina, tamburyn, bębenek, budzik, obręcze, nożyczki, karty pracy, cz. 1, s. 20, 21, książka, s. 12.

Przebieg dnia

I

 Zabawa ruchowa *Szukamy znaków*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom różne znaki drogowe przedstawione na zdjęciach (obrazkach). Rozkłada je w sali, w różnych miejscach. Dzieci biegają w różnych kierunkach przy towarzyszeniu tamburynu. Na sygnał nauczyciela – pokazanie znaku (jednego z tych umieszczonych w sali), zatrzymują się, próbują znaleźć taki sam znak i stanąć przy nim.

1. Zabawa *Badamy kształty znaków*.

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel rozdaje im klocki – plastikowe lub drewniane – w kształcie figur: koła, kwadratu, trójkąta. Pokazuje obrazki wybranych znaków drogowych. Dzieci dopasowują kształt klocka do znaku na obrazku, następnie obrysowują go palcem, a potem kreślą jego kształt w powietrzu.

 Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 42).

II

 Wykonanie pracy plastycznej *Znak drogowy*.

1. Zabawa *Znajdź swoją parę*.

Nauczyciel przykleja dzieciom do ubrań małe obrazki różnych znaków drogowych. Dzieci poruszają się przy nagraniu skocznej melodii. Podczas przerwy w muzyce szukają kolegi lub koleżanki z takim samym znacznikiem i dobierają się w pary.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 20.

Czytanie całościowe wyrazu *znaki*. Słuchanie nazw oglądanych znaków.

3. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Nauczyciel rozdaje dzieciom narysowane na kartonie rysunki różnych znaków drogowych oraz drewniane patyczki. Na stolikach rozkłada obrazki tych znaków. Dzieci kolorują znaki, potem je wycinają. Następnie mocują do patyczków za pomocą plasteliny, potem plasteliną przyklejają do podłoża.

4. Wykonanie prac przez dzieci.

Dzieci próbują podać nazwy swoich znaków.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw II (*przewodnik*, s. 44).

III

1. Zabawa dydaktyczna *Gdzie jest schowany znak?*

Nauczyciel chowa znak (może być jeden z tych, które robiły dzieci) w różnych miejscach sali. Zadaniem dzieci jest odnaleźć go i określić miejsce, w którym został schowany, np.: *pod stolikiem, nad biurkiem, w szufladzie, za krzesłem, w szafce*. Podczas szukania nauczyciel naprowadza dzieci, mówiąc *ciepło* lub *zimno*.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 20 (ciąg dalszy).

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 21.

Kolorowanie rysunków znaków drogowych według wzoru.

4. Ćwiczenia w książce, s. 12.

Omówienie prawidłowego przechodzenia przez ulicę.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Przechodzimy przez ulicę*.

Przed rozpoczęciem zabawy nauczyciel zawiązuje dzieciom na lewe ręce chustki szyfonowe.

Potem wyjaśnia, że *w lewo* – to tam, gdzie jest lewa ręka i mają zawiązaną chustkę, *a w prawo* – to tam, gdzie jest prawa ręka.

Potem demonstruje prawidłowy sposób przechodzenia przez ulicę (patrzmy najpierw *w lewo*, później *w prawo*, znowu *w lewo* i gdy nic nie jedzie – przechodzimy przez ulicę). Dzieci naśladują nauczyciela, pamiętając o etapach przechodzenia przez ulicę.

Dzień 5. Samochody specjalistyczne

Cele główne:

- zapoznanie z rolą samochodów specjalistycznych,
- zapoznanie z nazwą aktualnego miesiąca.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wie, do czego służą samochody specjalistyczne; zna numery alarmowe,
- wymienia nazwę aktualnego miesiąca – wrzesień.

Środki dydaktyczne: wiersz E. Stadtmüller *Kto to?*, fragment wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*, kolorowe szarfy, kolorowe krążki, wydrukowane numery telefonów alarmowych, obrazy przedmiotów, roślin związanych z różnymi porami roku, ilustracje przedstawiające to samo miejsce w różnych porach roku, szablon lub chustka szyfonowa, gałązki wrzосу, klocki, bębenek, budzik, karty pracy, cz. 1, s. 22, 23, 24, 25, książka, s. 13.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 22.

Oglądanie obrazków historyjki, opowiadanie jej.

- Czy podobało się wam zachowanie chłopca?
- Czy tak się wchodzi do pojazdu?
- Czy nogi chłopca są zdrowsze od nóg babci? Kto powinien stać?

2. Ćwiczenia w książce, s. 13.

Określanie kierunków jazdy samochodów.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zielone – stój, czerwone – idź!*

Dzieci poruszają się po sali w różnych kierunkach w rytmie: podskoki, bieg. Na słowny sygnał nauczyciela: *czerwony – zielony*, potem wzrokowy sygnał (może być szablon lub chustka szyfonowa): *czerwony – zielony*, reagują następująco: *zielony* – maszerują, *czerwony* – stoją w miejscu.

 Ćwiczenia poranne – zestaw III (*przewodnik*, s. 42).

II

 Rozmowa na temat: *Samochody specjalistyczne*.

1. Ćwiczenia ortofoniczne.

Ćwiczenie narządów mowy przez powtarzanie zgłosek.

Dzieci naśladują odgłosy pojazdów specjalistycznych:

- karetki pogotowia – iuiuiuiui...
- straży pożarnej – oeo eo eo eo...
- policji – auau auau au...

2. Karta pracy, cz. 1, s. 23.

Rozwiązywanie zagadek. Naklejanie w ramach zdjęć odpowiednich samochodów specjalistycznych, odszukanych wśród naklejek.

- Wyjaśnienie przez nauczyciela pojęcia *pojazdy specjalistyczne (uprzywilejowane)*.
- Zapoznanie z numerami alarmowymi: 997, 998, 999 oraz 112.

- Swobodne wypowiedzi dzieci na temat: *Kiedy dzwoniemy po straż pożarną, policję, a kiedy na pogotowie?*
- 3. Zabawa dydaktyczna *Ważne telefony*.
Nauczyciel dzieli dzieci na trzy grupy, które ustawiają się w kołach i zakładają szarfy w odpowiednich kolorach:
I grupa: strażacy – kolor czerwony
II grupa: policjanci – kolor niebieski
III grupa: lekarze – kolor żółty.
Potem trenują odgłosy swoich pojazdów.
Każdy zespół otrzymuje wydrukowany numer swojego telefonu alarmowego i kolorowe krążki jako kierownice.
Nauczyciel – *telefonista* – odbiera zgłoszenia. Dzieci słyszą zgłoszenie i ustalają, która grupa – *pogotowie, straż pożarna czy policja* – powinna pojechać, aby udzielić pomocy. Wtedy dzieci z odpowiedniej grupy podnoszą do góry swoje *kierownice* i okrążają salę, naśladując odpowiedni sygnał. Na hasło *Stop!* – dzieci zatrzymują się i wracają na miejsca.

 Zapoznanie z nazwą miesiąca – wrzesień.

1. Przypomnienie nazw pór roku.
 - Wymieńcie nazwy pór roku.
 - Jaka pora jest po zimie?
 - Jaka pora jest po wiosnie?
 - Jaka pora roku się kończy?
 - Jaka pora się zaczyna?
2. Segregowanie przedmiotów, roślin przedstawionych na obrazkach, zdjęciach według przynależności do poszczególnych pór roku.
Przykładowe obrazki: *krokus, bałwan, żółty liść klonu, jabłko, kłosy zbóż, sople lodu, kwitnąca jabłoń, dynia, bazyliki wierzbowe, truskawki, sanki...*
Dzieci układają obrazki pod ilustracjami przedstawiającymi to samo miejsce w różnych porach roku.
 - Czy rok można podzielić inaczej niż na pory roku? (Tak. Na miesiące).
 - Czy wiecie, jak nazywa się miesiąc, który jest teraz?
3. Słuchanie fragmentu wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*.

*Oto już wrzesień
zbiera ziemniaki
i do odlotu
szykuje ptaki.*

*Potem wyłaca
liście na drzewach
i ozimną
pola obsiewa.*

4. Rozmowa na temat wiersza.
 - O którym miesiącu jest mowa w wierszu?
 - Co dzieje się w przyrodzie we wrześniu?
 - Co to jest ozimina?
 5. Wyjaśnienie pochodzenia nazwy miesiąca: wrzesień.
Nauczyciel pokazuje gałązki wrzosu. Wrzos jest rośliną, która kwitnie o tej porze roku. Nazwa wrzesień pochodzi od nazwy tej rośliny.
Nauczyciel umieszcza gałązki tej rośliny w kącie przyrody.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 24.

Zaznaczanie strzałkami kierunku jazdy każdego samochodu. Określanie, czy samochody jadą w prawą stronę, czy w lewą stronę.

Łączenie każdego obrazka samochodu z jego cieniem.

2. Zabawy konstrukcyjne – *Budujemy garaże dla pojazdów.*

Dzieci budują z klocków garaże dla swoich pojazdów.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 25.

Dzielenie słowa *pasy* na sylaby. Rysowanie w ramce po lewej stronie tego, czego nazwa rozpoczyna się tak jak pierwsza sylaba słowa *pasy*, a po prawej stronie – tego, czego nazwa zaczyna się na drugą sylabę.

Rysowanie po śladach rysunków znaków, bez odrywania kredki od kartki.

4. Słuchanie wiersza E. Stadtmüller *Kto to?*

*Wiesz, kto chodzi w mundurze
i porządku jest stróżem?
Kto jeździ radiowozem?
Kto obronić cię może?*

*Dzwoń – czy we dnie, czy w nocy,
śmiało wzywaj pomocy.
Ład i spokój przywracać
właśnie to jego praca.*

*Gdy wypadek się zdarza,
kiedy ktoś ci zagraża,
gdy wpakujesz się w biedę...
– dziewięć, dziewięć i siedem!
9 9 7*

*O kim mowa? Kto zgadnie?
– To policjant!
– Dokładnie.*

- Wypowiedzi dzieci na temat pracy policjanta.

5. Wspólna zabawa – *Ruch uliczny.*

Nauczyciel wybiera dzieci, które naśladują samochody. Pozostałe dzieci to przechodnie, on sam jest *policjantem*. *Policjant* stoi na *skrzyżowaniu* i odpowiednimi znakami ruchowymi daje sygnał do *jazdy samochodów* lub *przejścia pieszych przez jezdnię*.

Tydzień IV: Nadeszła jesień

Dzień 1. Park jesienia

Cel główny:

- zapoznanie dzieci z oznakami jesieni.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wymienia oznaki jesieni.

Środki dydaktyczne: kolorowe liście, kasztany, żołędzie, koszyki, lupy, tamburyn.

Przebieg dnia

I

1. Segregowanie, przyniesionych przez nauczyciela i dzieci, kasztanów, żołędzi, kolorowych liści według rodzaju. Umieszczenie ich w koszykach, w kąciку przyrody.

Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec liści.*

Dzieci wyobrażają sobie, że są *liśćmi na wietrze*. Przy akompaniamencie tamburynu poruszają się w dowolny sposób, np.: obracają się wokół własnej osi, biegają na palcach, podskakują, tańczą. Gdy melodia cichnie – przykucają, gdy ucichnie – leżą na dywanie, a gdy melodia ponownie się pojawia – dzieci zaczynają swój taniec.

Ćwiczenia poranne – zestaw IV (według M. Markowskiej).

W parku

Wybieramy się do parku. Ile tu drzew! Obserwujemy korony drzew i opadające na trawę kolorowe liście. *(Dzieci stają w lekkim rozkroku, wykonują skłon głowy w tył i powolny skłon w przód)*. Patrzymy w bok. Jakie wysokie drzewo! Ile liści z niego spada! *(Wykonują skręty głowy na przemian: w prawo i w lewo, w skrócie – skłony głowy w tył i w przód)*. Drzewa kołyszą się na wietrze. *(Powoli poruszają ramionami i tułowiem)*. Nagle gwałtowny podmuch wiatru spowodował, że spadło bardzo dużo liści. *(W truchcie, wykonują obszerne ruchy ramionami i tułowiem, powoli przechodząc do przysiadu)*. Wiatr podrywa liście wysoko w górę. Wyglądają tak, jakby tańczyły na wietrze. *(Dzieci poruszają się w różnych kierunkach na palcach)*. Wiatr ucichł. Liście spadają i tworzą puszysty dywan. *(Zatrzymują się, stają przodem do nauczyciela, powoli przechodzą do przysiadu, następnie – do siadu skulnego i leżenia tyłem)*. Robimy fontannę z liści. *(Dzieci, w przysiadzie, zgarniają dłońmi liście i przechodząc do stania, podrzucają je do góry trzy razy)*. Rozejrzyjcie się, jaki tu nieporządek. Weźcie grabie, i do pracy. Zagrabiamy liście w jedno miejsce, na środek trawnika *(dywanu)*. Jakie wielkie łóżko z liści! Zadowoleni z wykonanego zadania, wskazujemy na posłanie z liści i odpoczywamy. *(Skaczą na dywan i leżą w dowolnych pozycjach)*.

II

Wycieczka do parku.

1. Zapoznanie z celem wycieczki.
 - Oglądanie jesiennych drzew.
 - Spacer alejkami parku, odpoczywanie na ławeczkach, obserwowanie roślin i zwierząt.
 - Zbieranie jesiennych skarbów: liści, kasztanów, żołądzi, jarzębiny, do kącika przyrody.
 - Zwrócenie uwagi na jesienny koloryt, zachęcanie do wielozmysłowego poznawania otaczającej przyrody (za pomocą słuchu, węchu, wzroku).
 - Przypomnienie zasad zachowania się podczas wycieczki.
2. Wyjazd (wyjście) do parku.
3. Nazywanie wybranych drzew.
 - Wskazywanie drzew – iglastych i liściastych.
 - Omówienie budowy drzewa.
 - Wskazywanie różnic między drzewem a krzewem.
 - Nazywanie owoców znanych drzew.
 - Oglądanie za pomocą lupy roślin, liści, kory drzew.
 - Ćwiczenia słuchowe.

Dzieci słuchają różnych odgłosów, np.: szumu drzew, głosów ptaków, stukania dziecięcia w korę drzewa. Naśladują usłyszane odgłosy.
4. Przytulanie się do wybranych drzew.

Głaskanie kory, przyglądanie się jej, wachanie.
5. Zabawy kasztanami, żołądziami i liśćmi.
 - Rzucanie kasztanami do obręczy ułożonych z liści.
 - Przynoszenie do nauczyciela określonej liczby kasztanów (szyszek).
 - Układanie kompozycji z kolorowych liści, kasztanów, żołądzi, szyszek.
6. Zbieranie kasztanów, żołądzi, szyszek, liści.
7. Obserwowanie zwierząt – wiewiórek, ptaków, nazywanie ich.
8. Zabawy na świeżym powietrzu.
 - Chodzenie, bieganie, podrzucanie opadłych liści – zwracanie uwagi na wrażenia słuchowe.

- Zabawa *Wykonaj zadanie*.

Nauczyciel daje dzieciom zadania, np. *Przynieście liść, który jest cały żółty; przynieście liść, który ma trzy kolory; przynieście coś miękkiego, coś twardego; przynieście pięć liści, każdy z innego drzewa* itp.

9. Powrót do przedszkola.

III

1. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat wycieczki, dzielenie się swoimi spostrzeżeniami.
2. Oglądanie skarbów, dokładanie ich do koszyków według ich rodzaju, liczenie (wspólnie z nauczycielem), zagospodarowanie nimi kąca przyrody.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wiatr i liście*.

Wieje wiatr i roznosi liście w różnych kierunkach – przy akompaniamencie tamburynu dzieci – liście – biegają. *Wiatr przestaje wiać* – tamburyn cichnie, dzieci – liście – opadają na ziemię – wykonują przysiad podparty.

Dzień 2. Drzewa w jesiennej szacie

Cele główne:

- rozwijanie wrażliwości słuchowej,
- rozwijanie zainteresowań plastycznych.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając z gazety.

Środki dydaktyczne: wiersz L. Łącz *Pogodna jesień*, piosenka *Idzie jesień poprzez świat*, nagranie utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Jesień*, rymowanka, sylwety różnych elementów związanych z jesienią, np.: liści, szyszek, żołędzi, gazety, klej, farby plakatowe, pędzle, karton, liście, bębni, tamburyn, książka, s. 14, karty pracy, cz. 1, s. 26, 27, 28.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia w książce, s. 14.

Oglądanie reprodukcji malarskich przedstawiających różne oznaki jesieni.

Wypowiadanie się na ich temat.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 52).

II

 Zabawy przy piosence *Idzie jesień poprzez świat*.

1. Ćwiczenie inhibicyjno-incytacyjne.

Nauczyciel przygotowuje sylwety różnych elementów związanych z jesienią, np.: liści, szyszek, żołędzi, itp. Dzieci maszerują po całej sali w rytmie ćwierćnut (akompaniament tamburynu). Podczas każdej przerwy w muzyce zatrzymują się, rytmicznie klaszczą, nazywają kolejno pokazywane przez nauczyciela sylwety.

Np. *ja-rzę-bi-na, kasz-ta-ny, szysz-ki, żo-lę-dzie*.

2. Zabawa *Spadające kasztany*.

Dzieci maszerują po sali przy akompaniamencie bębni. Podczas przerwy w melodii podnoszą obie ręce do góry, potem energicznie opuszczają je w dół, *rysując* linie pionowe z góry na dół – pokazują, jak spadają kasztany.

3. Słuchanie piosenki *Idzie jesień poprzez świat* (sł. i muz. K. Gowik).

Kwit-ną as-try ko - lo - ro - we, li - ście le - cą mi na gło - wę,
w po - lu ko - pią kar - to - fe - lki, bo już czas! Je - sień wi - ta świat, wi - ta
nas! I - dzie je - sień, i - dzie je - sień po-przez świat.
Wrze-sień w ko - lo - ro - we li - ście wpadł! O tak! I - dzie je - sień, za nią
sło - Ńca zło - ty blask. Wi - taj, wi - taj wśród nas, wi - taj wśród nas!

- I. Kwitną astry kolorowe, liście lecą mi na głowę,
w polu kopią kartofelki, bo już czas!
Jesień wita świat, wita nas!

Ref.: *Idzie jesień, idzie jesień poprzez świat.*
Wrzesień w kolorowe liście wpadł! O tak!
Idzie jesień, za nią słońca złoty blask.
Witaj, witaj wśród nas, witaj wśród nas!

- II. *W sadzie jabłka malowane do koszyka skaczą same.*
Babie lato płacze nitki, bo już czas!
Jesień wita świat, wita nas!

Ref.: *Idzie jesień...*

- III. *W lesie kwitną piękne wrzosa,*
grzybki rosną w kroplach rosy.
Na wycieczkę chodźmy razem, bo już czas!
Jesień wita świat, wita nas!

Ref.: *Idzie jesień...*

4. Rozmowa na temat piosenki.

- Co dzieje się w przyrodzie, gdy przyszła jesień?
- Jakie dary przyniosła jesień?
- Zapoznanie (przypomnienie) z instrumentem perkusyjnym – bębenkiem.
- Prezentowanie przez nauczyciela instrumentu.
- Pokaz gry na bębenku.
- Wystukiwanie na bębenku rytmu piosenki przez chętne dzieci.

5. Zabawa ilustracyjna *Jesienny spacer*:

Dzieci poruszają się po sali w rytmie piosenki i naśladują zbieranie do kosza darów jesieni: kolorowych liści, żołędzi, grzybów, jarzębiny, jabłek, wrzosu. Podczas przerwy w muzyce dzieci zatrzymują się, wykonują głęboki wdech i mówią na wydechu: *Jesień wita świat, wita nas*.

6. Nauka I zwrotki piosenki fragmentami, metodą ze słuchu (pozostałych zwrotek dzieci uczą się w kolejnych dniach).

7. Wspólny śpiew I zwrotki piosenki.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wiatr i liście* (przewodnik, s. 53).

 Jesienne drzewo – praca plastyczna z wykorzystaniem gazet.

1. Karty pracy, cz. 1, s. 26, 27.

Oglądanie obrazka. Nazywanie drzew i ich owoców. Opowiadanie o tym, co się dzieje w parku.

2. Słuchanie wiersza L. Łącz *Pogodna jesień* (źródło e-podręcznik: http://www.epodreczniki.pl/reader/c/236925/v/2/t/student-canon/m/KL1_ORE_V9_JESIEN_1_1_7_40_p2, licencja Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska).

*Nie myśl nigdy, że jesień jest smutna,
przydymiona, wyblakła, deszczowa,
że to koniec wakacji i słońca,
mama leżak na strychu już chowa.*

*Idź na spacer do parku w niedzielę,
spotkasz wrózkę, co kolor zieleni
czarodziejską swą różdżką z gałązki
w złoto, brązy, purpurę zamieni.*

*Patrz, jak cieszy się ruda wiewiórka,
co jak płomyk wśród dębów skakała,
a jagody, żołędzie, orzechy
gdzieś wśród liści i traw pochowała.*

*Już chomiki, borsuki i kuny
pobierały zapasy na zimę,
bo niedługo korale jarzębin
będą miały ze śniegu pierzynę.*

3. Rozmowa na temat wiersza.

- Co zrobiła jesień z liśćmi drzew?
- Na jakie kolory je pomalowała?
- Co dzieje się z liśćmi drzew jesienią?

4. Taniec twórczy z liściem przy muzyce klasycznej A. Vivaldiego *Jesień* z cyklu *Cztery pory roku*. Nauczyciel rozdaje dzieciom liście. Dzieci oglądają je: zwracają uwagę na ich kolor, wachają, a potem tańczą ze swoim liściem przy nagraniu utworu. Gdy nauczyciel podniesie swój liść wysoko – tańczą na palcach, gdy opuści rękę z liściem – dzieci tańczą pochylone (lub w przyśiadzie).

5. Zabawa z zastosowaniem rymowanki – *Łapię liście*.

*Ręce opieram na biodrach,
teraz fruвам jak motylek,
w okno smutno ciągle zerkam.
Chciałabym tam być choć chwilę.
Wiatr wciąż zrywa z drzewa liście,
chciałabym je łapać w locie,
skoczyć, złapać oczywiście,
skoczyć, złapać i z powrotem.
Łapałabym wszystkie liście
te lecące w moją stronę.
Hop, hop, hop, hop!
Hop, hop, hop, hop!
Tylko kiedy pójde do nich?*

Dzieci:

*kładą ręce na biodrach,
fruują jak motyle,
patrzają za okno,
machają rękami,

naśladują rozsypywanie liści,
podskakują,
podskakują,
skaczą, naśladują łapanie liści,
skaczą, naśladują łapanie liści,
podskakują i wołają: hop, hop,

opuszczają ramiona i głowę.*

6. Zabawa ruchowo-ortofoniczna *Drzewa i liście*.

Dzieci dobierają się w pary. W każdej parze jedna osoba jest *drzewem* – stoi z podniesionymi rękami i faluje nimi w prawo i lewo, wydając z siebie odgłosy drzewa szumiącego na wietrze: *szuuuuuuu*. Druga osoba jest *opadającym liściem*. Tańczy wokół swojego *drzewa* przy akompaniamencie tamburynu. Potem następuje zmiana ról.

7. *Jesienne drzewo* – praca plastyczna z wykorzystaniem gazet.

Dzieci zwijają kawałki gazet w ruloniki. Potem przyklejają je na kartonie, tworząc drzewo – pień, gałęzie. Malują drzewo brązową farbą. Potem nauczyciel rozdaje im liście, które malują na kolory kojarzące się z jesienią: na pomarańczowo, czerwono, żółto, zielono. Odbijają je na kartonie, tworząc koronę drzewa.

8. *Nasze jesienne kompozycje* – wystawa prac.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 28.

Porównywanie bez liczenia, czy dla każdej wiewiórki starczy orzecha. Kończenie rysowania worków na zapasy dla wiewiórki według wzoru.

2. Karty pracy, cz. 1, s. 26, 27 (ciąg dalszy).

Rysowanie po śladach rysunków liści, kasztanów, orzechów laskowych. Kolorowanie ich.

3. Ćwiczenie twórcze – *Lista atrybutów*.

Nauczyciel wymienia dowolny element kojarzący się z jesienią, np. liść. Dzieci podają cechy liścia, np.: *liść jest lekki, kolorowy, suchy...* Potem podają cechy kasztana, pogody jesiennej.

4. Ćwiczenia oddechowe z liśćmi.

Dzieci dobierają się parami i siadają naprzeciwko siebie w odległości około metra. Kładą liście przed sobą i przedmuchują naprzemiennie (raz jedna osoba, a raz druga).

Dzień 3. Co słyszysz na początku nazwy obrazka?

Cele główne:

- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- określa pierwszą głoskę w nazwach obrazków,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Środki dydaktyczne: nagranie *Preludium A-dur*, op. 28 nr 7 – F. Chopina, kolorowe kartki papieru w kształcie liścia, obrazki, liście, wersja instrumentalna piosenki *Dżungla*, wersja instrumentalna dowolnej piosenki o tematyce jesiennej, różne owoce drzew, np.: kasztany, żołędzie, jarzębina, klonowe noski, szyszki, gałązka sosny, 2 szarfy, rymowanka, tamburyn, worek, chustka do zasłonięcia oczu, kartoniki z kropkami (od 1 do 6), obrazek lasu – czystego i zaśmieconego, karty pracy, cz. 1, s. 29, 30, 31.

Przebieg dnia

I

 Zabawa ruchowa z wykorzystaniem liści.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kolorowe kartki papieru w kształcie liścia, np. czerwoną, żółtą, pomarańczową (lub liście z kącika przyrody). Dzieci na hasło:

- *liście* – uderzają palcami rytmicznie w kartkę,
- *marsz* – chwytają oburącz *liść* i podnoszą w górę, maszerując po sali,
- *obrót* – podnoszą i opuszczają *liść*, obracając się przy tym dookoła własnej osi,
- *kołysanie* – unoszą przed siebie *liść*, kołysząc się z nogi na nogę,

- *prawa strona* – siadają po turecku i kładą *liść* po swojej prawej stronie,
- *lewa strona* – siadają po turecku i kładą *liść* po swojej lewej stronie,
- *dół* – wszystkie *liście* opadają.

1. Zabawa z zastosowaniem rymowanki – *Drzewo*.

Dzieci unoszą ręce do góry, kreślą w powietrzu małe koło i duże koło, a potem naśladują kołysanie się drzewa na wietrze. Nauczyciel wypowiada rymowankę:

*Koło małe, koło duże,
łokcie w dole, dłonie w górze,
ręka prawa, ręka lewa,
tak kołyszą się nam drzewa.*

2. Karta pracy, cz. 1, s. 29.

Rysowanie po śladach rysunku języka z jednoczesnym wypowiadaniem tekstu rymowanki. Kolorowanie rysunku. Uzupełnianie tabeli według wzoru.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 52).

II

 Zabawa dydaktyczna *Co słyszysz na początku nazwy obrazka?*

Każde dziecko dostaje indywidualnie dobrany zestaw kilku obrazków.

1. Nazywanie przedmiotów, roślin, zwierząt przedstawionych na obrazkach. Dzielenie ich nazw na sylaby.
2. Wprowadzenie (ogólne) pojęcia *głoska*.
Nauczyciel wyjaśnia, że nasza mowa składa się z połączonych pojedynczych dźwięków, np. l, a, s. Pojedyncze dźwięki, które w połączeniu z innymi tworzą słowa, to głoski.
3. Określanie pierwszej głoski w nazwach obrazków pokazywanych przez nauczyciela.
Nauczyciel pokazuje kolejno obrazki. Na początku sam, a potem wraz z dziećmi określa pierwszą głoskę w nazwach przedstawionych obrazków.
4. Zabawa.

Dzieci ze swoimi obrazkami spacerują po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i patrzą na obrazek pokazywany przez nauczyciela. Sprawdzają, czy wśród swoich obrazków mają taki, którego nazwa rozpoczyna się tak samo jak nazwa obrazka nauczyciela. Jeżeli mają, wykonują przysiad, jeżeli nie – spacerują dalej. Nauczyciel każdorazowo sprawdza, czy dzieci dobrze określili pierwsze głoski w nazwach swoich obrazków.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III, z wykorzystaniem metody R. Labana (według M. Markowskiej).

1. *Wyczucie własnego ciała*.

Dzieci poruszają się po sali w rytm instrumentalnej wersji dowolnej piosenki o tematyce jesiennej, według własnej inwencji twórczej. Gdy muzyka milknie, zatrzymują się, a następnie wykonują ćwiczenia wskazanych przez nauczyciela części ciała:

- ćwiczą głowę i szyję – wykonują skłony, skręty, krążenia,
- ćwiczą tułów – wykonują skłony, opady, skręty, krążenia,
- ćwiczą ramiona i dłonie – wykonują wymachy, wznosy, krążenia ramion i dłoni, poruszają palcami, klaszczą,
- ćwiczą nogi i stopy – wykonują podskoki, wspięcia, wymachy, tupią.

Gdy dzieci usłyszą dźwięki muzyki, powracają do swobodnej improwizacji ruchowej. Podczas powtórzenia ćwiczenia następuje zmiana pozycji wyjściowej do ćwiczeń, np. siad, leżenie tyłem.

2. *Wyczucie siły (ciężaru)*.

- Dzieci naśladują rąbanie drzewa siekierą, następnie – przewracanie go na ziemię mocnym pchnięciem – wykonują mocne i szybkie ruchy.

- Naśladują chwytanie za gałęzie, przeciąganie ściętych drzew, toczenie pni drzew – wykonują mocne i wolne ruchy.
 - Naśladują zrywanie liści ze ściętych drzew – wykonują lekkie i szybkie ruchy.
 - Naśladują podrzucanie zebranych liści do góry i spadanie liści na ziemię – wykonują lekkie i wolne ruchy.
3. *Wyczucie ciężaru ciała i przestrzeni.*
 - *Silny podmuch wiatru powoduje spadanie żołądź z drzew* – dzieci podskakują w górę w szybkim tempie, przechodzą do przysiadu.
 - *Wiatr unosi z ziemi liście do góry* – z przysiadu, dzieci wykonują szybkie przejście do stania.
 - *Liście fruwać w powietrzu i powoli opadają* – dzieci poruszają się w różnych kierunkach sali: na palcach, na lekko ugiętych kolanach, przechodzą do leżenia.
 - Dzieci w biegu, wyciągają ramiona jak najwyżej i jak najdalej, *łapią opadające liście*.
 - Przeskakują przez *stosy liści i ścięte drzewa* (po całej sali).
 - Odpoczywają w różnych pozycjach, zajmując jak najwięcej miejsca – *na polanie w słoneczny dzień*, jak najmniej miejsca – *pod drzewem, gdy pada deszcz*.
 4. *Umiejętność współdziałania z grupą.*

Listki fruwać w powietrzu – dzieci tańczą przy piosence o tematyce jesiennej. Gdy muzyka milknie, tworzą łańcuch z liści – łapią się za ręce, formują duże koło, poruszają się po jego obwodzie krokiem odstawno-dostawnym, przy piosence. Podczas krótkiej przerwy w nagraniu piosenki rozbiegają się po sali, by kontynuować indywidualny *taniec liści*.
 5. *Wyczucie przestrzeni i czasu.*

Dzieci pogubiły w lesie ulubione maskotki, więc rozpoczynają poszukiwania – chodzą, biegają w różnych kierunkach po całej sali, przyjmują pozycję na czworakach, w leżeniu, w klęku, wykonują skłony tułowia – *szukają w trawie, pod liśćmi, zaglądają pod drzewka, w krzaki*.
 6. *Wyczucie płynności ruchu i ciężaru ciała.*
 - Improwizacja ruchowa przy wersji instrumentalnej piosenki *Dżungla* – muzyce rytmicznej i szybkiej.
 - Improwizacja ruchowa do muzyki (w wysokim i w niskim rejestrze) – dzieci naśladują lekki lot pszczołki i ociężałe ruchy niedźwiadka.
 7. *Wyczucie świadomości własnego ciała.*

Dzieci w siadzie prostym, naśladują *przykrywanie swojego ciała liśćmi*. Zaczynają od stóp i nóg, przechodzą do leżenia tyłem, kładą *liście na brzuchu*, klatce piersiowej, szyi i głowie, następnie powoli wstają – *są królami drzew*.
 8. *Wyczucie ciężaru i siły ciała.*

Dzieci poruszają się powoli po sali, nie uginając kolan (na sztywnych nogach), przenoszą ciężar ciała, na zmianę, na prawą nogę, lewą nogę, z ramionami wzniesionymi w górę, przy nagraniu *Preludium A-dur*, op. 28 nr 7 – F. Chopina. Gdy muzyka milknie, zatrzymują się i otrzepują z liści: głowę – wykonują delikatne, lekkie i wolne ruchy, tułów – lekkie i szybkie ruchy, nogi – mocne i szybkie ruchy (tupanie).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 30.

Rysowanie drogi jeża do liści. Mówienie rymowanki z różnymi emocjami.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 31.

Rysowanie po śladach rysunków drzew. Naklejanie odszukanych wśród naklejek obrazków borowików po prawej stronie rysunków drzew iglastych, a obrazków muchomorów – po prawej stronie rysunków drzew liściastych.

3. Zabawy darami jesieni.

- Nauczyciel pokazuje dzieciom różne owoce drzew, np.: kasztany, żółędzie, jarzębinę, klonowe noski, szyszki. Potem wkłada je do worka. Zasłania oczy chustką wybranemu dziecku, które za pomocą dotyku ma rozpoznać wybrany z worka owoc i go nazwać.
- Następnie rozrzuca na dywanie odwrócone kolorowe kartoniki z odpowiednią liczbą kropek (układ jak na kostce do gry, w zakresie 1–6). Dziecko odkrywa jeden kartonik i układa tyle owoców, ile jest kropek na kartoniku.
- Nauczyciel układa na dywanie ciąg owoców leśnych według określonego rytmu, np.: kasztan, dwa żółędzie, trzy szyszki, jeden nosek klonowy (trzy sekwencje). Dzieli dzieci na cztery zespoły. Muszą one ułożyć na dywanie taki sam rytm w jak najkrótszym czasie.
- Nauczyciel rozkłada na dywanie liście i owoce wybranych drzew: klonu, dębu, kasztanowca, jarzębiny, gałązkę sosny. Dzieci dopasowują liście i owoce do siebie, podają nazwy odpowiednich drzew. Potem nauczyciel rozkłada dwie szarfy. W jednej mają być owoce, a w drugiej – liście. Po wykonaniu zadania pyta: *W której szarfy jest mniej elementów? W której jest ich więcej?*

4. Zabawa z elementem dramy – *Smutny las i wesoły las*.

Nauczyciel pokazuje obrazek lasu. Po jednej stronie obrazka znajduje się czysty, zadbane las ze zwierzętami, a po drugiej zaśmiecony, z drzewami z połamanymi gałązkami. Potem prosi dzieci, aby spróbowały wyobrazić sobie, co może *czuć las* przedstawiony po prawej stronie obrazka, a co ten po lewej stronie obrazka. Chętne dzieci opisują swoje odczucia, wczuwając się w rolę danego *lasu*, np. *Jestem smutnym lasem, bo drzewa, które u mnie rosną, mają połamane gałązki. Jestem lasem wesołym, bo zwierzęta, które u mnie mieszkają, mają co jeść i nikt ich nie straszy.*

Dzień 4. Lewa strona, prawa strona

Cele główne:

- orientacja w schemacie ciała,
- budzenie zainteresowania przyrodą.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wyznacza kierunki w odniesieniu do swojej osoby,
- wie, że łupinka chroni nasioną.

Środki dydaktyczne: paski bibuły w kolorach jesiennych, szyfonowe chustki: żółte i czerwone, tworzywo przyrodnicze, kolorowe gumki frotki, lupy, atlas grzybów, plastelina, obrazki, owoce: kasztanowca (w łupinach), orzecha włoskiego, pestki śliwek, nasiona dyni, słonecznika, nagranie skocznej melodii, nożyczki, kartki, woreczki gimnastyczne, tamburyn, książka, s. 15, karty pracy, cz. 1, s. 32, 33.

Przebieg dnia

I

1. Wyodrębnianie ostatniej głoski w nazwach obrazków.

Nauczyciel wymawia słowa – nazwy obrazków – przeciągając ostatnie głoski z tych nazw.

Dzieci określają, co słyszały.

Np. *lalkaaa, mamaaa, uleee, okooo...*

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jesienny wiatr*.

Nauczyciel wybiera jedno dziecko, które jest *wiatrem*. Otrzymuje ono paski bibuły w kolorach jesiennych. Pozostałe dzieci są *listkami* – otrzymują szyfonowe chustki: żółte i czerwone. Dzieci poruszają się po sali przy akompaniamencie tamburynu, pomiędzy nimi biega *wiatr*, szeleszcząc paskami bibuły z różnym natężeniem. Gdy wiatr cichnie, dzieci – *listki* – powoli opadają i siadają na dywanie.

2. Ćwiczenia w książce, s. 15.

Oglądanie ludzików, które zrobili z kasztanów, żołądźi, jarzębiny Maciek, Julka i Ania.

- Robienie różnych ludzików z tworzywa przyrodniczego przez dzieci.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (przewodnik, s. 52).

II

 Prawa, lewa – rozróżnianie prawej strony i lewej strony w schemacie ciała.

Dzieci dostają kolorowe gumki frotki, które zakładają na lewe ręce (pokazuje nauczyciel).

1. Zabawa *Tańczące części ciała*.

Przy nagraniu skocznej melodii dzieci tańczą tylko wymienionymi częściami ciała. Np. tańczy lewa ręka, tańczy prawa noga, tańczy głowa, tańczy prawa ręka...

2. Zabawy woreczkami.

Dzieci dostają woreczki gimnastyczne. Ustawiają je według siebie na polecenia nauczyciela. Najpierw dzieci wskazują swoją lewą stronę (tam gdzie jest ręka z frotką), potem – prawą stronę.

Następnie kładą woreczki: przed sobą, za sobą, po swojej lewej stronie, po swojej prawej stronie.

3. Obrysowywanie dłoni na kartkach, wycinanie otrzymanych rysunków.

Dzieci dobierają się w pary. Obrysowują sobie wzajemnie dłonie, wycinają rysunki, dorysowują paznokcie i na lewej dłoni kolorową frotkę.

4. Zabawa *Moje dłonie*.

Dzieci układają w wybranym miejscu na dywanie wycięte sylwety dłoni. Poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze stają obok swoich sylwet dłoni i opierają o nie tę dłoń, którą wymienił nauczyciel.

 Zabawy badawcze – *Dlaczego kasztan kłuje?*

- **Ćwiczenie I** – oglądanie kasztana w łupinie przez lupę.

Wniosek:

Łupina jest zielono-brązowa, pokrywającą ją z zewnątrz kolce są ostre, wewnątrz łupiny jest brązowe nasienie – kasztan.

Łupina jest osłoną kasztana, trudno się do niego dostać.

- **Ćwiczenie II** – oglądanie orzecha włoskiego przez lupę; określanie, jak wygląda łupina.

Wniosek:

Łupina jest twarda.

Wyjaśnianie, dlaczego jest twarda.

Ponieważ chroni nasionko, dlatego nie tak łatwo się do niego dostać.

- **Ćwiczenie III** – oglądanie pestek śliwek, dyni i słonecznika.

Ukazanie znajdujących się w nich nasion; zwrócenie uwagi, że ich łupinki stanowią osłonę dla znajdujących się w środku nasion.

- **Ćwiczenie IV** – oglądanie owoców klonu; zwrócenie uwagi na umiejscowienie w nich nasion i osłonkę, która je chroni.

Ich łupinki stanowią osłonkę, która je chroni, a którą dość trudno jest usunąć.

Wyjaśnianie, dlaczego nasiona klonu mają skrzydełka.

Tymi skrzydełkami obraca wiatr i dzięki temu nasienie szybuje w powietrzu, przenosząc się na duże odległości.

Dzieci podrzucają noski klonu do góry i obserwują, jak spadają.

III

1. Oglądanie atlasu grzybów.

Dzieci poznają najważniejszych przedstawicieli grzybów jadalnych i grzybów niejadalnych. Nauczyciel zwraca uwagę, że dzieci nie powinny zbierać grzybów, tylko je oglądać.

2. Karty pracy, cz. 1, s. 32, 33.

Otaczanie czerwoną pętlą obrazków borowików, a zieloną – muchomorów czerwonych. Określanie, które z nich są jadalne, a które – trujące. Liczenie grzybów każdego rodzaju. Porównywanie ich liczby.

Kończenie kolorowania rysunków grzybów.

Kolorowanie pól na podane kolory. Opowiadanie o powstałym obrazku. Układanie trzech zdań na jego temat. Liczenie słów w ułożonych zdaniach.

Kończenie rysowania grzybów według wzoru (rytmu). Kolorowanie ich.

3. Lepienie grzybków z plasteliny.

Dzień 5. Co nam jesień w koszu niesie?

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie aparatu artykulacyjnego.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się na temat parku jesienią,
- mówi wyraźnie.

Środki dydaktyczne: opowiadanie K. Drzewieckiej *Jesienna paleta*, nagrania: dowolnej muzyki, skocznej melodii, pałeczka, liście klonu i kasztanowca, farba plakatowa, kartki A5, szarfa, tamburyn, książka, s. 16, 17, karty pracy, cz. 1, s. 34, 35, 36, 37, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 6.

Przebieg dnia

I

1. *Wiatr czarodziej*.

Nauczyciel wybiera dziecko, któremu daje pałeczkę. Jest ono *wiatrem*. Pozostałe dzieci to *drzewa*. Dostają liście i naśladują szum wiatru, poruszając rękami – *gałązkami*. Podczas nagrania muzyki *wiatr* biega między *drzewami* i dotyka wybranego *drzewa* pałeczką. *Drzewo*, które zostało dotknięte przez *wiatr*, upuszcza liście na podłogę i staje się *wiatrem*. Dziecko, które było *wiatrem* – zbiera liście i staje się *drzewem*.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 34.

Nazywanie zwierząt przedstawionych na zdjęciach. Odszukanie wśród naklejek napisów: *tak*, *nie*. Umieszczanie wyrazu *tak* pod zdjęciami zwierząt zasypiających na zimę, a wyrazu *nie* – pod zdjęciami zwierząt, które nie zasypiają na zimę.

3. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 6.

Odszukiwanie na obrazku jego fragmentów, które powiększone znajdują się po jego prawej stronie.

Rysowanie po śladach dróg wiewiórek do ich przysmaków.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IV (*przewodnik*, s 52).

II

 Słuchanie opowiadania K. Drzewieckiej *Jesienna paleta* (źródło e-podręcznik: http://www.epodreczniki.pl/reader/c/236925/v/2/t/student-canon/m/KL1_ORE_V9_JESIEN_1_1_7_38_p2, licencja Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska).

1. Zabawa ortofoniczna *Jesienne echo*.

Dzieci powtarzają za nauczycielem kompozycję sylab z różnym natężeniem głosu i w różnym tempie, np.: *hop, hop, hophophop, hophop, szu, szu, szuszu, szuszu, szur, szur, szur, puk, puk, pukpuk, puk, itp.*

2. Słuchanie opowiadania.

Wiktoria kochała swój park. Znała go od zawsze. Odkąd tylko pamięta, przychodziła do niego z babcią lub z rodzicami. Był to najpiękniejszy park na świecie, pelen wspaniałych drzew, tajemniczych zakątków, pięknych pałacyków i rzeźb ukrytych wśród krzewów róż, bzów i innych wspaniałych kwiatów. Znajdował się tam ogromny, otoczony płaczącymi wierzbami staw, po którym pływały łabędzie. Lubila siadać nad jego brzegiem i wpatrywać się w wodę.

O każdej porze roku park był piękny. Jednak dla Wiktorii najcudowniejsza była jesień. Park płonął wtedy wszystkimi odcieniami złota, miedzi i czerwieni. Brzozy obsypane złotymi listkami, złotorude buki, pomarańczowe klony i płomiennie czerwone dęby. Uwielbiała brodzić wśród zeschłych liści, wdychając ich charakterystyczny, gorzko-słodki zapach.

Przychodziła do parku prawie codziennie. Dziś przyszła ze swoją najlepszą przyjaciółką, Majką.

– Jak tu pięknie – westchnęła z podziwem Majka, która do parku przychodziła bardzo rzadko.

– Pewnie – odparła z dumą Wiktoria.

– Może nazbieramy trochę kasztanów i żołądzi – zaproponowała Majka.

Wiktoria zaprowadziła koleżankę pod wielki, rozłożysty kasztanowiec, pod którym leżało mnóstwo kasztanów.

– Zobacz, jaki śliczny! – zachwycala się Wiktoria.

Najpiękniejsze były te jeszcze w zielonych, kolczastych skorupkach, takie gładkie i lśniące.

– Więcej już nie zmieścę w tornistrze – powiedziała z żalem Majka. – A jeszcze nie mam żołądzi.

Przyjaciółki poszły więc w kierunku ogromnego dębu. Pod nim znalazły dużo żołądzi, które upchały po kieszeniach.

W drodze powrotnej do domu każda z nich nazbierała pęki wspaniałych, kolorowych liści. Od złotych po ciemnopurpurowe.

– Będą pięknie wyglądały w wazonie – stwierdziła Majka. – Mama na pewno się ucieszy.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Co to jest park?

– Jak wyglądał ukochany park Wiktorii?

– W jakiej porze roku według Wiktorii park wyglądał najpiękniej?

– Czy Majce podobał się park?

– Co dziewczynki zbierały w parku?

4. Taniec z liściem.

Dzieci dostają po jednym liściu klonu lub kasztanowca. Tańczą z nim przy nagraniu skocznej melodii.

5. Oglądanie liści.

Dzieci oglądają swoje liście. Przyglądają się żyłkom, które się w nich znajdują.

Porównują liść do dłoni, na których znajdują się linie papilarne.

6. Odbijanie na kartce dłoni maczanej w farbie – tworzenie obrazka liścia z dłoni.

Dzieci dostają kartki formatu A5, rozrobioną farbę. Maczają dłoń w farbie i z rozłożonymi palcami odbijają ją na kartce. Po wyschnięciu, rysują linie papilarne, domalowują ogonek.

 Zabawa dydaktyczna – *Głosy lasu*.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Wycieczka do lasu*.

Nauczyciel wymienia czynności, a dzieci naśladują je ruchem: *idziemy do lasu* – maszerują; *sluchamy leśnych odgłosów* – nasłuchują, robiąc trąbkę z ręki i przystawiając do ucha; *rozglądamy się, zbieramy grzyby* – przykucają, naśladując zbieranie grzybów; *spotykamy lisa* – stają na czworakach, *potem zająca* – skaczą obunóż, a potem *sowę* – *fruwają* z rozłożonymi rękami. *Zmęczeni, wracamy do przedszkola* – maszerują.

1. Wymienianie nazw zwierząt żyjących w lesie.

– Jakie znacie zwierzęta, które żyją w lesie?

2. Ćwiczenia w książce, s. 16, 17.

Oglądanie zdjęć zwierząt. Słuchanie, co zwierzęta robią przed zimą. Określanie, co robi jeź. Dzielenie nazw zwierząt przedstawionych na zdjęciach na sylaby, określanie pierwszej głoski w nazwach.

3. Naśladowanie głosów zwierząt żyjących w lesie.

Dzieci wraz z nauczycielem naśladują głosy zwierząt leśnych na przemian: cicho – głośno.

Sowa – *uhu, uhu, uhu...*

Wrona – *kraa, kraa, kraa...*

Wąż – *ssyy, ssyy, ssyy...*

Żaba – *rege, rege, rege, kum, kum...*

Dzięcioł – *stuk-puk, stuk-puk, stuk-puk...*

Wróbel – *ćwir, ćwir, ćwir...*

4. Naśladowanie innych leśnych odgłosów.

Dzieci naśladują na przemian: cicho – głośno, wycie wiatru – *wuuuu*, szum liści, gałęzi poruszanych wiatrem – *szszsz...* odgłos spadających kropel deszczu – *kap, kap, kap...*

5. Zabawa w rozpoznawanie leśnych głosów i odgłosów.

Nauczyciel dzieli grupę na kilka zespołów. Dzieci z jednego zespołu naśladują głosy ptaków i odgłosy leśne. Pozostałe dzieci odgadują, co wydaje takie dźwięki.

6. Karta pracy, cz. 1, s. 36.

Naśladowanie głosów ptaków przedstawionych na zdjęciach według podanego rytmu. Określanie, którego ptaka nie spotkamy w lesie jesienią i dlaczego.

Rysowanie szlaczków po śladach.

 Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 35.

Dzielenie nazw zwierząt przedstawionych na zdjęciach na sylaby. Rysowanie obok zdjęć przedmiotów, roślin, zwierząt, których nazwy rozpoczynają się tak, jak druga sylaba z nazw zwierząt przedstawionych na zdjęciach.

2. Zabawa *Zwierzęta i drzewa*.

Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko dostaje szarfę – jest *drzewem*, a drugie jest *zwierzęciem leśnym* (samo wybiera sobie, jakim zwierzęciem chce być). Przy akompaniamencie tamburynu dziecko – *zwierzę* – idzie na spacer chodem charakterystycznym dla wybranego zwierzęcia. Podczas ciszy wraca ze spaceru do swojego *drzewa*. Potem następuje zmiana ról.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 37.

Łączenie liniami zdjęć zwierząt, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską.

Łączenie pierwszych głosek z nazw obrazków. Rysowanie zwierzęcia, którego nazwa powstała.

Październik

Tydzień I: Jesienią w sadzie

Dzień 1. W sklepie z owocami

Cel główny:

- zapoznanie z owocami z polskich sadów.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa owoce z polskich sadów.

Środki dydaktyczne: owoce z polskich sadów, koszyki, obrazki, rozrobiona farba plakatowa – czerwona i żółta, białe nakrywkki.

Przebieg dnia

I

1. Segregowanie owoców przyniesionych przez nauczyciela i dzieci do koszyków według rodzaju. Nazywanie owoców; dzielenie ich nazw na sylaby; określanie głosek – pierwszej i ostatniej – w ich nazwach.
2. Określanie środkowej głoski w nazwach obrazków.
Nauczyciel pokazuje obrazki i mówi ich nazwy, przeciągając środkową głoskę. Dzieci określają, która głoska znajduje się w środku każdej nazwy.
Np. dooom, laaas, koooot, looos, dyyym, haaak, koooc, seeer, ullle, krrra, osssa...
 - Próby głoskowania.
Nauczyciel pokazuje obrazek, np. *las*.
 - Jaką głoskę słyszycie na początku? (l)
 - Jaką głoskę słyszycie w środku? (a)
 - Jaką głoskę słyszycie na końcu? (s)
 - Powtórzcie kolejno głoski: *l-a-s*. Co otrzymaliście?
Potem nauczyciel powtarza ćwiczenie z innymi obrazkami.

 Ćwiczenia poranne – zestaw V.

- Zabawa *Worek z jabłkami*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko z pary kładzie się na dywanie, a drugie chwytają je za ręce i ciągnie po dywanie. Po chwili następuje zmiana ról.
- Zabawa *Zbieranie jabłek*.
Dzieci wykonują skłon i wyprost, naśladując zbieranie jabłek opadłych z drzewa.
- Zabawa *Ważymy owoce*.
Dzieci dobierają się w pary i podają sobie ręce. Naprzemiennie wykonują przysiady i wyprosty.
- Zabawa *Rytm*.
Dzieci, rytmicznie tupiąc w miejscu, mówią tekst: *Witaminki, witaminki dla chłopaka i dziewczynki*.

II

 Wycieczka do sklepu z owocami.

1. Zapoznanie z celem wycieczki.
 - Zwrócenie uwagi na właściwe zachowanie się w miejscu publicznym, jakim jest sklep.
2. Wyjście do sklepu.
 - Oglądanie owoców, nazywanie ich; wskazywanie tych, które rosną u nas i owoców egzotycznych.
 - Przyglądanie się pracy ekspedientki; towarom na półkach (przetwory).

3. Zakup owoców do ćwiczeń w przedszkolu.
4. Powrót do przedszkola.
5. Rozmowa na temat wycieczki.
 - Co znajdowało się w sklepie?
 - Jakie owoce tam się znajdowały?
 - Które z nich są egzotyczne?
 - Dlaczego należy jeść owoce i warzywa?

III

1. Zabawa plastyczna *Jabłko i gruszka*.
Nauczyciel kroi na połowę jedno jabłko i jedną gruszkę. Dzieci kolejno maczają połówki w rozrobionej farbie (czerwona, żółta), odbijają na kartkach, a po wyschnięciu obrysowują kontury.
- Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – *Zrywamy jabłka*.
Dzieci spacerują po sali. Na hasło: *Zrywamy jabłka* – zatrzymują się, stają na palcach, wyciągają jedną rękę jak najwyżej, naśladując zrywanie wiszących jabłek. Jabłka powinny być zrywane raz prawą, raz lewą ręką.
2. Ćwiczenia w głoskowaniu.
Dzieci, samodzielnie lub z pomocą nauczyciela, próbują dzielić na głoski proste nazwy obrazków.
- Wprowadzenie *schematu* jako ilościowego oznaczenia głosek.
Układanie schematów nazw obrazków przez nauczyciela i chętne dzieci.

Dzień 2. *O jak osa*

Cele główne:

- zapoznanie z literą **o** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- utrwalanie poznanej litery.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **o** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje literę **o** w wyrazach.

Środki dydaktyczne: owoce, pudełko z dwoma otworami po bokach, nakrywki – białe, niebieskie, czerwone, litery: małe, wielkie, drukowane, pisane, zagadka, szablon okularów, różowa bibułka, zdjęcie osy, kartoniki z napisami *Ola, osa*, kolorowe gazety, nożyczki, klej, kartoniki z literami, długa wstążka, karty pracy, cz. 1, s. 38, 39, 40, 41, 42, 43, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 7.

Przebieg dnia

I

1. Tworzenie zdrobnień do nazw przedstawionych owoców.
Np. jabłko – jabłuszko; gruszka – gruszcza; śliwka – śliweczka; ananas – ananasik; banan – bananek; mandarynka – mandaryneczka...
2. Rozpoznawanie owoców za pomocą dotyku.
Nauczyciel przygotowuje pudełko z dwoma otworami, po jednym z każdej strony. Dzieci oglądają owoce, dotykają ich. Potem nauczyciel chowa je do pudełka. Dzieci kolejno wkładają dłonie do pudełka, rozpoznają za pomocą dotyku dany owoc, podają jego nazwę i wyciągają go w celu sprawdzenia. Potem wkładają go z powrotem.
- Ćwiczenia poranne – zestaw V (*przewodnik*, s. 64).

II

 Wprowadzenie litery **o** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Wprowadzenie pojęcia *samogłoska*.

Określanie pierwszej głoski w słowach, mówienie długo tej głoski.

Np. *osa, oko, okulary, owca, aparat, astry, arbuz, aster, igła, igloo, iskra, indyk*.

Nauczyciel wyjaśnia, że głoski: *a, o, i, y, e, u*, to samogłoski, które mówimy długo, przy szeroko otwartych ustach, bez przydźwięku *y*. Pozostałe głoski, które wymawiamy krótko, z przydźwiękiem *y*, to spółgłoski.

• Układanie modeli nazw obrazków przez nauczyciela.

2. Tworzenie słów z pierwszych głosek nazw obrazków.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki: *okularów, sera, anteny*. Dzieci oglądają obrazki, nazywają je i dzielą ich nazwy na głoski. Potem określają pierwsze głoski z nazw i je syntezują. Podają otrzymaną nazwę – *osa*.

3. Oglądanie zdjęcia osy.

Dzieci omawiają wygląd osy i słuchają kilku ciekawostek na jej temat.

Osy często mylimy z pszczołami. Osy mają intensywniejsze paski na odwłoku, który jest cieńszy niż u pszczoł i zakończony wcięciem (talia osy). Żądło znajduje się w najbardziej ruchliwej części odwłoka. Osy mogą, w odróżnieniu od pszczoł, użyć go wiele razy. Gniazda mają ukryte – w dziuplach, w norach. W gnieździe są plastry, a w nich – komory lęgowe. Jajeczka składa królowa, a larwami zajmują się dorosłe osy – robotnice. Nie ma w gnieździe plastrów miodu, bo osy ich nie robią. Gdy przyjdą mrozy, wszystkie osy – z wyjątkiem przyszłych królowych – giną.

Osy są pożyteczne, bo ograniczają liczebność wielu szkodników.

4. Określenie pierwszej głoski w słowie *osa*.

Podawanie przez dzieci innych słów rozpoczynających się głoską *o* – *okulary, oko, ogórek, okno*; mających ją na końcu – *okno, oko, kolano, ucho*; oraz w środku – *nos, korale, dom, lody*.

5. Budowanie schematu słowa *osa*.

Dzielenie słowa *osa* na sylaby, a potem – na głoski. Układanie pod obrazkiem osy tyłu białych nakrywek, z ilu głosek składa się słowo *osa*.

6. Budowanie schematu słowa *Ola*.

• Określanie, kiedy używamy wielkiej litery na początku wyrazu (imiona, nazwiska, nazwy geograficzne, rozpoczynamy zdania...).

• Dzielenie słowa *Ola* na sylaby, a potem – na głoski. Układanie schematu z białych nakrywek (ich liczba odpowiada liczbie głosek w słowie *Ola*).

7. Budowanie modeli słów: *osa, Ola*.

• Wymawianie głoski **o** – określenie, czy to samogłoska, czy spółgłoska.

• Przyporządkowanie głosce **o** czerwonej nakrywki.

• Wspólne z nauczycielem układanie modeli słów: *osa, Ola* pod ich schematami.

8. Pokaz litery **o**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

9. Umieszczenie liter **o, O** pod modelami słów: *osa, Ola*.

 Zabawa ruchowa *Ola i osy*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kartoniki z napisami *Ola* lub *osa*. Odczytuje je razem z dziećmi w celu zapamiętania obrazu graficznego wyrazów.

Na sygnał dany przez nauczyciela *Ole* uciekają, a *osy* je gonią, wydając jednocześnie dźwięk *bzzz...* Po chwili następuje zmiana ról i dzieci wymieniają się kartonikami.

10. Karty pracy, cz. 1, s. 38, 39, 40, 41.

• Oglądanie obrazka. Mówienie, co robi dziewczynka. Wskazywanie na obrazku tego, co w swojej nazwie ma głoskę *o*. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.

- Dzielenie nazw obrazków na głoski. Kolorowanie ramek tych obrazków, które w swoich nazwach mają głoskę *o*.
- Kolorowanie na czerwono tych okienek, które oznaczają głoskę *o* w nazwie każdego obrazka.
- Nazywanie obrazków, które powstały z kształtu litery *o*. Wykonywanie innych obrazków według pomysłów dzieci.
- Zaznaczanie liter *o* w wyrazach. Pisanie liter *o* po śladach, a potem – samodzielnie.

Utrwalanie litery *o*.

1. Rozwiązywanie zagadki.

Okienka na nosie, uszu się trzymają.

Wielki z nich pożytek oczy dziadka mają. (okulary)

– Co słyszymy na początku słowa *okulary*?

2. Wykonanie różowych okularów.

Nauczyciel przygotowuje szablon okularów i różową bibułę. Dzieci wycinają okulary, przyklejają bibułę w miejscu szkiełek. Następnie ozdabiają oprawki okularów literami *o*, różnej wielkości i w różnym kolorze, wyciętymi z kolorowych gazet.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Przez różowe okulary*.

Dzieci zakładają *różowe okulary* i *jadą* na wycieczkę. Kładą się na plecach, *pedałują* szybko, *jadąc z górki*, i wolno, *jadąc pod górkę*. Wstają i naśladują przeskakiwanie przez kamienie, przepływanie przez rzekę, wspinanie się pod górę. Stają w miejscu i oglądają *piękną okolicę*.

3. Zabawa dydaktyczna *Łowcy liter*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kartoniki z literami.

Dzieci stają nieruchomo w rozsypcy, w różnych miejscach sali. Dwoje dzieci – *łowców*, dostaje długą wstążkę (około 4–5 metrów). Jedno dziecko trzyma za jeden koniec wstążki, drugie za drugi. Zadaniem dzieci – *łowców* – jest schwywanie do środka wstążki dzieci, które mają kartoniki z literą *o*: małą lub wielką, pisaną lub drukowaną. Zabawę możemy powtórzyć. Zmieniamy tylko dzieciom kartoniki z literami i wybieramy innych *łowców*.

4. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę, s. 7*.

Dzielenie nazw obrazków na głoski. Łączenie obrazków z odpowiednimi schematami.

Słuchanie rymowanki; zaznaczanie w niej liter *o*, *O*.

Pisanie liter *o*, *O*.

Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 42.

Uzupełnianie zdjęcia – naklejanie fragmentów odszukanych wśród naklejek. Słuchanie wypowiedzi. Liczenie w nich słów.

Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – *Zrywanie jablek (przewodnik, s. 65)*.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 43.

Rysowanie po śladach owoców, bez odrywania kredki od kartki. Uzupełnianie tabelki według wzoru.

Dzień 3. W sadzie jesienią

Cele główne:

- umuzykalnianie dzieci,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- porusza się rytmicznie przy muzyce,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: piosenki: *W sadzie jesienią*, o tematyce jesiennej, obrazki, kawałki owoców, pokrojone owoce, talerzyki jednorazowe, rymowanka, duże napisy: *tak, nie*, kartki formatu A4, książka, s. 18.

Przebieg dnia

I

1. Dzielenie nazw obrazków na sylaby i na głoski.
2. Rozpoznawanie owoców za pomocą smaku.

Nauczyciel przygotował plasterki owoców, każdy rodzaj na innym talerzyku. Dzieci zamykają kolejno oczy, a nauczyciel daje im do spróbowania kawałek dowolnego owocu. Dzieci starają się podać nazwy zjadanych owoców.

 Ćwiczenia poranne – zestaw V (przewodnik, s. 64).

II

 Zabawy przy piosence *W sadzie jesienią*.

1. Zabawa na określanie wysokości dźwięków.
Dzieci maszerują w kole. Słyszac zagrane w akompaniamencie wysokie dźwięki, zatrzymują się i podnoszą ręce do góry. Gdy usłyszą dźwięki niskie, wykonują przysiad. Przy dźwiękach średnich – zatrzymują się i stoją wyprostowane.
2. Słuchanie piosenki *W sadzie jesienią* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Kie-dy w sa-dzie do-jrze-wa - ją ja-błka, gru - szki, śli - wki, wte-dy dzie - ci
na o - wo - ce szy - ku - ją ko - szy - czki. Zło - te gru-szki i śli - wki
d już się do nas śmie-ją, a cze - rwo-ne ja - błu - szka w sło-ńcu się ru - mie - nią.

I. Kiedy w sadzie dojrzewają
jabłka, gruszki, śliwki,
wtedy dzieci na owoce
szykują koszyczki.

Ref.: Złote gruszki i śliwki
już się do nas śmieją,
a czerwone jabłuszka
w słońcu się rumienią.

II. Ach, jak ładnie dzisiaj w sadzie,

tak słońeczko świeci,
już owoców pełne kosze
nazbierały dzieci.

Ref.: Złote...

III. Dziś jesieni za te dary
pięknie dziękujemy,
a owoce umyjemy
i je wszystkie zjemy.

Ref.: Złote...

3. Rozmowa na temat piosenki.

Nauczyciel wyjaśnia, że powtarzające się fragmenty z takim samym tekstem i melodią to refren, a pomiędzy powtarzającym się refrenem mamy zwrotki.

- Czy ta piosenka ma refren?
- Z ilu zwrotek się składa?
- Czy była to smutna, czy wesoła piosenka?
- O czym była piosenka?

– Jakie owoce dzieci zbierały w sadzie?

4. Zabawa przy piosence.

I zwrotka – dzieci rytmicznie idą z *koszyczkiem* do sadu.

Refren – zatrzymują się i rytmicznie klaszczą.

II zwrotka – dzieci naśladują zbieranie owoców.

Refren – jw.

III zwrotka – kłaniają się i obracają w kilkusobowych kółeczkach.

Refren – jw.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III (*przewodnik*, s. 57–58).

III

1. Zabawa *Tak lub nie*.

Nauczyciel przygotowuje na kartkach formatu A4 napisy *tak* i *nie*. Odczytuje je całościowo z dziećmi i umieszcza po dwóch stronach sali. Potem mówi zdania, a dzieci ustawiają się przy odpowiednim napisie.

Prawda to czy plotka?

Na śliwie jabłka spotkasz,

szarlotka to ciasto z gruszek,

po zjedzeniu nadmiaru owoców

boli brzuszek,

śliwki bywają zielone,

każde jabłko ma ogonek,

ananasy dodaje się do pizzy,

banany rosną w piwnicy,

kiwi ma czerwoną skórę,

pomarańcze można pomylić z ogórkiem,

winogrona rosną na dachach,

a porzeczki na krzakach.

2. Układanie kompozycji z pokrojonych owoców kupionych w sklepie.

Nauczyciel wspólnie z dziećmi myje owoce. Potem z pomocą obiera je i kroji na plasterki albo rozdziela na części. Dzieci, po umyciu rąk, układają na talerzykach kompozycje z owoców.

Nazywają je, a potem zjadają na podwieczorek.

3. Ćwiczenia w książce, s. 18.

Porównywanie owoców w każdej parze, określanie różnic między nimi.

Czytanie całościowe wyrazu *owoce*. Określanie, gdzie rosną te owoce.

4. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci powtarzają rymowankę z różnymi emocjami i w różnych pozycjach (ze złością, smutkiem, radością, wstydem, zazdrością, na stojąco, leżąc, w przysiadzie...).

Chcesz być zdrowy tak jak ryba – jedz owoce i warzywa.

Dzień 4. 1 owoc, 2 owoce

Cele główne:

- zapoznanie z zapisem cyfrowym liczb: **1**, **2**,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa cyfry **1** i **2**,
- wykonuje wydzierankę z kolorowego papieru.

Środki dydaktyczne: jabłka różnych gatunków, nakrywki – białe, niebieskie, czerwone, owoce lub obrazy owoców, koszyk, kartoniki: z krążkami, z cyframi: 1, 2, kolorowy papier, klej, kartki, karty pracy, cz. 1, s. 44, 45, 46.

Przebieg dnia

I

1. Wymyślanie nazw, jakie można nadać jabłkom.

Nauczyciel pokazuje dzieciom jabłka różniące się wielkością, kolorem, fakturą skórki itp. Dzieci oglądają jabłka, omawiają ich wygląd (wielkość, kolor...). Uwzględniając te elementy, wymyślają nazwę jabłka. Nauczyciel potem może podać nazwę jabłka, np.: champion, szara reneta, malinówka, a dzieci skonfrontują ją z tą nazwą, którą same wymyśliły.

- Nazywanie części owocu.

Nauczyciel pokazuje i nazywa: skórka, miąższ, gniazdo nasienne, ogonek.

 Ćwiczenia poranne – zestaw V (*przewodnik*, s. 64).

II

 Wprowadzenie zapisów cyfrowych liczb 1 i 2.

1. Oglądanie obrazków owoców umieszczonych na tablicy. Dzielenie ich nazw na sylaby (i na głoski, jeżeli dzieci potrafią).

2. Zabawa *Dokończ*.

Nauczyciel mówi liczbę, a dzieci podają nazwę odpowiedniego owocu spośród tych umieszczonych na tablicy, np.

- jeden – ananas, grejpfrut...
- jedna – śliwka, gruszka, morela, pomarańcza, mandarynka...
- jedno – kiwi, jabłko...
- dwa – jabłka, kiwi, ananasy, grejpfruty...
- dwie – śliwki, gruszki, pomarańcze...

3. Liczenie owoców umieszczonych w koszyku.

Dzieci, po policzeniu owoców danego rodzaju, umieszczają na tablicy, obok obrazka danego owocu, kartonik z odpowiednią liczbą krążków i mówią, ile jest danych owoców (jeden lub dwa).

4. Pokaz i omówienie cyfr 1 i 2.

– Z jakich elementów się składają?

– Co przypominają?

– Gdzie (na czym) można zobaczyć cyfry 1 i 2? (Na monetach, tarczy zegara...).

5. Umieszczenie kartoników z cyframi 1 i 2 przy kartonikach z krążkami znajdujących się przy obrazkach owoców z koszyka.

6. Karty pracy, cz. 1, s. 44, 45.

- Rysowanie obok cyfr odpowiedniej liczby owoców.
- Liczenie owoców w koszyku. Odszukanie wśród naklejek odpowiednich liczb i naklejenie ich we właściwych miejscach.
- Kolorowanie drugiego jabłka, licząc od lewej strony. Kolorowanie drugiego jabłka, licząc od prawej strony.
- Rysowanie w pętlach odpowiednich owoców we wskazanej liczbie.
- Rysowanie śliwki przed obrazkiem talerzyka, gruszki po lewej stronie talerzyka, a jabłka – po jego prawej stronie.
- Pisanie cyfr 1 i 2 po śladach.

 Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – *Zrywamy jabłka* (*przewodnik*, s. 65).

 Moje ulubione owoce – wydzieranka z kolorowego papieru.

1. Kreślenie w powietrzu oburącz kształtów: gruszki, jabłka, śliwki, banana.

2. Dostrzeganie rytmu w ciągu obrazków owoców (lub owoców) i kontynuowanie go.
Nauczyciel układa obrazki (lub owoce), np. śliwka, śliwka, jabłko, gruszka, śliwka, śliwka, jabłko, gruszka, śliwka, śliwka, jabłko, gruszka... (zawsze trzy sekwencje). Dzieci powtarzają nazwy obrazków (owoców) i kontynuują rytm.
3. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
Dzieci dostają kolorowy papier, klej i kartki. Ich zadaniem jest wyrwanie z papieru w odpowiednim kolorze sylwet przynajmniej pięciu owoców, jak największych, i przyklejenie ich na kartce.
4. Wykonanie prac przez dzieci.
Po wykonaniu prac dzieci nazywają owoce, których sylwety wyrwały z kolorowego papieru.
- Umieszczenie wykonanych prac w kącie dla rodziców.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 46.
Rysowanie oburącz po śladzie gruszki. Oglądanie rysunków. Rysowanie w pustej ramce jabłek w odpowiednim kolorze i odpowiedniej wielkości.
- Zabawa ruchowa *Zbieramy owoce*.
Dzieci wykonują skłon i wyprost, naśladując zbieranie opadłych owoców.
2. Układanie schematów i modeli nazw obrazków – samodzielnie lub z pomocą nauczyciela.

Dzień 5. Pomagamy zrywać owoce

Cele główne:

- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- opowiada historijkę,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: piosenka *W sadzie jesienią*, fragment wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*, nagranie piosenki o tematyce jesiennej, owoce egzotyczne lub ich obrazki, rymowanka, plastelina, książka, s. 19, karty pracy, cz. 1, s. 47, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 8.

Przebieg dnia

I

1. Rozmowa na temat owoców egzotycznych.
Nauczyciel przygotował owoce (lub ich obrazki): mandarynkę, pomarańczę, kiwi, banana, cytrynę, ananasa...
Dzieci nazywają owoce, dzielą ich nazwy na sylaby i, jeśli potrafią, na głoski. Wymieniają owoce egzotyczne, które widziały w sklepie.
2. Karta pracy, cz. 1, s. 47.
Rysowanie po śladach rysunków owoców. Kolorowanie rysunku ulubionego owocu. Przypomnienie ogólnej nazwy tych owoców.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.
- Ćwiczenia poranne – zestaw V (*przewodnik*, s. 64).

II

- Historyjka obrazkowa (książka, s. 19).
1. Dowolny taniec przy piosence *W sadzie jesienią* (*przewodnik*, s. 68).
2. Zabawa z zastosowaniem rymowanki.

Nauczyciel przypomina znaną rymowankę:

*Spadła gruszka do fartuszka,
a do tego dwa jabłuszka.
Lecz śliweczka spaść nie chciała
– była jeszcze niedojrzała.*

- Dzieci wraz z nauczycielem przedstawiają rymowankę pantomimicznie.

*Spadła gruszka do fartuszka,
a do tego dwa jabłuszka.
Lecz śliweczka spaść nie chciała
– była jeszcze niedojrzała!*

Dzieci:

trzymają na niby fartuszek, patrzą do góry
i powoli opuszczają wzrok do fartuszka,
na palcach dłoni pokazują liczenie do 2,
wykonują gest przywołania,
robią smutną minę i kręcą przecząco głowami.

3. Ćwiczenia w książce, s. 19.

- Oglądanie obrazków historyjki.
- Opowiadanie, co się na nich dzieje.
- Opowiadanie historyjki.
- Nadawanie tytułu historyjce.
- Czy przyjemnie jest pomagać innym?
- Jak się wtedy czujecie?

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III (przewodnik, s. 57–58).

III

1. Wprowadzenie nazwy miesiąca – *październik* – na podstawie fragmentu wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*.
- Słuchanie wiersza.

*Idzie polami
rudy październik
i mgły rozwiesza
wśród pustych ściernisk.*

*Na koniec ziemię
ubieli szronem,
po czym odchodzi
bardzo zmartwiony.*

- Wyjaśnienie znaczenia słów: *ściernisko, szron, ubielić*.
 - Rozmowa na temat wiersza.
 - Kto szedł polami?
 - Co robił październik?
 - Jak nazywał się miesiąc, który był przed październikiem?
 - Wyjaśnienie znaczenia nazwy *październik*.
- Paździerz to zdrewniałe części łodyg lnu lub konopi.

 Zabawa ruchowa *Zbieramy owoce* (przewodnik, s. 71).

2. Lepienie owoców z plasteliny.

3. Karta *Czytam, piszę, liczę*, s. 8.

Obrysowywanie konturów warzyw i owoców. Nazywanie ich i kolorowanie.

Powtarzanie za nauczycielem rymowanki i rysowanie po liniach. Potem samodzielne mówienie rymowanki i rysowanie linii.

Tydzień II: Warzywa znane i lubiane

Dzień 1. Jesienią na działce

Cele główne:

- zapoznanie z literą **a** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **a** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa poznane litery.

Środki dydaktyczne: opowiadanie M. Strękowskiej-Zaremby *A jak Atlas*, aparat fotograficzny, kartoniki z literami, warzywa, koszyki, litery, nakrywki – białe, niebieskie, czerwone, kolorowe krążki, kręgiel, kostka do gry, opaski z obrazkami wybranych warzyw, obrazki warzyw, cebula, tamburyn, książka, s. 20, karty pracy, cz. 1, s. 48, 49, 50, 51, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 9.

Przebieg dnia

I

1. Segregowanie warzyw, przyniesionych przez nauczyciela i dzieci, do koszyków według rodzaju. Nazywanie warzyw.
2. Słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *A jak Atlas*.

Nie za siedmioma górami, tylko tuż obok, na łące, mieszkał mały, puszysty kotek o imieniu Atlas.

– *Dziwne imię – stwierdził malec, gdy mama powiedziała mu, jak się nazywa.*

– *Nie marudź – rzekła mama. – Twoje imię zaczyna się na pierwszą literę alfabetu. A musi być zawsze pierwsze, więc i ty będziesz najlepszym, najmądrzejszym, najpracowitszym kotkiem. I zawsze będziesz wśród pierwszych na szkolnej liście.*

– *A co to jest szkoła? – kotek otworzył szeroko oczy. – Czy to się je?*

– *Nie, głuptasku. Do szkoły chodzą wszystkie małe i troszkę większe stworzonka, aby się uczyć i zmądrzeć – powiedziała poważnie mama.*

– *A po co trzeba zmądrzeć? – spytał Atlas.*

– *Mądrość jest bardzo ważna. W szkole nauczysz się wielu przydatnych rzeczy, nauczysz się poznawać świat.*

– *Wcale mi się nie chce – ziewnął leniuszek, po czym zwinął się w kłębek i zasnął. Śniło mu się, że przyszedł do niego włochaty potwór na ogromnych, przeogromnych nogach.*

– *Jesteś pierwszy na liście! – zagrmiał potwór. – Jesteś na A! Chodź do szkoły!*

– *Ani myślę! – pisał kotek.*

Straszny sen zbudził Atlasa. Przerażony kotek zeskoczył z łóżka i skrył się za szczotką do mycia podłogi. Szczotka była mokra, ostra i nieprzyjemna.

– *Nie pchaj się! Czego tu chcesz? – zaszeleściła niezadowolona.*

– *Boję się – miauknął Atlas.*

– *Kogo? – zapytała szczotka.*

– *Boję się snu – pisał jeszcze ciszej kotek.*

– *Cha, cha, cha! – zaskrzeczała szczotka. – A to ci bohater!*

– *Nie śmiej się ze mnie – poprosił Atlas. – Ty nie będziesz musiała chodzić do szkoły, a ja tak.*

– *Dlaczego będziesz musiał chodzić do szkoły? – spytała uprzejmie szczotka.*

– *Bo mam na imię Atlas. A jest pierwszą literą alfabetu, więc będę musiał chodzić do szkoły – odpowiedział. – I chciał mnie tam zabrać okropny potwór ze snu.*

– *Widzę, że mało jeszcze wiesz o świecie. Sprzątałam w szkole i możesz mi wierzyć, że to bar-*

dzo przyjemne miejsce. Nie ma tam żadnych potworów, tylko książki i zabawki. Ale do szkoły chodzą ludzkie dzieci, a ty jesteś kotkiem.

– To dokąd ja pójde?

– Nie wiem. Pewnie kotki mają kocią szkołę – odpowiedziała szczotka. – A teraz mi nie przeszkadzaj. Muszę posprzątać. – I szczotka z zapalem wymiotła śmieci z pokoju Atlasa.

„Może kocia szkoła nie jest wcale aż tak miła? – zastanawiał się kotelek. – Muszę coś zrobić, żeby do niej nie iść”.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Jak miał na imię kotelek?

– Jaką głoskę słyszycie na początku imienia?

– Czy kotelek chciał iść do szkoły? Dlaczego?

 Ćwiczenia poranne – zestaw VI (według M. Markowskiej).

W ogrodzie

Dzieci wybrały się do ogrodu na zaproszenie ogrodnika Macieja. Witają się z ogrodnikiem (w roli ogrodnika – nauczyciel) i rozpoczynają oglądanie ogrodu.

Wąchają kwiatki,

*biegają po alejkach,
naśladując opadające liście.*

Dzieci:

wykonują przysiad, skłon głowy w przód
i głęboki wdech nosem, a wydech – ustami,

wyciągają ramiona w bok,
obracają się wokół własnej osi.

Ogrodnik Maciej prosi dzieci o pomoc przy zbieraniu roślin.

Zbierają rośliny,

myją ręce po pracy.

Nauczyciel – ogrodnik – chwali dzieci za dobrze wykonaną pracę i dziękuje im za pomoc, podając dłoń każdemu dziecku.

II

 Wprowadzenie litery **a** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Robienie zdjęcia całej grupie przez nauczyciela.

2. Rozmowa na temat aparatu.

– Jaką czynność wykonałam przed chwilą?

– Jaki zawód wykonują ludzie, którzy zawodowo zajmują się fotografowaniem?

– Czym robiłam zdjęcie?

3. Analiza i synteza słuchowa słowa *aparat*.

• Dzielenie słowa *aparat* na sylaby.

• Dzielenie słowa *aparat* na głoski.

– Co słysząc na początku słowa *aparat*?

• Podawanie przykładów słów rozpoczynających się głoską *a* (*arbuzy, album...*), kończących się nią (*buda, cebula...*) i mających ją w środku (*mak, rak...*).

– Z ilu głosek składa się słowo *aparat*? Policzcie.

4. Budowanie schematu słowa *aparat*.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

5. Utworzenie słowa *Adam* ze wskazanych głosek z nazw obrazków.

Obrazki: taca dym agrest dom

(2) (1) (1) (3)

6. Analiza i synteza słuchowa słowa *Adam*.

- Dzielenie słowa na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.

7. Określanie rodzaju głoski *a*.

- Wypowiadanie głoski *a* długo: *aaaaa...*
- Wypowiadanie głoski *a* krótko: *a, a, a, a...*

Tę głoskę wymawiamy długo – to samogłoska – i oznaczamy ją na czerwono.

8. Budowanie modeli słów: *aparatus, Adam*.

9. Pokaz litery **a**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

10. Umieszczenie kartoników z literami drukowanymi **a, A** pod modelami słów *aparatus* i *Adam*.

 Zabawa ruchowa *Uwaga! Zdjęcie!*

Dzieci biegają po sali. Na hasło *Uwaga! Zdjęcie!* – zatrzymują się i pozują do zdjęcia.

 Utrwalanie poznanych liter.

1. Gra dydaktyczna *Gra z literami*.

Nauczyciel rozkłada na dywanie kolorowe krążki, jeden obok drugiego tak, aby tworzyły planszę do gry. Plansza powinna mieć formę zamkniętą, aby pionek mógł krążyć dookoła. Na niektórych krążkach nauczyciel kładzie litery *a* lub *o*. Pionkiem może być kręgiel lub dowolny przedmiot. Do gry potrzebna jest kostka. Dzieci kolejno wykonują rzut kostką; przesuwiają pionki o tyle pól, ile oczek zostanie wyrzuconych. Każde dziecko powinno mieć możliwość wykonania rzutu. Jeżeli pionek stanie na polu z literą, jest ona zabrana przez dziecko, które rzuciło kostką. Zwycięzcą jest ten, kto zbierze najwięcej liter.

2. Karty pracy, cz. 1, s. 48, 49, 50, 51.

- Oglądanie zdjęć warzyw. Nazywanie ich. Nazywanie przedmiotu, którym robi się zdjęcia. Wskazywanie warzyw, w których nazwach występuje głoska *a*.
- Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Dzielenie nazw obrazków na sylaby (lub na głoski). Określanie, miejsce której głoski jest w okienkach zaznaczone na czerwono.
- Łączenie czerwoną linią obrazków, których nazwy rozpoczynają się głoską *a*, niebieską linią – których nazwy kończą się głoską *a*, zieloną – tych, które mają tę głoskę w środku.
- Rysowanie w tabelce trzech przedmiotów, których nazwy rozpoczynają się głoską *o*, i trzech przedmiotów, których nazwy rozpoczynają się głoską *a*.
- Rozwiązywanie rebusów.
- Przekreślanie liter, które nie są literami **a, A**.
- Pisanie liter **a, A** po śladach, a potem – samodzielnie.

III

1. Zabawa *Salatka jarzynowa*.

Dzieci siedzą w kręgu. Na rękach mają opaski z obrazkami wybranych warzyw. Przed zabawą nazywają warzywa, których obrazki mają na swoich opaskach. Nauczyciel wymienia nazwy dwóch warzyw. Dzieci, które mają obrazki tych warzyw, zamieniają się miejscami. Na hasło *Salatka jarzynowa* wszystkie dzieci zamieniają się miejscami.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Na działce*.

Dzieci naśladują czynności wykonywane jesienią w ogródkach na hasło nauczyciela, który podaje nazwę określonej czynności (np.: kopanie, wyrywanie, wożenie taczkami, zrywanie, grabienie itp.).

2. Ćwiczenia w książce, s. 20.

- Liczenie warzyw w każdym koszyku.
- Wskazywanie koszyka, w którym jest najwięcej pomidorów, i tego, w którym jest ich najmniej.
- Określanie, czym różni się zawartość koszyków, a co jest podobne.

3. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 9.

Rysowanie po śladach drogi zająca do koszyka.

Rysowanie po śladach rysunków warzyw, kolorowanie ich.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Cebula*.

Dzieci stają w kole. Podają sobie cebulę z rąk do rąk: najpierw wolno, potem szybciej i bardzo szybko przy akompaniamencie tamburynu. Dziecko, które trzyma cebulę podczas pauzy, odpada z zabawy.

Dzień 2. 3 warzywa

Cele główne:

- zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 3,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: nagranie piosenki o tematyce jesiennej, paski zielonej bibuły, warzywa, ich sylwety, kartoniki: z krążkami (od 1 do 3), z cyframi: 1, 2, 3, nakrywki – białe, niebieskie, czerwone, skakanki, klocki, karty pracy, cz. 1, s. 52, 53, 54.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia oddechowe – *Jesienny wietrzyk w ogródku*.

Nauczyciel pyta dzieci, w jakim miejscu możemy zobaczyć wszystkie warzywa (ogródek lub działka). Potem rozdaje im paski zielonej bibuły, która będzie *trawą* w ogrodzie. Najpierw dzieci *wąchają* ją – wciągają powietrze nosem, a wypuszczają ustami. Następnie dzieci zamieniają się w *wiatr* i dmuchają w bibułki z różnym natężeniem (mocniej i słabiej).

2. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Zgadnij, które warzywo zniknęło*.

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel układa warzywa w środku koła. Dzieci nazywają je i zapamiętują. Potem chętne dziecko odwraca się, a nauczyciel chowa jedno z warzyw. Zadaniem dziecka jest odgadnąć, które warzywo zostało schowane.

3. Układanie schematów i modeli nazw obrazków.

Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 74).

II

Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 3.

Nauczyciel umieszcza na tablicy sylwety warzyw ułożone obok siebie. Warzyw jest od jednego do trzech.

1. Nazywanie warzyw, których sylwety są umieszczone na tablicy.

Dzieci podają nazwy warzyw umieszczonych na tablicy, dzielą je na sylaby i na głoski.

2. Liczenie sylwet warzyw.

Dzieci liczą warzywa i umieszczają kartoniki z krążkami lub z cyframi 1, 2 przy obrazkach warzyw umieszczonych na dole tablicy.

3. Pokazanie i omówienie wyglądu cyfry 3.

– Do czego jest podobna?

- Pokaz prawidłowego kreślenia cyfry 3 przez nauczyciela.
- Kreślenie cyfry 3 w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów lub koleżanek.

4. Umieszczenie kartoników z cyfrą 3 przy obrazkach warzyw, przy których są kartoniki z trzema krążkami.

5. Karty pracy, cz. 1, s. 52, 53.

- Rysowanie obok cyfr odpowiedniej liczby warzyw.
- Dorysowywanie lub skreślanie tyłu obrazków warzyw, aby wszędzie było ich po 3.
- Kolorowanie trzeciej cebuli, licząc od lewej strony, i trzeciego pomidora, licząc od prawej strony.
- Otaczanie pętlami po trzy obrazki buraków. Podawanie liczby pętli.
- Zaznaczanie liczby, która wskazuje, ile jest warzyw danego rodzaju.
- Pisanie cyfry 3 po śladach.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III (przewodnik, s. 57–58).

III

1. Zabawa dydaktyczna *Co powiem o...?*

Dzieci siedzą w kole. W środku koła nauczyciel układa przed nimi warzywa (lub sylwety warzyw): *cebulę, kapustę, por, seler, burak, sałatę, ogórek, paprykę*. Dzieci nazywają wszystkie warzywa, określają ich kolor, kształt. Potem wybrane dzieci losują z zamkniętymi oczami jedno warzywo.

- Układają o nim zdanie. Wszystkie dzieci liczą słowa w tym zdaniu. Np. *Papryka może być zielona, czerwona lub pomarańczowa*.
- Dzielą nazwę tego warzywa na sylaby.
- Dzielą nazwę warzywa na głoski – samodzielnie lub z pomocą nauczyciela.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 54.

- Czytanie całościowe wyrazów: *kapusta, papryka*. Powtarzanie tych nazw. Rysowanie obok każdego zdjęcia warzyw, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską jak jego nazwa. Rysowanie coraz większych pomidorów i coraz mniejszych ogórków.

 Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Omiń kopce ziemniaków*.

Nauczyciel układa przed dziećmi ze skakanek dwie linie równoległe, w odległości 3 metrów od siebie, a między nimi ustawia klocki – *kopce ziemniaków*. Zadaniem dzieci jest przeskakiwanie między klockami tak, aby ich nie dotknąć.

Dzień 3. Sałatka jarzynowa

Cele główne:

- umuzykalnianie dzieci,
- zachęcanie do wykonywania prostych potraw.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- inscenizuje tekst piosenki,
- wykonuje sałatkę jarzynową.

Środki dydaktyczne: piosenka *Idę witaminki*, warzywa, ich sylwety, obrazki, koszyk, składniki na sałatkę jarzynową, fartuszki, nożyki plastikowe, deseczki, miseczki, łyżki, szarfy, krążki w kolorach szarfi, plastelina, tamburyn, trójkąt, kołatka, grzechotka, obrazki warzyw z piosenki, kartoniki z imionami dzieci, książka, s. 21, karty pracy, cz. 1, s. 55, 56, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 10.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 10.

Liczenie, ile razy w nazwach obrazków występuje głoska *a*. Wpisywanie do ramek obok obrazków odpowiednich liczb. Pisanie cyfr: 1, 2, 3.

2. Zabawa warzywami.

Dzieci stoją w rozsypanie. Każde dziecko trzyma jedno warzywo i kładzie je (lub trzyma) względem siebie według wskazówek nauczyciela. Np.

Połóżcie warzywo przed sobą, za sobą, między sobą a kolegą (koleżanką).
Weźcie warzywo do lewej ręki.
Weźcie warzywo do prawej ręki.
Połóżcie je na prawym kolanie.
Połóżcie je na lewym kolanie.
Dotknijcie go prawym łokciem, a potem lewym łokciem.
Przerzućcie warzywo z ręki do ręki.
Trzymajcie je wysoko.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 55.

Tworzenie nazw warzyw – łączenie pierwszych głosek z nazw obrazków. Rysowanie warzyw, których nazwy powstały.

Rysowanie szlaczeków po śladach, a potem – samodzielnie.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VI (przewodnik, s. 74).

II

 Zabawy przy piosence *Idą witaminki*.

1. Ćwiczenia inhibicyjno-incytacyjne.

Dzieci swobodnie biegają po sali przy akompaniamencie tamburynu, przeskakując z nogi na nogę. Na dźwięk grzechotki łączą się w pary i poruszają się cwałem bocznym po obwodzie koła. Gdy usłyszą kołatkę, łączą się w pary i tańczą.

2. Zabawa słuchowa *Poruszaj się, jak ci zagram*.

Nauczyciel gra na głośno brzmiącym instrumencie, np. tamburynie. Dzieci poruszają się po sali, tupiąc. Kiedy gra na instrumencie wydającym ciche dźwięki, np. trójkącie – chodzą na palcach.

3. Słuchanie piosenki *Idą witaminki* (sł. i muz. K. Gowik).

Za - pu - ka - ła raz mar - chew - ka do przed - szko - ła, za mar -
 che-wką i - dą gro-szek i fa - so - ła. Z ty-lu się ce - bul - ka to - czy i prze-
 cie - ra zło - te o - czy. Do przed-szko-ła dzi - siaj chce-my wszy-stkie wejść!
 I - dą, i - dą wi - ta - min - nki dla ca - łej przed-szko-lnej ro -
 dzin - ki. Sa - mo zdro - wie, sa - mo zdro-wie, każ - dy ci to po - wie!
 Sa - mo zdro - wie, sa - mo zdro - wie, ka - żdy ci to po - wie!

I. *Zapukała raz marchewka do przedszkola,
za marchewką idą groszek i fasola.
Z tyłu się cebulka toczy i przeciera złote oczy.
Do przedszkola dzisiaj chcemy wszystkie wejść!*

Ref.: *Idą, idą witaminki dla całej przedszkolnej rodzinki.
Samo zdrowie, samo zdrowie, każdy ci to powie!
Samo zdrowie, samo zdrowie, każdy ci to powie!*

II. *Nagle znowu do przedszkola dzwoni dzwonek,
a za drzwiami stoją warzywa spóźnione:
pomidory i koperek, dwa buraczki i selerek.
Do przedszkola dzisiaj chcemy wszystkie wejść!*

Ref.: *Idą, idą...*

III. *Już pietruszka tańczy na chudziutkich nóżkach,
a kalafior wskoczył prosto do garnuszka.
Dzieci szybko myją ręce i czekają, by czym prędzej
z jarzynkami przy stolikach spotkać się!*

Ref.: *Idą, idą...*

4. Rozmowa na temat utworu.

- Jakie warzywa zjawily się w przedszkolu?
- Co zrobiły dzieci?

5. Nauka refrenu fragmentami, metodą ze sluchu.

6. Inscenizacja tekstu piosenki.

Chętne dzieci dostają obrazki warzyw wymienionych w piosence. Pozostałe osoby będą dziećmi z przedszkola. Wszyscy stoją w kole. Najpierw maszeruje po kole *marchewka*, dochodzi do niej *groszek z fasolą*, a następnie *cebulka*. Podczas refrenu maszerują dalej, a pozostałe dzieci wyklaskują rytm piosenki i śpiewają z nauczycielem refren. Potem dołączają pozostałe *warzywa*. Refren śpiewają wszystkie dzieci. Przy ostatniej zwrotce wszystkie dzieci tańczą w parach.

7. Zabawa *Warzywna pantomima*.

Nauczyciel umieszcza w koszyku sylwety warzyw (lub warzywa). Chętne dzieci wybierają z niego warzywo i oglądają je w taki sposób, by nie widziały go pozostałe dzieci, które siedzą w kręgu. Potem dziecko pokazuje to warzywo za pomocą mimiki, gestów, rysowania w powietrzu itp.

☒ Wykonanie sałatki jarzynowej.

1. Rozmowa na temat potraw z warzyw.

- Do jakich potraw używamy warzyw?
- Które warzywa są w kuchni najczęściej wykorzystywane?
- Co można zrobić z kapusty?
- Co można zrobić z ziemniaków?

2. Oglądanie przygotowanych produktów. Określanie, co można z nich wykonać.

Dzieci nazywają przygotowane produkty.

3. Książka, s. 21.

Czytanie z nauczycielem tekstu wyrazowo-obrazkowego – przepisu na sałatkę jarzynową.

4. Dokładne umycie rąk, założenie fartuszków; przygotowanie stanowisk pracy.

Dzieci dobierają się w pary. Każda para dostaje dwie małe deseczki, dwa plastikowe nożyki, miseczkę na sałatkę, łyżkę.

5. Wykonanie sałatki.
Wykonane sałatki, oznaczone kartonikami z imionami wykonawców, dzieci zjedzą na podwieczorek.
6. Porządkowanie stanowisk pracy.
Dzieci myją ręce, oddają deseczki do mycia, wyrzucają jednorazowe nożyki, ścierają stoliki, odkładają fartuszki.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Lepienie z plasteliny ulubionego warzywa.
2. Wypowiadanie zdania: *Warzywa są źródłem witamin*, z różnym natężeniem głosu – od szeptu do krzyku i od krzyku do szeptu.
3. Zabawa *Poruszamy się po śladach warzyw*.
Nauczyciel dzieli dzieci na trzy zespoły: *buraki* – czerwone szarfy, *kapusty* – zielone szarfy, *papryki* – żółte szarfy. Potem układa na dywanie *warzywne ślady* – krążki w takich samych kolorach jak szarfy, w określonym rytmie. Zadaniem dzieci jest przejście wyznaczonej trasy. Stawiają małe kroki – gdy ślady są blisko siebie, a duże – gdy są w większych odległościach.
4. Karta pracy, cz. 1, s. 56.
Rysowanie po śladach rysunków warzyw. Nazywanie warzyw.
Kolorowanie rysunków.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jestem warzywem*.
Dzieci poruszają się swobodnie po sali przy akompaniamencie piosenki. Podczas przerwy w muzyce zamieniają się w wybrane warzywa.

Dzień 4. Obrazki warzyw

Cele główne:

- rozwijanie sprawności manualnych,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wykonuje portret ulubionego warzywa,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: nagranie piosenki o tematyce jesiennej, worek, warzywa – całe i pokrojone, chustki do zasłonięcia oczu, obrazki warzyw, pętle – czerwona i zielona, sokowirówka, marchew, kartki z szerszymi ramkami, farby plakatowe, bibuła, kolorowy papier, klej, kółka do sersa, karta pracy, cz. 1, s. 57, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 11.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa dydaktyczna *Worek z warzywami*.
Dzieci dokładnie oglądają warzywa, dotykają ich. Nauczyciel wkłada warzywa do worka. Potem zasłania oczy chustką chętnym dzieciom. Zadaniem dzieci jest rozpoznanie warzywa z worka za pomocą dotyku i odgadnięcie, co to za warzywo.
2. Zabawa *Degustacje*.
Nauczyciel obiera warzywa, kroi na kawałki, rozdaje dzieciom. Ich zadaniem jest określenie smaku, zapachu, stopnia twardości danego warzywa. Nauczyciel zachęca dzieci do spróbowania każdego warzywa.

3. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 11.

Kolorowanie pól na wskazane kolory. Czytanie zestawów liter. Pisanie liter **o**, **a**, **A**.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 74).

II

 Wykonanie obrazka ulubionego warzywa.

1. Segregowanie warzyw pod względem tego, czy zjadamy je na surowo, czy ugotowane.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki warzyw: sałaty, ogórka, rzodkiewki, pietruszki, fasoli, brokułów, marchewki, kapusty.

Dzieci otaczają czerwoną pętlą obrazki warzyw, które zjadamy na surowo, a zieloną pętlą obrazki warzyw, które spożywamy ugotowane.

Wyjaśnienie, w której pętli będą marchewka i kapusta, i dlaczego.

2. Kończenie zdania: *Moim ulubionym warzywem jest... bo...*

3. Zabawa ze śpiewem *Cebulka i buraczek* (na melodię krakowiaka).

Dzieci ustawiają się w dużym kole i poruszają się w nim, trzymając się za ręce. W środku koła spaceruje dziewczynka – *cebulka*, która potem zaprasza do środka chłopca – *buraczka* – i tam razem tańczą.

*Cebulka, cebulka,
okrągła jak kulka,
buraczka złapała,
potańcować chciała.
Buraczek, buraczek,
miał czerwony fraczek,
z cebulką tańczył,
nóżek nie żałował.
La, la, la, la, la, la,
la, la, la...*

4. Wyjaśnienie, co to jest portret.

5. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Dzieci dostają kartki z rysunkiem grubszej ramki oraz różne materiały: farby, bibułę, kolorowy papier...

Rysują swoje ulubione warzywo i wypełniają rysunek wybranym materiałem albo go malują. Ozdabiają ramki według własnych pomysłów.

6. Wykonanie prac przez dzieci.

7. Oglądanie prac, omawianie warzyw.

- Umieszczenie prac w kąciку dla rodziców.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III (*przewodnik*, s. 57–58).

III

1. Wykonanie soku z marchewki.

Nauczyciel obiera marchewki, a następnie za pomocą sokowirówki robi z nich sok. (Może być z burakiem ćwikłowym – po uzgodnieniu z dziećmi).

Wspólne wypicie soku.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zające w marchewce*.

Nauczyciel wyznacza w sali *ogród* i *norki zajęcze* – kółkami do sersa. *Zające siedzą w norkach*.

Na hasło *Zające w marchewce!* dzieci skaczą jak *zajaczki* w różnych kierunkach.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 57.

Uzupełnianie tabeli. Dorysowywanie drugiej połowy każdego warzywa. Kolorowanie rysunków.

Dzień 5. Zapasy na zimę

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie słuchu fonematycznego.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące opowiadania,
- dzieli słowa na głoski.

Środki dydaktyczne: opowiadanie M. Terlikowskiej *Zapasy*, nagrania: piosenki o tematyce jesiennej, dowolnej melodii, szarfy, piłka, zagadki, 2 kosze, owoce, warzywa, obrazki owoców i warzyw, chustka do zasłonięcia oczu, karty pracy, cz. 1, s. 58, 59.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Rozpoznajemy i klaszczemy*.

Dzieci słuchają nazw warzyw wymawianych przez nauczyciela.

Klaszczą, gdy w nazwie warzywa usłyszą sylabę *ka*.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Ugniatamy kapustę*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom szarfy. Każde dziecko rozkłada swoją szarfę na dywanie. Będzie ona *beczką*, w której będzie udeptywana kapusta. Dzieci *wskakują do beczek i zaczynają udeptywanie*, dostosowując tempo kroków do zmiennej melodii (dowolna melodia wybrana przez nauczyciela).

2. Zabawa *Wesołe rymowanki*.

Dzieci układają rymowanki o warzywach.

Ćwiczenia poranne – zestaw VI (*przewodnik*, s. 74).

II

Słuchanie opowiadania M. Terlikowskiej *Zapasy*.

1. Zabawa *Którego warzywa brakuje?*

Nauczyciel rozkłada na dywanie kilka różnych warzyw. Prosi dzieci, aby uważnie się przyjrzały, jakie warzywa znajdują się na dywanie. Potem wybiera dziecko, zasłania mu oczy chustką i zabiera jedno warzywo. Zadaniem dziecka jest zgadnąć, którego warzywa brakuje.

2. Zabawa *Głoskowanie*.

Nauczyciel mówi pierwsze dwie, trzy głoski z nazw wybranych warzyw, np.: *s-a*, *p-o*, *k-a-p*. Rzuca piłkę do wybranych dzieci, które podają całą nazwę tego warzywa.

3. Słuchanie opowiadania.

Tomek spojrzął na zalaną deszczem szybę i zawołał: – W taką pogodę można skisnąć z nudów.

– Co to znaczy „skisnąć”? – spytała jego młodsza siostra, Agnieszka.

– Skisnąć to znaczy skwaśnieć – odpowiedział Tomek łaskawie. – No, już teraz wiesz?

Ale Agnieszka chciała wiedzieć więcej. – Tak więc, jak już skwaśniejesz, to co? – dopytywała się ciekawie.

– To i tak będzie dużo gorszy od ogórka – zaśmiała się babcia, wyciągając z kredensu duży, polewany garnek. – Kto z was nie chce kisnąć z nudów, niech mi pomoże przy kiszeniu ogórków. Mniej więcej po godzinie Tomek i Agnieszka dowiedzieli się, że ogórki kwaśniej w przegotowanej, osolonej wodzie z dodatkiem kopru, paru ząbków czosnku, listka bobkowego, ziela angielskiego. Nie wszystkie ogórki zmieściły się w polewanym garnku. Więc babcia wyjęła z kredensu jeszcze duży słój. Potem garnek i słój przykryła talerzykami, każdy talerzyk przycisnęła sporym, starannie wymytym, kamieniem.

– *Wolę te w słoiku – oświadczyła Agnieszka. – Będzie widać, jak kwaśniej.*
 – *A kiedy je będzie można jeść? – spytał Tomek, przetykając słinkę.*
Właśnie wtedy zadzwoniła do drzwi przyjaciółka babci, pani Aniela.
 – *O, co ja widzę? Zakisiłaś ogórki! – zawołała, witając się z babcią. – No to za trzy dni będziecie mieli „małosolne” ogóreczki.*
 – *Dlaczego „małosolne”? – spytała Agnieszka. – Miały być kiszzone...*
 – *Będą i kiszzone, ale dopiero za tydzień, jak dobrze ukisną – powiedziała babcia.*
 – *A ja myślę, że nie zdążą – zaśmiała się pani Aniela. – Musiałabyś zakisić całą beczkę, bo coś znaczą dwa słoje ogórków na całą rodzinę. U mojej mamy w domu...*
 – *A u mojej mamy – przerwała babcia – kisiło się beczkę ogórków, beczkę kapusty i co najmniej pełne wiadro rydźów. Własnego zbierania.*
 – *W moich stronach nie było rydźów – westchnęła pani Aniela. – Ale za to zbieraliśmy i suszyliśmy borowiki i podgrzybki. Cała kuchnia pachniała grzybami.*
 – *A moja mama kisiła jabłka na zimę.*
 – *A moja mama... nie, to moja babcia, robiła takie borówki z gruszkami, że mówię ci, palce lizać.*
 – *A u nas w domu sami robiliśmy kielbasy i wędziliśmy je w dużej beczce...*
To była dopiero zabawa dla dzieciaków!
 – *A szatkowanie kapusty? Pamiętasz?*
Tomek i Agnieszka przysłuchiwali się wspomnieniom babci i pani Anieli i robili się coraz bardziej i bardziej głodni.
 – *Babciu, kiedy będzie obiad? – spytała Agnieszka.*
 – *Babciu, ja bym już coś zjadł – jęknął Tomek.*
 – *No proszę – zaśmiała się babcia. – Narobiłyśmy dzieciom apetytu, a obiad w lesie.*
 – *Obiad nie w lesie, tylko w torbie! – zawołała mama Tomka i Agnieszki, wchodząc do kuchni. I wyjęła puszkę klopsików w pomidorowym sosie. A gdy po paru minutach dzieci zjadały odgrzewane klopsiki, mamusia powiedziała do babci i pani Anieli:*
 – *Zapasy na zimę? A któż miałby dziś czas na ich przygotowanie? I gdzie trzymać te beczki, wiadra i słoje? Wygodniej iść do sklepu i kupić gotowe.*
 – *Pewnie, że wygodniej. Ale chyba o wiele mniej zabawnie, prawda?*

4. Rozmowa na temat opowiadania.

- Jakie przetwory robiła babcia Tomka i Agnieszki?
- Czy pamiętacie z opowiadania przepis na kiszzone ogórki?
- Jakie przetwory robią wasze mamy, babcie?
- Czym różni się dżem od kompotu?
- Z czego robimy dżemy i kompoty?
- Czy jedliście dżem z zielonych pomidorów?

5. Karty pracy, cz. 1, s. 58, 59.

Rysowanie w słoikach przetworów z warzyw przedstawionych na obrazkach, a potem rysowanie w słoikach przetworów z owoców przedstawionych na obrazkach.

Zabawy pod hasłem *Warzywa? Owoce?*

1. Zabawa *Owoce i warzywa*.

Nauczyciel przygotowuje dwa kosze oraz różne owoce i warzywa. Dzieci wkładają warzywa do jednego kosza, a owoce do drugiego.

2. Zabawa *Wymień jak najwięcej...*

Dzieci siedzą w kole, podzielone na dwa zespoły. Wykonują polecenia nauczyciela, np.:
Wymieńcie części warzyw na przykładzie ogórka.
Wymieńcie jak najwięcej nazw warzyw zielonych.

Wymieńcie jak najwięcej nazw owoców egzotycznych.

Wymieńcie jak najwięcej nazw owoców w kolorze czerwonym.

Wymieńcie kilka nazw mało znanych warzyw.

Wymieńcie warzywa o jadalnych liściach.

Wymieńcie warzywa o jadalnych korzeniach.

- Zwycięska drużyna zostaje nagrodzona brawami.
3. Rozwiązywanie zagadek.

*Co to za warzywo,
które słynie z tego,
że wyciśnie łzy
z oczu każdego? (cebula)*

*Latem w ogródku,
piękny, zielony,
zimą w słoiku
leży kiszony. (ogórek)*

*Duże i czerwone,
smakowite latem,
a zimą
są w koncentracie. (pomidory)*

*Dobra gotowana,
dobra i surowa,
choć nie pomarańcza,
to pomarańczowa. (marchew)*

*Czerwone, zielone, żółte,
na jabłoni rosną.
Raczyć się nimi
możemy od wiosny
aż do jesieni. (jabłka)*

*Robimy z nich
kompoty, soki, dżemy,
zimą je z chęcią
pijemy i jemy. (owoce)*

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw III (przewodnik, s. 57–58).

III

1. Zabawa *Salatka owocowo-warzywna*.

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel rozdaje im obrazki z różnymi warzywami i owocami. Na hasło, np. *Banan i marchewka*, zamieniają się miejscami dzieci mające obrazki wymienionego warzywa i owocu.

Na hasło *Salatka owocowo-warzywna*, zamieniają się miejscami wszystkie dzieci.

2. Zabawa dydaktyczna *Wyliczanka owocowo-warzywna*.

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel wymawia sylabę, klaszcząc. Wybrane dziecko kończy słowo – podaje następną sylabę (następne sylaby) i wymienia pierwszą sylabę innego słowa (nazwy owocu lub warzywa). Kolejne dziecko kończy słowo i wymienia pierwszą sylabę następnego słowa.

Tydzień III: Moja rodzina

Dzień 1. *M jak mama*

Cele główne:

- zapoznanie z literą **m** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- utrwalanie poznanych liter.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **m** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa poznane litery.

Środki dydaktyczne: wiersz I. Landau *Wiersz dla mamy*, fotografie, albumy dzieci, litery, obrazki, nakrywki – białe, czerwone, niebieskie, duże wzory drukowanych liter **m**, **M**, papier kolorowy, nożyczki, klocki w kształcie figur geometrycznych, nagranie muzyki dyskotekowej, grzechotka, tamburyn, karty pracy, cz. 1, s. 60, 61, 62, 63, 64.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia oddechowe *Kolorowe baloniki*.

Dzieci leżą na podłodze, udając *nienapompowane baloniki*. Gdy nauczyciel gra na grzechotce, powoli podnoszą się, nabierają nosem powietrze i napinają mięśnie całego ciała. Na mocne pojedyncze uderzenie w tamburyn powoli wracają do pozycji wyjściowej, intonując na wydechu długie *syzy* – naśladując uchodzenie powietrza z baloników.

2. Oglądanie przyniesionych przez dzieci fotografii, albumów rodzinnych. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat ich rodzin.

- Ćwiczenia poranne – zestaw VII (według M. Markowskiej).

Listonosz

Dzisiaj przed listonoszem bardzo pracowity dzień. Ma do rozniesienia dużo listów, pocztówek i telegramów. Pakuje wszystkie przesyłki do torby. (Dzieci w dowolnym siadzie naśladują czynności związane z pakowaniem). Zakłada torbę na ramię i wyrusza dostarczyć pocztę. (Maszerują po sali, w dowolnych kierunkach). Po drodze spotyka znajome osoby. Uśmiecha się, wita z nimi, podając rękę. Dotarł pod właściwy adres. Wchodzi po schodach. (Maszerują w miejscu z wysokim unoszeniem kolan). Zatrzymuje się przed drzwiami, puka, oddaje list, odwraca się w kierunku schodów i rusza w dół. (Naśladują kolejne czynności). Następny adresat mieszka kilka ulic dalej. Dlatego listonosz jedzie tam na rowerze. (W leżeniu tyłem, naśladują jazdę na rowerze, ramiona trzymają prostopadłe do tułowia – naśladują trzymanie kierownicy). Dojechał do celu. Zsiada z roweru. (Dzieci wstają). Wrzuca list do skrzynki przy bramie. Teraz listonosz musi dostarczyć ważny telegram. Pojedzie samochodem. Będzie szybciej. (Biegają po sali w dowolnych kierunkach, z zachowaniem bezpieczeństwa). Słyszą pracę silnika, dźwięki klaksonu. Nagle na drogę wybiegł piesek. Listonosz ostro hamuje, zatrzymuje samochód. Po dostarczeniu telegramu musi chwilę odpocząć i nabrać sił. Ma do przekazania jeszcze sporo przesyłek. Siada na pobliskiej ławeczce, zamyka oczy i odpoczywa. (Wykonują siad klęczny).

II

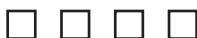
- Wprowadzenie litery **m** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Słuchanie wiersza I. Landau *Wiersz dla mamy*.

*Moja kochana mamusiu!
To dla ciebie ten wierszyk,
dla ciebie słońce i chmury,
dla ciebie tęcza i wietrzyk.*

*Wiosną i latem – kwiaty,
jesienią – liście jesienne...
Bądź szczęśliwa, mamusiu,
dziś, jutro i codziennie!*

2. Rozmowa na temat wiersza.
 - O kim był wiersz?
 - Co jest dla mamy?
 - Czego życzymy mamie?
3. Analiza i synteza słuchowa słowa *mama*.
 - Dzielenie słowa *mama* na sylaby.
 - Dzielenie słowa *mama* na głoski.
 - Co słysząc na początku słowa *mama*?
 - Z ilu głosek składa się słowo *mama*?
4. Budowanie schematu słowa *mama*.

5. Syntezowanie ostatnich sylab z nazw obrazków.
Obrazki: *komar, wata*.
Podanie otrzymanego imienia – *Marta*.

6. Analiza i synteza słuchowa imienia *Marta*.

- Dzielenie słowa *Marta* na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.

 Zabawa ruchowa *Gdzie jest m?*

Nauczyciel umawia się z dziećmi, że gdy usłyszą słowo rozpoczynające się głoską *m*, to będą podskakiwać obunóż w miejscu; gdy usłyszą słowo mające głoskę *m* na końcu, będą poruszać się w przysiadzie; a gdy głoska *m* będzie w środku – staną przez chwilę bez ruchu.

7. Określanie rodzaju głoski *m*.

- Wypowiadanie głoski *m* długo: mmmmyyy...
- Wypowiadanie głoski *m* krótko: m, m, m, m...

Tej głoski nie możemy wypowiadać długo, bo zmienia brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.

8. Budowanie modeli słów: *mama, Marta*.

9. Pokaz litery **m**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

10. Umieszczenie kartoników z literami: **m, M, a** pod modelami słów *mama, Marta*.

 Utrwalanie poznanych liter.

1. Ćwiczenia słuchowe *Wszystko na głoskę m*.

Dzieci chodzą po sali i szukają przedmiotów, których nazwy rozpoczynają się głoską *m*. Po określonym czasie, przeznaczonym na poszukiwania, każdy wskazuje i nazywa znaleziony przez siebie przedmiot.

2. Zabawa *Dokończ słowo*.

Nauczyciel podaje pierwszą sylabę jakiegoś słowa, a dzieci kończą słowo, podając drugą sylabę.

Np.

ma- ... ma, ...pa, ...zak, ...sa

mo- ...tyl, ...wa, ...rze, ...le

me- ...wa ...dal, ...ta, ...tal

mu- ...cha, ...ry, ...zyk, ...ły

mi- ...sie, ...sa, ...na, ...ła.

3. Zabawa *Na jaką literę?*

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki: okna, okularów, albumu, mandarynki, muszli, aparatu fotograficznego, osy, muchy, materaca, astrów, ogórka, mapy, mostu, ostu...

Dzieci nazywają to, co przedstawiają obrazki; dzielą ich nazwy na głoski lub na sylaby – w zależności od możliwości. Potem odszukują litery – odpowiedniki pierwszych głosek z ich nazw (na jaką literę rozpoczynają się ich nazwy).

4. Ozdabianie dużych wzorów drukowanych liter **m, M** wzorami wyciętymi z kolorowego papieru.

5. Karty pracy, cz. 1, s. 60, 61, 62, 63.

- Oglądanie obrazka. Opowiadanie o nim. Wskazywanie na nim tego, co w swojej nazwie ma głoskę *m*. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Rysowanie pod każdym obrazkiem tyłu okienek, z ilu głosek składa się jego nazwa. Łączenie pierwszych głosek z nazw obrazków. Układanie wyrazu z liter odszukanych wśród naklejek (*mama*).
- Łączenie obrazków z sylabami występującymi w ich nazwach. Zaznaczanie w wyrazach liter **m, M**.
- Pisanie liter **m, M** po śladach, a potem – samodzielnie.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 2, s. 64.

Rysowanie w ramce swojej rodziny. Nazywanie jej członków. Rysowanie po śladach szlaczków kredkami w różnych kolorach.

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Rodzinna gimnastyka*.

Dzieci powtarzają za nauczycielem ruchy na zasadzie echa, przy nagraniu muzyki dyskotekowej.

2. Układanie z klocków w kształcie figur geometrycznych obrazka dla mamy.

Dzień 2. Rodzinka

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- wyzwalanie i inspirowanie aktywności ruchowej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące opowiadania,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: opowiadanie A. Onichimowskiej *Rodzinka*, balony, papierowe czapeczki, nagrania: skocznej melodii, muzyki do ćwiczeń, skakanki, bębenek, kartonik z napisem *rodzina*, 3 kolorowe szarfy, zdjęcia, obrazki różnych rodzin, karta pracy, cz. 1, s. 65, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 12.

Przebieg dnia

I

1. Określanie przez dzieci podobieństw w wyglądzie swoim i innych członków rodziny.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 65.

Łączenie liniami obrazków z odpowiednimi okienkami z literami. Określanie, komu będą potrzebne te przedmioty – mamie czy tacie. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 85).

II

 Słuchanie opowiadania A. Onichimowskiej *Rodzinka*.

1. Zabawa *Szukamy swojej dziecka*.

Dzieci są podzielone na dwie grupy. Dzieci z pierwszej grupy to *dzieci* – otrzymują papierowe czapeczki, dzieci z drugiej grupy to *rodzice*: chłopcy to *tatusiowie*, dziewczynki – *mamusie*. Dzieci tańczą przy akompaniamencie nagrania skocznej melodii. Podczas przerwy w grze *rodzice* dobierają się w pary i szukają swoich *dzieci*. Zabawę powtarzamy dwa razy. (Jeśli dzieci z pierwszego zespołu jest więcej, wtedy *mama* i *tata* mają dwoje *dzieci*).

2. Słuchanie opowiadania.

– *Pobudka!!!*

Tomek i tak już nie spał, ale bojowy okrzyk wygonił go z łóżka.

– *Powinnaś mieć na imię „Kogut” – powiedział, sypiąc karmę swojej papużce Zuzi.*

– *Pobudka! – powtórzyło ptaszysko, strosząc zielone pióra.*

– *Przecież już wstałem, nie widzisz? – Tomek wsunął palec przez pręty klatki, a Zużka dziobnęła go delikatnie na „dzień dobry”.*

– *Kiedys ją zjem, zobaczysz... – miauknął Rumpel.*

– *Przestań się wygłupiać. – Tomek wziął go na ręce i pomaszerował do łazienki, ale Rumpel wywinął się i pognął gdzieś w swoich sprawach.*

Łazienka była oczywiście zajęta, a ze środka dobiegały dziewczynskie piski i chichoty.

– *Wylażcie! – załomotał w drzwi.*

– Mowy nie ma! – usłyszał głos Oli.

– Pójdiesz do przedszkola z brudnymi uszami – zawtórowała jej Ala.

Nawet nie usłyszał kroków mamy.

– Cześć, kochanie... – Pocałowała go w policzek, a wchodząc do łazienki, dorzuciła: – Wciąż leje. Przygotowałam wam kalosze. Jak tak dalej pójdzie, będziemy pływać do przedszkola łódką. Byłoby super, rozmarzył się Tomek. Wyobraził sobie, jak zawija na próg przedszkola żaglowcem. Kapitanem byłaby naturalnie mamusia, majtkami okrętowymi – siostry bliźniaczki, tatuś – kucharzem i może pierwszym oficerem.

Marzenia chłopca przerwał wymarsz dziewczynek z łazienki, w towarzystwie mamy.

– Pospiesz się, Tomku... – poprosiła. – Za chwilę śniadanie.

Jedli, jak zwykle, płatki owsiane z mlekiem, bułeczki, miód, ser i jajka.

Tato już zjadł i zerknął na nich ponaglająco znad gazety.

– Dzieciaki, proszę... Będą dzisiaj korki. A ja mam zebranie...

Tomek poczuł, jak trąca go w kolano nos Miki. Kochana sunia... Odczekał moment i kiedy nikt nie zwracał na niego uwagi, wsunął pod stół plasterek sera. Karmienie Miki przy stole było surowo zabronione... Łapiąc spojrzenie bliźniaczek, mrugnął do nich porozumiewawczo, a Ala zachichotała głośno.

– Mielśmy przynieść dziś do przedszkola ziarenka – przypomniał sobie nagle. – Fasolę i różne inne...

– Zbieramy się – uciął stanowczo tato. – Jak tak dalej pójdzie, spóźnię się do pracy, wywalą mnie i co będziemy jedli?

– Grzyby! – wymyśliła Ala.

– Ciastka! – Ola zrobiła małą minę.

Tato zszedł stanowczym ruchem z krzeselka Olę, a mama – Alę. A potem ubierali je na wyścigi. Dostaną w przedszkolu burę, martwił się Tomek, wskakując w kalosze, a mama – jakby czytając w jego myślach – wsunęła mu do kuferka, w słoiczku po witaminach – kilka fasolek.

Brnąc przez rzekę, która płynęła – zamiast chodnika – w poprzek ogródka – chłopiec zauważył parę zielonych łódek. Kołysały się na powierzchni wody. W środku każdej z nich widać było ziarenko. Z nich też powinno coś wyrosnąć, pomyślał, ratując je przed zatonięciem. Tylko ciekawe, co?

3. Rozmowa na temat opowiadania.

- Kto należy do rodziny Tomka?
- Co wyobrażał sobie Tomek?
- Jak wygląda pobudka w waszych domach?

4. Zabawa Rodzinny mecz.

Nauczyciel dzieli dzieci na dwa zespoły: rodzice i dzieci. Sala przedszkolna to boisko. Przedziela ją na dwie połowy za pomocą skakanek. Potem daje każdej drużynie taką samą liczbę balonów (lub kulek z gazet). Na sygnał nauczyciela dzieci próbują pozbyć się balonów ze swojej części boiska. Po paru minutach nauczyciel ogłasza koniec meczu. Wygrywa ta drużyna, która będzie miała mniejszą liczbę balonów po swojej stronie boiska.

5. Ćwiczenia słuchowe.

- Z czym kojarzy wam się słowo rodzina?
- Czytanie całościowe wyrazu rodzina.
- Podzielcie na głoski słowa: mama, tata, brat.
- Podzielcie na sylaby słowa: siostra, dziadek, babcia.

Zabawa orientacyjno-porządkowa Co robi mama?

Dzieci naśladują czynności, które wykonuje w domu mama. Biegają swobodnie przy akompaniamencie bębenka. Na hasła, np.: mama prasuje, mama gotuje, mama sprząta, naśladują te czynności.

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV.

- *Powitanie.*
Dzieci siedzą w kole i śpiewają piosenkę na powitanie, witając każde dziecko (melodia piosenki *Panie Janie*). Np.
Witaj, Tomku, witaj, Tomku. Jak się masz? Wszyscy cię lubimy, wszyscy cię lubimy, bądź wśród nas, bądź wśród nas.
- *Taniec w rytm muzyki.*
Dzieci tańczą dowolnie w rytm muzyki. Podczas przerwy w muzyce witają się z jak największą liczbą kolegów.
- *Witamy swoje części ciała.*
Dzieci w pozycji stojącej – dłonie witają stopy, dłonie witają kolana, dłonie witają uda, dłonie witają plecy, dłonie witają brzuch, dłonie witają głowę itd.
Dzieci w pozycji leżącej – plecy witają podłogę, pośladki witają podłogę, brzuch wita podłogę itd.
Dzieci w pozycji siedzącej – głowa wita kolana, głowa wita stopy itd.
- Ćwiczenie *Wąż pomiędzy kamieniami.*
Jedno dziecko stoi lub siedzi, a drugie czołga się dookoła niego. Potem następuje zmiana ról.
- Opowieść ruchowa przy muzyce – *Ziarenko.*
Dzieci słuchają opowieści o ziarenku i wykonują czynności, o których jest w niej mowa.
Było sobie bardzo małe ziarenko, które leżało w ziemi. Pewnego dnia ziarenko zaczęło się robić coraz większe i wypuściło do góry małą lodyżkę. Lodyżka była coraz większa i większa, aż w końcu zamieniła się w wielki pień drzewa z pięknymi gałązkami. Powiał lekki wietrzyk i gałązki zaczęły się poruszać na wietrze: najpierw powoli, a gdy wiatr się wzmógł, to gałęzie wirowały już w rytm muzyki wiatru.
- *Zdobycie pewności siebie i poczucia bezpieczeństwa.*
Ćwiczenia w parach.
- * Jedno dziecko leży na dywanie z szeroko rozstawionymi nogami, drugie delikatnie chodzi pomiędzy nimi.
- * Jedno dziecko robi mostek, drugie dziecko chodzi na czworakach wokół niego, przechodzi pod nim.
- * Dzieci siadają jedno za drugim w parach i kołyszą się w rytm muzyki.
- *Nawiązanie kontaktów i współpracy z partnerem.*
- * Dziecko zwiija się w kłębek – jest *paczką*, a współwiczający stara się tę paczkę rozpakować.
- * Dzieci siadają, opierając się plecami o partnera, i pchają go plecami, starając się pokonać opór.
- *Zakończenie.*
Dzieci w parach siadają jedno za drugim i kołyszą się w rytm muzyki.
Dzieci w kręgu przekazują sobie *iskierkę*.

III

1. Zabawa dydaktyczna *Różne rodziny.*
Nauczyciel rozkłada na dywanie zdjęcia lub obrazki różnych rodzin: zwierząt, warzyw, owoców, oraz trzy kolorowe szarfy. Zadaniem dzieci jest posegregowanie obrazków do kolorowych szarf i nazwanie poszczególnych rodzin.
2. Zabawa *Scenki rodzinne: tatusiowie i mamusie.*
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy: *mamusie, tatusiowie*. Prosi chętną parę dzieci (chłopca i dziewczynkę) o odegranie scenki, np.:
 - *Mama zajmuje się dzieckiem, a tata musi ugotować zupę.* Zadaniem dziewczynki jest udzielenie dokładnej instrukcji chłopcu, jak ma przyrządzić zupę. Chłopiec w tym czasie wykonuje wszystkie czynności związane z gotowaniem i zadaje pytania, jeżeli czegoś nie wie.

- *Tata naprawia zamek w drzwiach, a mama chce przybić gwóźdź.* Chłopiec podaje dokładną instrukcję dziewczynce.
- *Mama przygotowuje kolację, a tata ma zrobić pranie.* Itp.

3. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 12.

Rysowanie po śladach rysunków kwiatów bez odrywania kredki od kartki. Pisanie po śladach wyrazu *mama*.

Rysowanie po śladach rysunku samochodu dla taty.

Dzień 3. Moja rodzina

Cele główne:

- umuzykalnianie dzieci,
- rozwijanie sprawności manualnych.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- śpiewa refren piosenki,
- wykonuje wazonik na kwiaty.

Środki dydaktyczne: piosenka *Moja rodzina*, rymowanka, małe butelki po soku dla dzieci, plastelina, koraliki, kolorowe krążki, napisy – *start*, *meta*, cyfry: 1, 2, 3, pionki, kostka do gry, obrazki z kwiatami, tamburyn, grzechotka, bębenek, książka, s. 22.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia w książce, s. 22.

Łączenie pierwszych głosek z nazw rysunków. Odczytanie zdań. Czytanie całościowe zdania umieszczonego w ramce.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 85).

II

 Zabawy przy piosence *Moja rodzina*.

1. Zabawa *Cicho* – głośno.

Na głośny sygnał grany na tamburynie dzieci maszerują, głośno stąpając po dywanie. Na cichy sygnał – grzechotki – poruszają się na palcach.

2. Słuchanie piosenki *Moja rodzina* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Kie-dy ro - dzi - na jest w kom - ple - cie, jest tak ra - do - śnie, jest tak bez-

pie-cznie. Bo kto ro - dzi - nę fa - jną ma, ten jest szczę-śli - wy tak jak

ja. Bo kto ro - dzi - nę fa - jną ma, ten jest szczę-śli-wy tak jak ja. Ta-ta na-

u - czy, ma-ma przy-tu - li, jak brat i sio - stra nikt nie zro - zu-mie. Więc mów, co

chcesz i myśl, co chcesz, ro-dzi-na to wspa-nia-ła rzecz! Więc mów, co chcesz i myśl, co chcesz, ro-dzi-na to jest naj-waż-niej-sza rzecz!

I. *Kiedy rodzina jest w komplecie,
jest tak radośnie, jest tak bezpiecznie.
Bo kto rodzinę fajną ma,
ten jest szczęśliwy tak jak ja. (bis)*

II. *Rodzice bardzo mnie kochają.
Czasami skarczę, czasem pochwalę.
Ja o tym bardzo dobrze wiem –
tak właśnie wychowują mnie. (bis)*

Ref.: *Tata naucz, mama przytuli,
jak brat i siostra nikt nie zrozumie.
Więc mów, co chcesz i myśl, co chcesz,
rodzina to wspaniała rzecz!
Więc mów, co chcesz i myśl, co chcesz,
rodzina to jest najważniejsza rzecz!*

Ref.: *Tata naucz...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Ile zwrotek ma piosenka? Czy ma refren?
- O czym jest piosenka?
- Dlaczego rodzina to wspaniała rzecz?

4. Zabawa przy piosence.

Dzieci dobierają się w czteroosobowe grupy – *mama, tata, siostra, brat* (dwóch chłopców, dwie dziewczynki). Podczas zwrotek poruszają się w czteroosobowych kołach. Podczas refrenu stają, wyklaskują rytm piosenki i pokazują na mamę, tatę, siostrę i brata.

5. Nauka refrenu fragmentami, metodą ze słuchu.

6. Powtórzenie zabawy przy piosence połączone ze śpiewaniem refrenu.

☒ *Wazonik dla mamy i taty* – wylepianie plasteliną butelki po małym soku.

1. Gra matematyczna *Kwiaty dla mamy i taty*.

Nauczyciel układa na dywanie szkielet gry z kolorowych krążków, umieszcza napisy: *start, meta*, które czyta całościowo z dziećmi. Kładzie na wybranych krążkach cyfry: 1, 2, 3. Umawia się z dziećmi, że gdy pionek stanie na czerwonym krążku, to dana osoba traci kolejkę, gdy na zielonym – przesuwa się o trzy pola do przodu, a gdy na krążku z cyfrą, to bierze odpowiednią liczbę obrazków z kwiatami, które przygotował nauczyciel.

Żeby rozpocząć grę, trzeba wyrzucić kostką sześć oczek. Pionki stanowią, np. pojedyncze buty grających.

Na zakończenie, po dojściu do mety, dzieci z nauczycielem liczą wspólnie *kwiaty*, które zdobyli poszczególni zawodnicy. Zwycięzcą jest ta osoba, która zdobyła ich najwięcej.

2. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Nauczyciel pyta dzieci:

- Gdzie trzymamy kwiaty zerwane w ogrodzie albo kupione?
 - Jakie znacie kwiaty, które trzymamy w wodzie w wazonie?
- Nauczyciel pokazuje zdjęcia, obrazki kwiatów, np.: *róży, lilii, tulipanów, frezji, stokrotek, gerbery...*

Dzieci dostają małe butelki, plastelinę, koraliki. Robią wałeczki z plasteliny i ozdabiają butelki według własnych pomysłów. Mogą też w plastelinę wkładać koraliki.

3. Wykonanie prac przez dzieci.

Wspólne oglądanie prac, zabranie ich do domu.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Co robi mama? Co robi tata?*

Dzieci naśladują czynności, które wykonują w domu mama i tata. Biegają swobodnie przy akompaniamencie bębenka. Na hasło, np.: *Mama prasuje, tato odkurza, mama gotuje, tata myje naczynia, mama sprząta* – naśladują wykonywanie tych czynności.

1. Zabawa *Prawa, lewa strona ciała* (według M. Barańskiej *Pokaż oko, pokaż nos*).

Nauczyciel mówi rymowanek, a dzieci pokazują odpowiednie części ciała.

*Prawe oko, prawe ucho,
prawa ręka, prawy bok.
Prawą nogą najpierw tupnę,
potem w prawo zrobię krok.
Tutaj lewy mam policzek,
lewe ucho, lewe oko.
Stań naprzeciw mnie, kolego,
i spójrz w oczy mi głęboko.*

Dzieci:

*pokazują prawe oko i prawe ucho,
pokazują prawą rękę i prawy bok,
tupią prawą nogą,
wykonują krok w prawo,
pokazują palcem lewy policzek,
pokazują lewe ucho i lewe oko,
dobierają się w pary,
patrzą sobie w oczy.*

Dzień 4. Drzewo genealogiczne

Cele główne:

- zapoznanie z figurą geometryczną – kwadratem,
- zapoznanie z historią własnej rodziny.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa kwadrat,
- tworzy proste drzewo genealogiczne własnej rodziny.

Środki dydaktyczne: piosenka *Moja rodzina*, papierowe figury geometryczne – koła i kwadraty, drzewo genealogiczne rodziny nauczyciela, tasiemka, tamburyn, klocki w kształcie kół i kwadratów, *Wyprawka plastyczna*, książka, s. 23, karty pracy, cz. 1, s. 66, 67.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia w książce, s. 23.

Słuchanie fragmentu wiersza N. Usenko *Mamy świata*. Określanie, czym różnią się mamy ze zdjęć i z wiersza, a co mają podobnego.

- Wypowiadanie się na temat swoich rodziców (jak mają na imię, ile mają lat, czym się zajmują w domu, co lubią jeść, o czym marzą).

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 85).

II

 Zapoznanie z figurą geometryczną – kwadratem.

1. Wyszukiwanie kwadratów wśród kartonowych figur.

Nauczyciel trzyma duży kolorowy kwadrat. Prosi dzieci o wyszukanie (wśród rozsypanych figur) figur, które mają taki sam kształt jak figura, którą trzyma w ręce.

Dzieci wykonują jego polecenie, a on sprawdza, czy je poprawnie wykonały.

Nauczyciel podaje nazwę figury – *kwadrat*.

2. Określenie cech kwadratu.

- Ile boków ma kwadrat?
- Ile ma wierzchołków? (Nauczyciel pokazuje, gdzie znajdują się wierzchołki).

3. Mierzenie długości boków kwadratu przez nauczyciela.

Nauczyciel ma kartonowy kwadrat o bokach długości 10 centymetrów. Mierzy boki figury za pomocą tasiemki, każdorazowo zaznaczając długość boku.

Dzieci potwierdzają, że kwadrat ma boki takiej samej długości.

 Zabawa ruchowa *Kwadrat parzy*.

Dzieci wybierają sobie dowolną figurę spośród przygotowanych przez nauczyciela. Poruszają się z figurami po sali, odpowiednio do dźwięków tamburynu. Na hasło *Kwadrat (koło) parzy*, dzieci mające kwadrat (koło) wypuszczają go (je) z ręki. Po chwili podnoszą figurę i dalej poruszają się po sali.

4. Układanie obrazków z klocków w kształcie kół i kwadratów.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 66.

Określanie, czym różnią się podane kwadraty. Oglądanie rysunku z figur. Liczenie kół i kwadratów różnej wielkości. Zapisywanie ich liczby w tabelce.

Kończenie szlaczka z figur.

 Wykonanie swojego (prostego) drzewa genealogicznego przez dzieci.

1. Pokaz drzewa genealogicznego nauczyciela.

Nauczyciel pokazuje fragment drzewa genealogicznego swojej rodziny. Przedstawia swoje babcię, swoich dziadków, swoje rodzeństwo, dzieci, męża (oczywiście, jeżeli ma).

2. Próby wykonania drzewa genealogicznego przez dzieci.

Dzieci dostają rysunek drzewa (*Wyprawka plastyczna*). Czytają całościowo nazwy: *mama mamy, tata mamy; mama taty, tata taty; tata, ja*. Wyraz *mama* czytają samodzielnie.

Wykonują w kołach portrety: wymienionych członków rodziny, swój oraz rodzeństwa (jeżeli je mają).

3. Omówienie swoich drzew genealogicznych przez dzieci.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Co robi mama? Co robi tata?* (*przewodnik*, s. 92).

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 67.

Otaczanie zieloną pętlą kół, a pomarańczową – kwadratów. Porównywanie liczby kół i kwadratów.

2. Nauka I zwrotki piosenki *Moja rodzina* (*przewodnik*, s. 90–91).

3. Zabawa przy piosence *Moja rodzina* (*przewodnik*, s. 91).

Dzień 5. Zawody moich rodziców

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia zawody swoich rodziców,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: rymowanka, szarfy – czerwone i niebieskie, obrazki, zdjęcia przedstawiające osoby wykonujące różne zawody, nagranie muzyki do ćwiczeń, tamburyn, karty pracy, cz. 1, s. 68, 69.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa z zastosowaniem rymowanki.

Nauczyciel wysuwa kolejno palce z zaciśniętej pięści i mówi:

Ten pierwszy – to dziadziuś. (kciuk)

A obok – babunia. (wskazujący)

Największy – to tatuś. (środkowy)

A przy nim – mamunia. (serdeczny)

A to ja – dziecinka mała! (mały)

A to – moja rączka, rodzina cała! (wszystkie palce dłoni).

2. Zabawa językowa *Zdrobnienia*.

Nauczyciel wymienia słowa, np.: *mama, tata, babcia, dziadek, brat, rodzina*. Dzieci podają zdrobnienia do tych słów: *mamusia, mamunia, tatuś, tatuńcio, babcia, babunia...*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 68.

Słuchanie imion dzieci, powtarzanie ich (czytanie całościowe).

Słuchanie zdań o mamach dzieci; wskazywanie ich na obrazkach.

Odszukanie wśród naklejek napisów: *mama Leny, mama Magdy, mama Franka, mama Olka, mama Ani*. Naklejenie ich pod obrazkami właściwych mam.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VII (*przewodnik*, s. 85).

II

 Rozmowa na temat zawodów rodziców.

1. Zabawa *Rodzice i dzieci*.

Nauczyciel dzieli dzieci na *dzieci* i *rodziców*. *Dzieci* otrzymują czerwone szarfy, *rodzice* – niebieskie szarfy. *Dzieci* swobodnie poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Na hasło nauczyciela: *Dzieci do rodziców*, dobierają się w pary i spacerują po sali; *dziecko* idzie w przysiadzie.

2. Wypowiedzi dzieci na temat: *Czym zajmują się moi rodzice?*

– Czy znacie zawody swoich rodziców?

– Na czym polega ich praca?

– Czego potrzebują w swojej pracy?

– Czy pracują tylko w dzień?

3. Nazywanie zawodów wykonywanych przez osoby przedstawione na zdjęciach (obrazkach).

– Czego potrzebują te osoby do swojej pracy?

Np.

fryzjer – grzebienia, nożyczek

nauczyciel – dziennika, kredy, długopisu

lekarz pediatra – stetoskopu, szpatułek

kucharz – garnków, patelni, noży...

4. Zabawa *Pantomima*.

Nauczyciel przygotowuje obrazki przedstawiające osoby wykonujące określony zawód. Dzieci nazywają przedstawione zawody. Nauczyciel układa odwrócone obrazki na dywanie.

Dzieci losują obrazki. Potem za pomocą ruchów, mowy ciała i gestów przedstawiają osoby wykonujące zawód z wylosowanego obrazka. Pozostałe dzieci próbują odgadnąć, o który zawód chodzi.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Pracujemy razem*.

Dzieci wspólnie naśladują czynności osób wykonujących dany zawód.

Nazwę zawodu podaje nauczyciel, np.: *fryzjer, piekarz, lekarz, policjant*.

5. Karta pracy, cz. 1, s. 69

Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego. Nazywanie zawodów, jakie wykonują mamy przedstawionych dzieci.

Kończenie rysowania szlaczków.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV (przewodnik, s. 89).

III

1. Zabawa *Zamieniamy się miejscami*.

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel dzieli je na trzy grupy; każdej przydziela nazwę zawodu, np.: kucharze, lekarze, listonosze. Potem wymienia jeden zawód. Dzieci, które należą do tej grupy, zamieniają się miejscami.

2. Zabawa *Prawda – fałsz*.

Nauczyciel mówi zdania. Dzieci oceniają, czy są prawdziwe, czy fałszywe. Jeżeli uznają, że zdanie jest prawdziwe, klaszczą, a jeżeli według nich zdanie jest fałszywe – tupią.

Przykładowe zdania:

Górnik roznosi listy.

Fryzjer strzyże, układa fryzury.

Szewc kieruje autobusem.

Lekarz leczy ludzi.

Listonosz wydobywa węgiel.

Malarz maluje pokój.

Grafik rysuje w komputerze.

Tydzień IV: Zwierzęta domowe

Dzień 1. *E jak ekran*

Cele główne:

- zapoznanie z literą e – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- utrwalanie poznanych liter.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę e – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa poznane litery.

Środki dydaktyczne: opowiadanie M. Strękowskiej-Zaremby *E jak egoista*, nakrywki – białe, czerwone, niebieskie, kartoniki z literami, kartki formatu A5, okładka z bloku rysunkowego, nożyczki, zszywacz, tamburyn, plastelina, kostka do gry, książka, s. 24, 25, karty pracy, cz. 1, s. 70, 71, 72, 73.

Przebieg dnia

I

1. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat zwierząt hodowanych w ich domach.

- Nazywanie zwierząt.
- Określanie warunków, w jakich żyją.
- Omawianie sposobu opiekowania się nimi.
- Naśladowanie ich ruchów i głosów.

2. Słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *E jak egoista*.

Gdy po udanych zakupach wracał do domu, niebo pociemniało i spadł ulewny deszcz.

– *Nie padaj!* – poprosił Atlas. – *Zmoczysz mi futerko.*

– *Muszę padać* – zaszumiał deszcz.

– *Nic nie musisz!* – zawołał rozgniewany kotek.
 – *Muszę padać. Woda jest potrzebna* – odparł deszcz.
 – *Ale nie mnie!* – przerwał niegrzecznie Atlas. – *Ja piję mleko, a myć nie muszę się wcale!*
 – *Jesteś egoistą* – powiedziały deszczowe krople.
 – *A co to takiego egoista?* – spytał zdziwiony kotek. – *E? Nie znam takiej litery.*
 – *A, B, C, D, E* – odpowiedział deszcz. – *Egoista to taki ktoś, kto myśli tylko o tym, aby jemu było dobrze. O innych się nie martwi.*
 – *Paskudna litera to E* – stwierdził kotek.
 – *To ty jesteś paskudny, bo dbasz tylko o siebie. Nie pomyślałeś, że ja podlewam łąki i pola, sady i ogrody. Rośliny potrzebują wody, by rosnąć, a ludzie i zwierzęta, by się napić. Ja ciężko pracuję* – szumiał ulewny deszcz.
 – *Jak to pracujesz?!* – zdziwił się kotek. – *Przecież jesteś na D, jak droga do domu, która nic nie robi, tylko się leni.*
 – *Ja pracuję* – szumiał niezmiennie deszcz.
 – *Też coś!* – mruknął przemoczony kotek i pomyślał, że chciałby już być w domu. Zrobiło się ciemno, a on szedł i szedł, lecz domu nie było widać.
 – *Drogo, drogo* – chlupał kotek. – *Kochana drogo do domu. Nie bądź egoistką. Zaprowadź mnie do domu, proszę cię.*
 – *Nie mogę* – odpowiedziała zagniewana droga. – *Przecież nic nie robię, tylko rozpościeram się między łąką a ogrodem i się lenię. Sam tak mówiłeś.*
 – *Przepraszam cię, bardzo przepraszam* – powiedział zawstydzony Atlas. – *Już wiem, na czym polega twoja praca. Doprowadzasz biedne, mokre, zmarznięte kotki do domu.*
 – *Dobrze, już dobrze. Chodź, głuptasie* – rzekła droga i zaprowadziła Atlasa na miejsce. Jednak gdy kotek chciał otworzyć drzwi, dom zaskrzypiał:
 – *Nie wpuszczę cię!*
 – *Dlaczego?!* – miauknął zaskoczony Atlas. – *Jesteś moim domem. Zimno mi. Wpuść!*
 – *Sam mówiłeś, że nic nie robię. Po co ci nieużyteczny dom?*
 – *Przepraszam* – pisnął kotek. – *To moja wina. Nie wiedziałem, że masz tak wiele pracy. Ogrzewasz biednego, zmarzniętego kotka. Chronisz przed chłodem. Skrywasz przed deszczem. I czekasz na mnie zawsze w tym samym miejscu. Przepraszam cię.*
 – *No dobrze. Wchodź* – powiedział udobruchany dom.
 – *Ależ to D jest pracowite* – rzekł do mamy, gdy wycierała go ciepłym, włochatym ręcznikiem.
 – *Ale z E nie chciałbym mieć nic wspólnego.*

- Kogo nazywamy egoistą?
- Czy kotek był egoistą? Dlaczego?
- Co słyszymy na początku słowa *egoista*?

 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (według M. Markowskiej).

- **Zabawa Obrót.**
 Dzieci biegają w miejscu, w rytmie wystukiwanym przez nauczyciela na tamburynie. Gdy tamburyn milknie, wykonują obrót dookoła własnej osi.
- **Zabawa Przejście przez okienko.**
 Chłopcy wykonują klęk podparty, dziewczynki, w pozycji na czworakach, przemieszczają się po sali, omijając chłopców. Na sygnał tamburynu dochodzą do okienek utworzonych z nóg, ramion i tułowi chłopców i, nie dotykając ciał kolegów, przechodzą na drugą stronę. Potem następuje zmiana ról.
- **Zabawa Rowerek.**
 Dzieci, w leżeniu tyłem, trzymają wyprostowane ramiona za głową. Przy cichych dźwiękach tamburynu naśladują pedałowanie ramionami, a przy głośnych dźwiękach – pedałowują nogami.

Gdy tamburyn milknie, wracają do pozycji wyjściowej.

- Ćwiczenie oddechowe.

Dzieci przetaczają się z leżenia tyłem do leżenia przodem. Po wykonaniu trzech obrotów leżą tyłem, ramiona trzymają wzdłuż tułowia. Następnie przenoszą ramiona za głowę i wykonują wdech, a gdy ramiona wracają do pozycji wyjściowej, dzieci wykonują wydech.

II

 Wprowadzenie litery **e** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Rozmowa na temat oglądanych bajek.
 - Które bajki najchętniej oglądacie? Dlaczego?
 - Kiedy oglądacie najwięcej bajek?
 - Gdzie oglądacie bajki?
 - Gdzie można je jeszcze oglądać?
 - Co wspólnego mamy w kinie, telewizorze, w monitorze od komputera? (Ekran).
2. Analiza i synteza słuchowa słowa *ekran*.
 - Dzielenie słowa *ekran* na sylaby.
 - Dzielenie słowa *ekran* na głoski.
 - Co słyszać na początku słowa *ekran*?
 - Podawanie słów rozpoczynających się głoską *e* (*ekierka, echo, elfy...*), kończących się tą głoską (*motyle, słońce, owoce...*) i mających ją w środku (*leżak, cebula, ser...*).
 - Z ilu głosek składa się słowo *ekran*?
3. Budowanie schematu słowa *ekran*.

4. Rebus fonetyczny.

Łączenie głosek wskazanych liczbami w nazwach obrazków.

Obrazki: ser waga balon

(2) (1) (2)

- Podanie otrzymanego imienia.
5. Analiza i synteza słuchowa imienia *Ewa*.
 - Przypomnienie, kiedy na początku wyrazów występuje wielka litera.
 - Dzielenie imienia *Ewa* na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.

 Zabawa ruchowo-słuchowa *Gdzie słyszysz głoskę e?*

Dzieci spacerują po sali i uważnie słuchają słów, które wypowiada nauczyciel. Jeżeli w słowie występuje głoska *e*, siadają skrzyżnię i dzielą to słowo na głoski, jednocześnie klaszcząc. Następnie wstają i znowu spacerują, słuchając wypowiadanych słów.

Nauczyciel wypowiada słowa powoli. Te, które zawierają głoskę *e*, powinny się pojawiać co 5–6 słów.

6. Określanie rodzaju głoski **e**.
 - Wypowiadanie głoski **e** długo: eeee...
 - Wypowiadanie głoski **e** krótko: e, e, e, e...

To kolejna samogłoska. Oznaczamy ją kolorem czerwonym
7. Budowanie modeli słów: *ekran, Ewa*.
8. Pokaz litery **e**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.
9. Umieszczenie kartoników z literami: **e, E, m, a** pod modelami słów: *ekran, Ewa*.

 Utrwalanie poznanych liter.

1. Zabawa rytmiczna.

Dzieci mówią za nauczycielem rytmicznie wierszyk.

Te-le-me-le-fo-nik słu-ży do dzwo-nie-nia.

Te-le-me-le-wi-zor słu-ży do pa-trze-nia.

- Czyje to mogą być urządzenia? (Wróbelka Elemelka).

2. Zabawa plastyczna *Telemeleekran*.

Dzieci dostają kartki formatu A5 (połowa kartki z bloku rysunkowego). Rysują na nich dowolne przygody wróbelka Elemelka. Nauczyciel przygotowuje ekran – nacina okładkę z bloku rysunkowego z dwóch stron, tak aby można było przeciągać *film*. Film powstaje z rysunków dzieci pospinanych ze sobą za pomocą zszywacza. *Projekcja* odbywa się w ten sposób, że dwoje dzieci trzyma *kliszę*, a każde dziecko opowiada o swoim obrazku.

3. Karty pracy, cz. 1, s. 70, 71, 72, 73.

- Opowiadanie o tym, co dzieje się na obrazku. Wskazywanie tego, co w swojej nazwie ma głoskę *e*.
Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Zaznaczanie w okienkach pod obrazkami miejsc głoski *e* w ich nazwach. Rysowanie w ramce swojego ulubionego bohatera bajkowego.
- Czytanie sylab – połączeń litery *e* z poznanymi literami. Rozwiązywanie rebusów. Liczenie liter *e* w wyrazach. Zaznaczanie ich liczby według wzoru. Rysowanie po śladach liter *e*, *E*.
- Pisanie liter *e*, *E* po śladach, a potem – samodzielnie.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Formowanie liter *e*, *E* z plasteliny.

2. Ćwiczenia w książce, s. 24, 25.

Dzieci w parach grają w grę rozwijającą słuch fonematyczny. Żeby rozpocząć grę, trzeba wyrzucić kostką sześć oczek. Jeżeli stanie się na polu:

zielonym – należy podać pierwszą głoskę z nazwy rysunku, który się tam znajduje,
niebieskim – należy podać środkową głoskę z nazwy rysunku, który się tam znajduje,
pomarańczowym – należy podać ostatnią głoskę z nazwy rysunku,
czerwonym – należy podzielić nazwę rysunku, który się tam znajduje, na głoski.

Wygrywa osoba, która pierwsza dojdzie do mety.

Dzień 2. Kotek

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące utworu,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: opowiadanie J. Papuzińskiej *Agnieszka opowiada bajkę*, ilustracje do opowiadania, obrazki do rebusu, plastelina, tamburyn, muzyka do ćwiczeń, karty pracy, cz. 1, s. 74, 75, książka, s. 26.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Skojarzenia*.

Nauczyciel rozpoczyna zdania związane z jakimś zwierzęciem, a dzieci podają swoje zakończenia zdań.

Np.

Moim ulubionym zwierzęciem jest...

Mój pies najchętniej...

Futerko kota jest...

Papuga potrafi...

W akwarium można...

Pies to zwierzę, które...

 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (przewodnik, s. 96–97).

II

 Słuchanie opowiadania J. Papuzińskiej *Agnieszka opowiada bajkę*.

1. Rebus fonetyczny.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki. Dzieci nazywają to, co one przedstawiają i określają pierwsze głoski w ich nazwach. Łączą te głoski i mówią, jakie słowo powstało.

Przykładowe obrazki: kapusta, okno, torba, ekran, kura (kotek).

2. Słuchanie opowiadania.

Kiedy mama wróciła z pracy i zjadła obiad, Agnieszka usiadła jej na kolanach i zapytała:

– Czy chcesz, mamo, posłuchać nowoczesnej bajki o kotku?

– Bardzo chcę! – zawołała mama.

– Więc posłuchaj:

Żył, był sobie w nocy, w mieszkaniu mały kotek, który szukał swojej mamusi.

Chodził, chodził, aż spotkał małego pieska.

– Czemu płaczesz, mały zwierzaczu? – spytał piesek, który nigdy w życiu nie widział kota.

– Zgubiłem swoją mamusię. Zaprowadź mnie do niej – szlochał kotek.

– A jak wygląda twoja mamusia? Powiedz mi, to ci pomogę jej szukać.

– Ma miękkie, puszyste futerko... – powiedział malutki kotek.

– Ach, tak! – szczeknął radośnie piesek. – To przestań szybko płakać, bo bardzo dobrze znam twoją mamusię. Chodź, zaprowadzę cię do niej!

I pobiegli razem do pokoju. Tam leżał przed łóżkiem futrzany dywanik, wiesz, taki jak mój.

– Masz tu swoją mamusię i nie becz! – powiedział z dumą piesek.

Ale kotek, zamiast się ucieszyć, zapłakał jeszcze głośniej:

– To nie jest moja mamusia! To futrzany dywanik przed łóżkiem! Zaprowadź mnie do prawdziwej mamusi!

– A mówiłeś, że ma puszyste futerko... – zmartwił się piesek. – To jaka jest naprawdę ta twoja mamusia?

– Moja mamusia ma też czarny ogonek, którym zamiata po podłodze...

– Trzeba było zaraz tak mówić! Znam takie coś, co zamiata po podłodze, tylko nie wiedziałem, że ono jest twoją mamusią. Chodź, zaprowadzę cię do niego.

I piesek zaprowadził kotka do przedpokoju, gdzie stała szczotka do zamiatania.

– A co kotek na to? – dopytywała się mama.

– No więc kotek znów płakał i powiedział, że to wcale nie jego mamusia, bo jego mamusia jest całkiem inna. Mruczy mu kołysanki i patrzy na niego zielonymi oczyma, które oświecą w nocy jak latarki.

– Śpiewa kołysanki? Piosenki? – ucieszył się piesek. – Błyska zielonym okiem. Idziemy.

I zaprowadził małego kotka tam, gdzie stało radio i wygrywało różne piosenki, i mrugało zielonym okiem.

– To już chyba na pewno będzie twoja mamusia – powiedział. – Tylko jedno oko sobie zamknęła, a drugim mruga.

– Nieprawda! To nie jest moja mamusia! – rozplakał się znowu kotek. – To jest przecież radio!

– No więc jaka jest naprawdę twoja mamusia? Bo ciągle mówisz co innego!

– *Moja mama – pisał kotek – karmi nas codziennie mleczkiem...*

– *No nareszcie słyszę coś mądrego! Zaraz cię zaprowadzę do osoby, która wszystkich w tym domu karmi.*

I zaprowadził kotka do tapczanu, gdzie spała prawdziwa mamusia, ale nie kocia, tylko ludzka, taka jak ty. Kotek przyjrzał się tej mamusi i powiedział:

– *To jest mamusia małej dziewczynki, a nie małego kotka!*

I znów chciał płakać, ale ta prawdziwa mamusia, taka jak ty, usłyszała przez sen, jak kotek i piesek rozmawiają, i obudziła się.

– *A jaki był koniec tej bajki zgadnij, mamu – spytała Agnieszka.*

– *Chyba – powiedziała mama – chyba... ta prawdziwa mama jakoś zaopiekowała się małym kotkiem. Tak?*

– *Zgadłaś, zgadłaś, mamu! – ucieszyła się Agnieszka. – Bo każda mama pożałuje każdego małego dziecka. Prawda? I to może być kocie dziecko też! Ja też tak sobie pomyślałam! I dlatego właśnie zaraz ci coś pokażę! Poczekaj chwilę! Agnieszka wybiegła z pokoju i wróciła, niosąc na rękach małego chudego kociaka.*

– *Widzisz, mamu – to jest właśnie małeńki kotek, co nie ma mamusi. Siedział na schodach i płakał. Ja go przyniosłam, bo pomyślałam, że ty się na pewno zgodzisz, żeby u nas został!*

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Kto szukał mamusi?

– Czy kotek znalazł swoją mamusię?

– Kto zaopiekował się kotkiem?

4. Naśladowanie miauczenia kota: cicho, a potem głośno; wolno, a potem szybko; następnie na przemian: cicho – głośno lub szybko – wolno.

5. Karty pracy, cz. 1, s. 74, 75.

Nazywanie zwierząt hodowanych w domu, przedstawionych na zdjęciach. Rysowanie po śladach ramek.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kot jest, kota nie ma.*

Dzieci – *myszki* – biegają swobodnie na palcach po sali. Na hasło *Kot jest* – *myszki* przysiadają, nisko opuszczają głowy i obejmują kolana rękami. Na hasło *Kota nie ma* – znów biegają swobodnie w różnych kierunkach.

Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV (przewodnik, s. 89).

III

1. Ćwiczenia w książce, s. 26.

Oglądanie obrazka. Określanie, co to za sklep, co się w nim znajduje. Nazywanie znajdujących się tam zwierząt.

Zabawa kształtująca postawę ciała – *Kot wspina się po drabinie.*

Dzieci, z przysiadu podpartego, wykonują powolny wyprost tułowia do wspięcia na palce. Jednocześnie wykonują rękami naprzemianstronne ruchy naśladowujące chwytanie drabiny.

2. Lepienie z plasteliny ulubionego zwierzątka.

Dzień 3. Jamniczek

Cele główne:

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- zapoznanie z hodowlą psa.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- wie, jak dbać o psa.

Środki dydaktyczne: piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, piłka, obrazki, nakrywki, tamburyn, kołatka, obręcz, chustka, lalka, kapcie, duża obręcz, *Wyprawka plastyczna*, karty pracy, cz. 1, s. 76, 77.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 76.

Wyklaskiwanie podanych rytmów, mówiąc *hau*. Uzupełnianie tabelki. Rysowanie po śladach drogi pieska do kotka.

2. Kolorowanie rysunku kotka odrysowanego od szablonu (*Wyprawka plastyczna*).

 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 96–97).

II

Nauka piosenki *Popatrzcie na jamniczka*.

1. Ćwiczenia słuchowe.

Rozpoznawanie poznanych w przedszkolu piosenek, nuconych przez nauczyciela. Wspólne z nauczycielem śpiewanie fragmentów wybranych piosenek.

 Zabawa ruchowa rozwijająca koncentrację uwagi i umiejętność rozróżniania dźwięków – *Posłuszny piesek*.

Dzieci dobierają się parami; jedno jest *pieskiem*, a drugie – jego *panem*. *Pan* spaceruje przy dźwiękach tamburynu, *piesek* w przysiadzie czeka, obserwując swojego właściciela; zmiana akompaniamentu na dźwięki kołatki jest sygnałem do poruszania się *piesków*, które na czworakach starają się przebyć zapamiętaną drogę swojego *pana* i przykucnąć obok niego. Co pewien czas następuje zmiana ról.

2. Słuchanie piosenki *Popatrzcie na jamniczka* (sł. D. Gellner, muz. B. Kolago).

Żywo, wesolo

Po - pat-rzcie na jam - nicz - ka! Wy - tur - lał się z ko - szycz-ka, za - cza - ił się na

bab - cię i por-wał bab-ci kap-cie. A jak spał, a jak spał, ta - ką grze-czną

mi - nę miał. A jak spał, a jak spał, ta - ką grze-czną mi - nę miał. Pod

sto - łem jest ko - szy - czek, w ko - szycz-ku śpi jam - ni - czek. Jam - ni - czek so - bie

śpi - i (pss...), jak się zbu - dzi, bę - dzie zły!

I. *Popatrzcie na jamniczka!*

*Wyturlał się z koszyčka,
zaczaił się na babcię
i porwał babci kapcie.*

II. *Poszarpał chustkę w różę*

*i zrobił dwie kałuże,
i moją nową lalkę
zaciągnął pod wersalkę.*

Ref.: *A jak spał, a jak spał,
taką grzeczną minę miał!* } bis

Ref.: *A jak spał...*

III. *A teraz gdzieś ucieka
i szczeka, szczeka, szczeka.
Łapiemy więc jamniczka,
niech wraca do koszyczka.*

IV. *Pod stołem jest koszyczek,
w koszyczku śpi jamniczek.
Jamniczek sobie śpi (pss...),
jak się zbudzi, będzie zły!*

Ref.: *A jak spał...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Jak wygląda jamniczek?
- Jak się zachowywał?
- Z ilu zwrotek składa się piosenka? Czy ma refren?
- Czy piosenka jest smutna, czy wesoła?

4. Zabawa inhibicyjno-incytacyjna *Jamniczki – do koszyczka!*

Każde dziecko ma obręcz – *koszyczek*. Przy melodii piosenki dzieci – *pieski* – wesoło się bawią, chodząc na czworakach pomiędzy *koszyczkami* – obręczami. Podczas przerwy w muzyce *pieski* *wchodzą do swoich koszyczków* i grzecznie odpoczywają (śpią).

5. Rozwijanie reakcji ruchowych na kierunek linii melodycznej.

Dzieci chodzą powoli po sali. Za każdym dzieckiem idzie na czworakach *piesek*.

- Kiedy usłyszą melodię wznoszącą się – zatrzymują się, zwracają się do *piesków* i *podają im kielbasę*, trzymając ją wysoko. *Pieski* podskakują w górę i *chwytają smaczny kasek*.
- Kiedy usłyszą melodię opadającą, dzieci, zwrócone do *piesków*, przykucają, *pieski opierają się na przednich łapach*, a tylnymi *wygrzebują dołek* (schowają w nim kostkę na zapas).
Przy powtórzeniu zabawy następuje zmiana ról.

6. Ćwiczenia odprężające – dzieci leżą na dywanie (mięśnie mają rozluźnione, oczy zamknięte) i nasłuchują odgłosów dobiegających z najbliższego otoczenia. Po chwili opowiadają o tym, co usłyszały.

7. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Popatrzcie na jamniczka*.

Dzieci stają w dużym kole, wewnątrz którego znajduje się dziecko – *jamniczek*, duża obręcz – *koszyczek*, chustka, lalka, kapcie.

I

Popatrzcie na jamniczka!

*Wyturlał się z koszyczka,
zaczaił się na babcię
i porwał babci kapcie.*

Ref.:

A jak spał, a jak spał,

taką grzeczną minę miał!

II

*Poszarpał chustkę w róże
i zrobił dwie kałuże,
i swoją nową lalkę
zaciągnął pod wersalkę.*

Ref.:

A jak spał...

Jamniczek wesoło baraszkuje wewnątrz koła, zgodnie z tekstem piosenki.

Dzieci idą wolno po kole (w rytmie ćwierćnut), wykonując, na przemian: 3 kroki, wskazując ręką na *jamniczka*, wykonując zeskok na obie nogi, lekko ugięte w kolanach, z kłasnieniem w dłoń.

Jamniczek wchodzi do koszyczka (dużej obręczy) i grzecznie śpi.

Dzieci robią zwrot do środka koła i opierają złożone ręce na przemian: raz na jednym policzku, raz na drugim policzku. Dzieci klaszczą w dłoń.

Jak wyżej.

Jak wyżej.

III

*A teraz gdzieś ucieka
i szczeka, szczeka, szczeka.
Łapiemy więc jamniczka,
niech wraca do koszyczka.*

Ref.:

A jak spał...

Dzieci zatrzymują się, robią zwrot twarzami do środka koła, podają sobie ręce. Przykucają w kole, trzymając się za ręce.

Wstają i bawią się tak samo jak w poprzednich refrenach.

IV

*Pod stołem jest koszyczek,
w koszyczku śpi jamniczek.
Jamniczek sobie śpi (pss...),
jak się zbudzi, będzie żył!*

Dzieci, zwrócone twarzami do środka koła, siadają po turecku i zachowują się bardzo cicho. Na słowo *pss* kładą palce na buzi.

 Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski aportują*.

Dzieci ustawiają się parami w taki sposób, aby po przeciwnej stronie miały wolny dostęp do ściany. Jedno dziecko jest *panem* uczącym *pieska*, czyli drugie dziecko – aportować. *Pieski* są obok swoich *panów* w pozycji na czworakach. Na sygnał nauczyciela, *pan* rzuca piłkę przed siebie, a *piesek* biegnie po nią na czworakach, przynosi ją *panu*, służy na dwóch łapkach. Po zmianie ról powtarzamy zabawę.

 Spotkanie z posiadaczem psa – rozmowa na temat pielęgnacji i wychowania psa.

Najlepiej, żeby spotkanie odbyło się na powietrzu, np. na placu przedszkolnym. Należy również sprawdzić, czy żadne z dzieci nie jest uczulone na sierść psa.

1. Przywitanie z psem i jego właścicielem.
2. Rozmowa kierowana przez nauczyciela.
 - Jak wabi się pies?
 - Jaka to rasa? Czym się charakteryzuje?
 - W jaki sposób należy dbać o czystość psa?
 - Czym należy go karmić?
 - Kiedy i ile razy należy z psem wychodzić na spacer?
 - W jaki sposób można się porozumiewać z psem?
3. Pytania dzieci do właściciela psa.
4. Pokaz umiejętności psa.

Np. reagowanie psa na komendy: siadaj, waruj, daj głos, aport itp.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 77.

Wyklaskiwanie podanych rytmów, mówiąc *miau*. Uzupełnianie tabelki.

 Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski aportują* (przewodnik, s. 103).

2. Podział nazw obrazków na sylaby i na głoski. Układanie schematów i modeli tych nazw.

Dzień 4. Cztery pieski

Cele główne:

- zapoznanie z wyglądem cyfry 4,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa cyfrę 4,
- wykonuje kompozycję ze zdjęć kotów.

Środki dydaktyczne: piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, zdjęcia psów, kotów różnych ras, zwierząt z rodziny kotowatych, napis *koty*, kolorowe gazety ze zdjęciami kotów, psów, klej, nożyczki, kartki, kredki, piłki, magnesy, przedmioty do badania właściwości magnesu, tamburyn, kartoniki: z cyframi, z krążkami, karty pracy, cz. 1, s. 78, 79, 80, 81.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie zdjęć psów różnych ras.
Dzieci oglądają zdjęcia, wskazują różnice i podobieństwa w ich wyglądzie.
 2. Zabawa *Zabawy psów z piłkami*.
Każde dziecko dostaje piłkę. Dzieci naśladują zabawy psów piłkami:
 - biegają na czworakach wokół piłek
 - popychają piłki głowami, poruszając się na czworakach
 - obwąchują piłki
 - biegną na czworakach za popchniętymi do przodu piłkami.
 3. Karta pracy, cz. 1, s. 81.
Oglądanie obrazków historyjki. Opowiadanie historyjki.
 4. Zabawa przy piosence *Popatrzcie na jamniczka* (przewodnik, s. 102–103).
- Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (przewodnik, s. 96–97).

II

- Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 4.
Nauczyciel umieścił na tablicy sylwety (obrazki, zdjęcia) różnych kotów.
1. Czytanie całościowe wyrazu *koty*, umieszczonego nad sylwetami.
 2. Liczenie sylwet kotów.
Dzieci liczą koty, umieszczają nad nimi, przy wyrazie, kartonik z cyfrą 3.
 3. Numerowanie kotów.
Dzieci umieszczają pod sylwetami odpowiednie kartoniki z cyframi.
Mówią, jak wygląda pierwszy, drugi i trzeci kot. Słuchają imion kotów.
Nauczyciel podaje imiona kotów: *Śmieszek*, *Rybuś* i *Mruczek*.
Dzieci wyjaśniają, dlaczego kotki mają takie imiona.
 4. Przybycie jeszcze jednego kotka.
Nauczyciel opowiada, że *właścicielka trzech kotków znalazła obok śmietnika małego, zabiedzonego kotka, który najwidoczniej nie miał właściciela. Wzięła go ze sobą*. (Nauczyciel umieszcza na tablicy czwartą sylwetę kota). *Ponieważ był trochę dziki, nazwała go Dzikusek*.
– Ile kotów ma teraz pani?
 - Zamienienie kartonika z cyfrą 3 na kartonik z czterema krążkami.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jak kotki*.
Dzieci naśladują czynności wykonywane przez kotki, na hasła – nazwy tych czynności – podane przez nauczyciela. Np. *Kotki piją mleko, skradają się, myją, śpią, robią koci grzbiet...*
5. Pokaz cyfry 4.
 - Pokaz prawidłowego kreślenia cyfry 4 przez nauczyciela.
 - Kreślenie cyfry 4 w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów lub koleżanek.
 6. Zabawa *Czego jest cztery?*
Nauczyciel rozpoczyna zdanie, a dzieci kończą je tak, aby miało sens.
 - Kwadrat ma... (4 boki)
 - Kot ma... (4 łapy)
 - Stół ma... (4 nogi)
 - Chustka ma... (4 rogi)
 - Guzik może mieć... (4 dziurki)

7. Umieszczenie kartonika z cyfrą **4** obok kartonika z czterema krążkami.

- Przypomnienie, jak ma na imię pierwszy, drugi, trzeci i czwarty kotek.

8. Karty pracy, cz. 1, s. 78, 79.

- Rysowanie obok cyfr odpowiedniej liczby pieszków.
- Łączenie cyfry **4** z pętlami, w których są cztery elementy.
- Liczenie obrazków psów; określanie, jak wygląda pierwszy, drugi... czwarty pies. Rysowanie każdemu pieskowi kości i miseczki.
- Wpisywanie do luk brakujących cyfr.
- Łączenie liniami cyfr od **1** do **4**.
- Pisanie cyfr **4** po śladach.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kot jest, kota nie ma* (przewodnik, s. 100).

 Wykonanie pracy plastycznej – *Kotki* (lub *Pieski*).

1. Oglądanie zdjęć kotów różnych ras.

Dzieci oglądają zdjęcia, wskazują różnice i podobieństwa w wyglądzie kotów.

2. Omówienie wyglądu niektórych zwierząt z rodziny kotów.

- Czytanie całościowe wyrazu *koty*.

Umieszczenie pod napisem zdjęć: lwa, tygrysa, rysia, pumy i kota domowego. Wskazywanie wspólnych cech tych kotów.

 Zabawa z elementem czołgania – *Skradający się kot*.

Dzieci – *kotki* – w leżeniu na brzuchu, cicho czołgają się z podnoszeniem i wysuwaniem do przodu raz przedniej, raz tylnej łapki.

3. Omówienie sposobu wykonania prac.

Dzieci dostają kolorowe gazety ze zdjęciami kotów (psów). Wycinają je i przyklejają na kartkach, starając się zapełnić jak największą powierzchnię. Puste miejsca pomiędzy zdjęciami dzieci kolorują kredkami w ulubionym kolorze.

4. Wykonanie prac przez dzieci.

Wspólne oglądanie prac, wieszanie ich w kącie dla rodziców.

 Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.

III

1. Ćwiczenia i zabawy z magnesem.

- Dzieci oglądają magnesy, przykładają do siebie. Zauważają, że jedne magnesy się przyciągają, a inne odpychają.

Nauczyciel wyjaśnia, że magnesy mają bieguny – dodatnie i ujemne. Przyciągają się wtedy, gdy do bieguna dodatniego jednego magnesu przysuniemy biegun ujemny drugiego magnesu i na odwrót. Odpychają się, gdy przysuwamy do siebie magnesy biegunami dodatnimi lub ujemnymi.

• Karta pracy, cz. 1, s. 80.

Dzieci mają przedmioty przedstawione na zdjęciach i magnesy. Sprawdzają, które z nich przyciąga magnes. Piszą przy ich zdjęciach znak +.

Wyciągają wniosek, że magnes przyciąga metalowe przedmioty.

- Nauczyciel pociera igłę magnesem, a potem dotyka nią innej igły. Dzieci widzą, że igła przyciąga igłę.

Nauczyciel wyjaśnia, że namagnesował igłę, która uzyskała właściwości magnesu.

- Dzieci bawią się, poruszając magnesem pod rysunkiem trasy samochodowej, na którym położona jest sylweta samochodziku ze spinaczem, albo łapią rybki (małe sylwety rybek ze spinaczem) wędką, która zamiast haczyka ma magnes.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 80.

Rysowanie szlaczków po śladach.

Dzień 5. Bronimy się przed atakiem psa

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wypowiada się o tym, jak psy pomagają ludziom,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: wiersze: R. M. Grońskiego *Bardzo zajęte psy*, D. Wawiłow *Dziwny pies*, nagranie muzyki do ćwiczeń, obrazki: psów różnych ras, zwierząt hodowanych w domu, tamburyn, piłka, książka, s. 27, karty pracy, cz. 1, s. 82, 83, 84, 85, karty pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 13, 14.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 82.

Kolorowanie rysunku czwartego kotka od lewej strony. Kolorowanie rysunku czwartego pieska od prawej strony. Nazywanie zwierząt przedstawionych na rysunkach. Obrysowywanie rysunków według wzoru.

2. Nauka wyliczanki – wiersza D. Wawiłow *Dziwny pies*.

*Jeden, dwa,
jeden, dwa,
pewna pani
miała psa.*

*Siedem, osiem,
siedem, osiem,
wciąż o kości
tylko prosił.*

*Trzy i cztery,
trzy i cztery,
pies ten dziwne
miał manieri.*

*Dziewięć, dziesięć,
dziewięć, dziesięć,
kto z nas kości
mu przyniesie?*

*Pięć i sześć,
pięć i sześć,
wcale lodów
nie chciał jeść.*

*Może ja?
Może ty?
Liczy od nowa –
raz, dwa, trzy...*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 83.

Rysowanie na rysunku akwarium 4 rybek pływających w prawą stronę i 3 rybek pływających w lewą stronę. Kolorowanie akwarium. Rysowanie w okienkach obok cyfr rybek zwróconych w odpowiednią stronę.

Kończenie rysownia rybek według wzoru.

 Ćwiczenia poranne – zestaw VIII (*przewodnik*, s. 96–97).

II

 Rozmowa na temat: *Jak psy pomagają ludziom?*

1. Słuchanie wiersza R. M. Grońskiego *Bardzo zajęte psy*.

*Dziś mówi się – i pisze
(bo jest ciepły papier),
że z psów pożytku nie ma –*

*pies to je i chrapie.
„Co? Pies pracuje? Żarty!
To wałkoń i ladaco...”*

*Przepraszam,
mogę wskazać
na psy zajęte pracą.*

*Kiedy w górach na turystów
z hukiem zwali się lawina,
kto spod śniegu ich wykopie?
Zapytajcie bernardyna...
Niewidomy na spacerze
ostukuje laską chodnik...
Towarzyszy jemu wiernie
tresowany pies – przewodnik.*

*Złodziej ukrył łup w zaroślach,
ze zwinności swoich nóg rad...*

*Lecz owczarek policyjny
znalazł to, co złodziej skradł.
Tam gdzie wiecznie śnieg się bieli,
lśnią polarnej zorzy blaski,
psie zaprzęgi ciągną sanie.
To psy husky (czytaj: haski).
Przykładów dalszych setka
pod pióro mi się ciśnie.
O ciężkiej pracy piesków
wstyd mówić lekkomyślnie.*

*Gdy zdarzy się pies – nierób,
co pracą się nie trudzi –
pies taki najwyraźniej
wziął wzór z niektórych ludzi!*

2. Rozmowa na temat wiersza.

– Co znaczą słowa: wałkoń, ladaco?

– Czy psy nic nie robią?

– Jak psy pomagają ludziom?

- Pokazanie zdjęć psów tych ras, o których była mowa w wierszu (bernardyn, owczarek niemiecki, husky).

3. Ćwiczenia w książce, s. 27.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających, jak psy pomagają ludziom.
- Oglądanie obrazków; słuchanie wskazówek, jak powinno się zachowywać, gdy atakuje nas pies.

4. Ćwiczenia w odpowiednim zachowywaniu się podczas ataku psa.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze i na hasło nauczyciela: *Uwaga, pies!* stają w miejscu, robią lekki rozkrok i ustawiają się bokiem *do nadbiegającego psa*. Następnie kładą się na podłodze w pozycji żółwika, z rękami ułożonymi na karku.

5. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 13.

Liczenie piesków zwróconych w prawą stronę i w lewą stronę. Zapisywanie ich liczby przy odpowiednich strzałkach.

Pisanie cyfry 4.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 89).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 84.

Czytanie całościowe wyrazów: *tak, nie*. Odszukanie ich wśród naklejek; naklejanie przy rysunkach w zależności od tego, czy to, co przedstawiają, jest prawdziwe, czy fałszywe.

2. Zabawa *Układamy zdania*.

Dzieci dobierają się w grupy 4–5-osobowe. Każda grupa otrzymuje kartonik z obrazkiem zwierzęcia – *papugi, królika, psa, kota, kawii domowej...*

Dzieci muszą ułożyć jak najwięcej zdań o zwierzęciu, które mają na obrazku.

Wygrywa grupa, która ułoży jak najwięcej zdań.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 85.

Rysowanie drogi kotka do motka wełny.

Nazywanie obrazków. Łączenie ze sobą głosek wskazanych liczbami. Podawanie nazwy, która powstała.

 Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski aportują* (*przewodnik*, s. 103).

4. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 14.

Kończenie rysowania szlaczków na rysunku miseczki kotka. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego. Pisanie liter **e**, **E**.

Listopad

Tydzień I: Domy i domki

Dzień 1. / jak igła

Cele główne:

- zapoznanie z literą **i** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- utrwalanie poznanej litery.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa literę **i** – małą i wielką, drukowaną i pisaną,
- rozpoznaje i nazywa poznane litery.

Środki dydaktyczne: wiersze: M. Barańskiej *O częściach ciała*, H. Ożogowskiej *Krawcowa*, nagranie dowolnej piosenki, nakrywk – białe, czerwone, niebieskie, kartoniki z wzorami litery **i**, igły z nitką, pary obrazków, małe, drukowane litery **i**, woreczki gimnastyczne, kosz, obręcz, skakanki, tamburyn, książka, s. 28, karty pracy, cz. 1, s. 86, 87, 88, 89, 90.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa z zastosowaniem wiersza M. Barańskiej *O częściach ciała*.

Nauczyciel recytuje wiersz, a dzieci wykonują opisane w nim ruchy i wskazują wymienione części ciała.

Zaczynamy już zabawę!

Ucho lewe, ucho prawe,

lewe oko, prawe oko

i poskaczmy tak wysoko! Hop, hop, hop!

2. Ćwiczenia w książce, s. 28.

Oglądanie obrazków domków. Liczenie okien w każdym domku. Po policzeniu, każdorazowo wskazywanie odpowiedniej cyfry. Podawanie liczby domków, które mają cztery (trzy, dwa) okna.

Ćwiczenia poranne – zestaw IX (według M. Markowskiej).

Przybory: woreczki gimnastyczne, kosz.

Ćwiczenia z woreczkami.

- Dzieci stają w parach naprzeciwko siebie, w odległości 7–10 kroków. Jednocześnie starają się dorzucić woreczkiem do nóg partnera.
- Dzieci stają w luźnej gromadce. Trzymają woreczki w prawych rękach. Upuszczają woreczki za siebie przez lewy bark, odwracają się, podnoszą je lewą ręką i upuszczają przez prawy bark. Podrzucają woreczki do góry i starają się je złapać. Kładą woreczki na głowach, zrzucają na podłogę poprzez skłon w przód, w tył i skłony boczne. Leżą tyłem, woreczki trzymają na brzuchach, oddychają – woreczki poruszają się w górę i w dół. Maszerują po sali, trzymając woreczki na głowach, przy nagraniu dowolnej piosenki. Gdy podchodzą do nauczyciela, każde schyla głowę – woreczek wpada do trzymanego przez niego kosza.

II

 Wprowadzenie litery **i** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Słuchanie wiersza H. Ożogowskiej *Krawcowa*.

*Kto sukienkę uszył Hani?
Kto przerobił ten kaftanik?
Kto paltocik zreperował?
Wiemy! Wiemy! To krawcowa!*

*Ma dwie ręce pracowite,
ma żelazko, naparsteczek,*

*ma szufladę pełną nitek,
szpilek, igieł i szpuleczek.*

*Nożyczkami ciachu-ciachu!
Na maszynie tur, tur, tur!
Chodźmy do niej, dostaniemy
pstrych gałganków cały wór!*

2. Rozmowa na temat wiersza.

- Co robi krawcowa?
- Czego potrzebuje do pracy krawcowa?
- Gdyby krawcowej rozsypały się igły, to jak łatwo mogłaby je zebrać?
- Czy znacie inne igły? (Ma je sosna, mają inne drzewa iglaste; są przy strzykawce).

3. Analiza i synteza słuchowa słowa *igła*.

- Dzielenie słowa *igła* na sylaby.
- Dzielenie słowa *igła* na głoski.
- Co słyszycie na początku słowa *igła*?
- Podawanie przykładów słów rozpoczynających się głoską *i* (*imbryk, irys, imadło...*), kończących się tą głoską (*ślimaki, wargi, nogi...*) i mających ją w środku (*miś, lizak, bilet...*).
- Z ilu głosek składa się słowo *igła*?

4. Budowanie schematu słowa *igła*.

 Zabawa ruchowa *Szycie na maszynie*.

Nauczyciel rozkłada na podłodze skakanki. Dzieci ustawiają się na jednym z ich końców i przeskakują z jednej strony na drugą obunóż – naśladują szycie na maszynie.

5. Syntezowanie ostatnich głosek z nazw obrazków.

Obrazki: raki róg waza

- Podawanie otrzymanego imienia.
- 6. Analiza i synteza słuchowa imienia *Iga*.
- Dzielenie imienia na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.

7. Określanie rodzaju głoski *i*.

- Wypowiadanie głoski *i* długo: iiii...
- Wypowiadanie głoski *i* krótko: i, i, i, i...
- To samogłoska. Oznaczamy ją na czerwono.*

8. Modelowanie struktury dźwiękowej słów: *igła, Iga*.

9. Pokaz litery **i**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

10. Umieszczenie kartoników z literami: **i, I, a** pod modelami słów *igła, Iga*.

 Utrwalenie litery **i**.

1. Szycie na kartonie według wzoru.

Dzieci dostają kartoniki wielkości kartki pocztowej, na których jest wzór litery **i** – małej i wielkiej, pisanej, i igłę z nitką (nitka nawleczona na igłę, a na końcu nitki zawiązany supeł). Nauczyciel demonstruje, jak należy wykonać szycie ścięgiem za igłą. Następnie każde dziecko samo próbuje wyszywać kształt liter tym ścięgiem.

Zabawa ruchowa *Kto z kim?*

Nauczyciel przygotował pasujące do siebie pary obrazków i małe, drukowane litery **i**. Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, dobierają trójkami i ustawiają tak, aby pozostałe trójki mogły przeczytać.

Przykładowe obrazki:

pies i buda
ryba i akwarium
zając i kapusta
mysz i ser

wazon i kwiaty
grzebień i lustro
filiżanka i spodek
igła i nitka

2. Karty pracy, cz. 1, s. 86, 87, 88, 89.

- Oglądanie obrazka; określanie, co się na nim dzieje. Wskazywanie przedmiotów, w których nazwach występuje głoska *i*. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Łączenie obrazków z odpowiednimi literami, którymi rozpoczynają się ich nazwy. Rozwiązywanie rebusów.
- *Nawlekanie* na zieloną nitkę małych liter **i**, a na czerwoną – wielkich liter **I**. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Pisanie liter **i**, **I** po śladach, a potem – samodzielnie.

 Spacer w pobliżu przedszkola – zbieranie opadłych kolorowych liści.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 90.

Rysowanie po śladach rysunków. Kończenie rysowania domków według wzoru.

Kończenie rysowania szlaczeków.

2. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat ich domów – wielkości, wyglądu, miejsca, w którym się znajdują...
3. Rysowanie swoich domów.

Zabawa ruchowa *Drzwi*.

Dzieci dobierają się w pary. Każda para dostaje obręcz. Jedno dziecko z pary opiera obręcz o podłogę i trzyma tak, aby drugie mogło przejść przez te *drzwi*. Proponujemy dzieciom, aby szukały różnych możliwości przechodzenia przez te *drzwi*, np. bokiem, czołgając się, na czworakach... Następnie dzieci zamieniają się rolami.

Dzień 2. Odgłosy dochodzące z domu

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- mówi wyraźnie,
- wykonuje dom z gazety.

Środki dydaktyczne: wiersz Doroty Gellner *Dom*, gazety, szablony domów, klej, nożyczki, karton z ulicami, rymowanka, nakrywki – białe, czerwone, niebieskie, wyraz *dom*, tamburyn, woreczki gimnastyczne, kosz, mazaki, książka, s. 29, karta pracy, cz. 1, s. 91, karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 15.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia ruchowo-graficzne.

Dzieci kreślą w powietrzu oburącz kontur domu.

Mówienie tekstu: *Dobry domek własny, chociaż ciasny* w tempie płynącej leniwie chmurki, a potem maszerujących żołnierzy, galopujących koni...

2. Karta pracy *Czytam, piszę, liczę*, s. 15.

Oglądanie obrazków. Nazywanie obrazków, które są w nich ukryte. Pisanie liter **e**, **E**.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IX (*przewodnik*, s. 108).

II

 Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze – *W domu*.

1. Słuchanie odgłosów dochodzących z wnętrza przedszkola.
Dzieci siedzą z zamkniętymi oczami i wsłuchują się w odgłosy dochodzące z wnętrza przedszkola. Potem dzielą się z innymi swoimi spostrzeżeniami.
– Jakie odgłosy słyszycie w domu?
2. Słuchanie fragmentu wiersza Doroty Gellner *Dom*.

*Gwiżdże wiatr, szumi wiatr,
stuka, puka deszcz.
Gra na rynnach,
gra na szybach.
A dom?
Dom gra też!*

*Trzeszczy podłogą i drzwiami,
gra krokami na schodach,
dom gra,
gdy śpiewa radio w pokoju
lub kapie z kranu woda.*

3. Rozmowa na temat wiersza.
– Jakie odgłosy słyszymy w domu w ten deszczowy, listopadowy dzień?
– Jakie pomieszczenia znajdują się w domu?

4. Ćwiczenia słuchowe.

Naśladowanie odgłosów:

- *za oknem*
wiatru – wiuuu, wiuuu...
padającego deszczu – kap, kap...
- *na klatce schodowej*
skrzypiącej podłogi – skrzyp, skrzyp...
trzeszczących drzwi – ijuu, ijuu...
- *w łazience*
prysznic – szyyy, szyyy...
płukania zębów – gull, gull...
- *w kuchni*
pokrywki podskakującej na garnku – pyr, pyr...
gwizdka czajnika – iiiiuiiiiiiii...
wody płynącej z kranu – szuuu, szuuu...
miksra – zzzzzzzzzzz...

 Zabawa ruchowo-artykulacyjna *Domowe odgłosy*.

Dzieci poruszają się odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze, na podanie przez nauczyciela nazwy pomieszczenia oraz przedmiotu wydającego dźwięki, naśladują odgłosy, które stamtąd dochodzą.

 Wykonanie z gazet sylwety domu.

1. Ćwiczenia w książce, s. 29.

Oglądanie zdjęć domów z różnych części świata. Porównywanie ich.

- Które domy podobają się wam najbardziej?
- W którym chcielibyście zamieszkać?

2. Czytanie całościowe wyrazu *dom*.
3. Nazywanie ulic, przy których znajdują się domy – pochodzących od nazw owoców, słodczy, zwierząt...
Nauczyciel podaje ogólne nazwy, a dzieci wymyślają od nich nazwy ulic. Np.
owoce – ulica *Ananasowa, Gruszkowa, Śliwkowa, Pomarańczowa...*
słodczy – ulica *Tortowa, Czekoladowa, Cukierkowa...*
4. Podawanie nazw ulic, przy których mieszkają dzieci.
5. Wymienianie różnych rodzajów domów występujących w Polsce – jednorodzinne, wieżowce, bloki...
6. Karta pracy, cz. 1, s. 91 (część ćwiczenia).
Oglądanie obrazka domu. Wymienianie części domu. Określanie, co znajduje się w piwnicy, na parterze, na pierwszym piętrze i na strychu.
7. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
Dzieci dostają różne szablony domów. Obrysowują je mazakami na gazetach, dorysowują okna, drzwi. Potem je wycinają, przyklejają na kartonie z ulicami – przygotowanym przez nauczyciela.
8. Wykonanie prac przez dzieci.
Po przyklejeniu domów nauczyciel wiesza pracę w kącie dla rodziców.
9. Porządkowanie miejsc pracy przez dzieci.
- Spacer po osiedlu (miejscowości) – oglądanie budynków, porównywanie ich wyglądu, stanu (stary, nowy, nadający się do remontu)...

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 91 (ciąg dalszy).
Kończenie kolorowania obrazka.
2. Podawanie adresów przez dzieci.
Dzieci kolejno podają swoje imię i nazwisko, miejscowość, ulicę, numer budynku i numer mieszkania.
3. Układanie schematów i modeli nazw obrazków.
- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki.
Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, dobierają w pary, stają naprzeciwko siebie. Powtarzając rymowankę za nauczycielem, uderzają raz w dłoń partnera, raz w swoje.

*Są domy duże,
małe i stare,
domy zabytki,
domy jak hale.*

*Lecz najważniejszy
jest dla każdego
jego dom własny –
coś najbliższego!*

Dzień 3. Pory roku

Cele główne:

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: piosenka *Rodzinka pór roku*, nagrania: utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Jesień*, muzyki do ćwiczeń, kolorowe szyfonowe chustki, klocki, tamburyn, woreczki gimnastyczne, kosz.

Przebieg dnia

I

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Pory roku*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom szyfonowe chustki w kolorach: żółtym, niebieskim, zielonym i czerwonym. Dzieci określają, z jakimi porami roku kojarzą się im kolory chustek. Poruszają się dowolnie po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze ustawiają się w czteroosobowych kołach – każde dziecko w kole ma chustkę w innym kolorze – *wiosna, lato, jesień, zima*.

1. Zabawa *Pory roku*.

Dzieci mówią za nauczycielem rymowanąkę:

Wiosna, lato, jesień, zima – gdy jedna pora roku się kończy, to druga zaczyna. Potem wymieniają oznaki pory roku podanej przez nauczyciela.

 Ćwiczenia poranne – zestaw IX (przewodnik, s. 108).

II

 Zabawy przy piosence *Rodzinka pór roku*.

1. Zabawa relaksacyjna *Powitanie pór roku*.

Dzieci stają w kole. Nauczyciel rozdaje im szyfonowe chustki w kolorach kojarzących się z porami roku: zielone, żółte, czerwone i niebieskie. Potem wypowiada nazwy wybranych pór roku. Dzieci, które mają chustkę w określonym kolorze, wchodzi do środka i witają się, wykonując określone ruchy:

- wiosna – naśladują fruującego motyla,
- lato – podskakują jak piłki,
- jesień – naśladują taniec opadających liści, poruszanych wiatrem,
- zima – poruszają się jak wirujące płatki śniegu.

Na zakończenie zabawy witają się wszystkie pory roku.

2. Słuchanie piosenki *Rodzinka pór roku* (śl. i muz. K. Gowik).

Wio-sna, la-to, je-sień, zi-ma i-dą krok w krok! Po-ry-ro-ku jak ro-dzi-na
ra-zem ca-ły rok! Wio-sna w pą-kach, la-to w kwia-tkach,
je-sień w liś-ciach, zi-ma w pła-tkach.

Ref.: *Wiosna, lato, jesień, zima idą krok w krok!
Pory roku jak rodzina razem cały rok!*

- I. *Wiosna w pąkach, lato w kwiatkach,
jesień w liściach, zima w płatkach.*

Ref.: *Wiosna...*

II. *Raz zielono, raz kwiecieście,
raz brązowo, raz srebrzyście.*

Ref.: *Wiosna...*

III. *Trochę słońca, trochę chłodu,
trochę wiatru, trochę lodu.*

Ref.: *Wiosna...*

IV. *Wiosna nuci, lato śpiewa,
jesień szumi, zima ziewa.*

Ref.: *Wiosna...*

V. *I tak sobie pory roku
w kółko krążą, zawsze zdążą!*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Czy piosenka ma refren?
- Ile ma zwrotek?
- O czym była piosenka?
- Jak wyglądały pory roku?

4. Zabawa przy piosence.

Przy zwrotekach dzieci tańczą dowolnie w parach. Podczas refrenu zatrzymują się i razem z nauczycielem wyklaskują rytm refrenu.

5. Nauka refrenu fragmentami, metodą ze słuchu.

Wspólne śpiewanie refrenu piosenki.

6. Swobodna ekspresja ruchowa przy utworze A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Jesień.*

Dzieci z szyfonowymi chustkami tańczą przy nagraniu utworu.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV (*przewodnik*, s. 89).

III

1. Ćwiczenia słuchu fonematycznego – *Co znajduje się w domu?*

Nauczyciel pyta, co znajduje się w domu na podaną głoskę, a dzieci podają nazwy przedmiotów.
Np.

Co znajduje się w domu na głoskę k? – *kanapa, kaloryfer, komoda, kran, książki, krzesła...*

2. Rozmowa na temat budowy domu.

- Gdy chcemy zbudować dom, to od czego zaczynamy?
 - Co robi architekt?
 - Dlaczego budowę domu rozpoczynamy od wykopania dołu?
 - Co potem robimy?
 - Jacy specjaliści są potrzebni do wykończenia środka domu?
3. Budowanie różnych domów z wybranych klocków. Omawianie swoich budowli.

Dzień 4. Domki z figur

Cele główne:

- zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa figurę geometryczną – trójkąt,
- obrysowuje figury, wycina je i układa obrazek.

Środki dydaktyczne: piosenka *Rodzinka pór roku*, nagranie skocznej melodii, obrazki domków złożonych z figur geometrycznych, klocki w kształcie figur geometrycznych, zestawy kartonowych figur geometrycznych, kolorowy papier, klej, nożyczki, kartki, nakrywki – białe, czerwone, niebieskie, sznurki, tamburyn, woreczki gimnastyczne, kosz, skakanki, bębenek, obręcze, karty pracy, cz. 1, s. 92, 93, 94.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 94.

Rysowanie domu z otoczeniem: takiego, w jakim dzieci chciałyby mieszkać. Kończenie rysowania szlaczków.

2. Nauka I i II zwrotki piosenki *Rodzinka pór roku* (przewodnik, s. 113–114).

 Ćwiczenia poranne – zestaw IX (przewodnik, s. 108).

II

Zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem.

Nauczyciel dzieli dzieci na 3-osobowe grupy. Każda grupa dostaje zestaw figur geometrycznych wyciętych z kartonu. Są wśród nich trójkąty.

1. Składanie kwadratu.

Nauczyciel trzyma papierowy kwadrat i pyta:

– Co to za figura?

Potem składa go wzdłuż przekątnej i rozcina. Pokazuje dwie figury, które powstały (trójkąty).

2. Wyszukiwanie figur w kształcie trójkąta.

Nauczyciel pokazuje trójkąt. Prosi dzieci, żeby wyszukały wśród swoich figur figury o takim kształcie.

3. Oglądanie figury, zapamiętanie jej kształtu.

4. Oglądanie figury za pomocą dotyku.

Dzieci – najpierw z otwartymi oczami, a potem z zamkniętymi oczami – wodzą dłońmi po bokach trójkąta.

5. Określanie charakterystycznych cech trójkąta.

Każda grupa wyodrębnia zaobserwowane cechy figury: trójkąt jest płaski, ma trzy boki, trzy wierzchołki.

• Uzasadnienie nazwy trójkąt – wszystkiego ma po trzy.

Zabawa ruchowa *Budujemy trójkąty*.

Każdy zespół otrzymuje skakankę. Dzieci ustawiają się w rzędach, trzymając skakanki prawą ręką. Maszerują w rytmie wystukiwanym na bębnie. Na hasło *Budujemy trójkąty*, ustawiają się tak, aby trzy skakanki utworzyły kształt trójkąta.

6. Układanie obrazka z klocków w kształcie poznanych figur. Nazywanie figur, których dzieci użyły.

7. Karty pracy, cz. 1, s. 92, 93.

• Liczenie boków i wierzchołków przedstawionych trójkątów. Odszukiwanie trójkątów na rysunkach z figur. Kolorowanie ich. Kończenie rysowania szlaczków z figur.

• Uzupełnianie tabelki według wzoru. Kończenie rysowania linii na rysunkach figur.

Zabawa ruchowa *Układamy figury*.

Dzieci dostają sznurki. Poruszają się z nimi przy nagraniu skocznej melodii. Podczas przerwy w grze układają na podłodze ze sznurka kształt figury, której nazwę podał nauczyciel (koło, kwadrat, trójkąt).

Wykonanie *domu z otoczeniem z figur geometrycznych*.

1. Kreślenie w powietrzu konturów figur geometrycznych wymienionych przez nauczyciela.

2. Oglądanie obrazków domków złożonych z figur geometrycznych. Omówienie ich wyglądu.

Liczenie w nich figur każdego rodzaju.

Zabawa ruchowa *Układamy figury*.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu (podskoki, marsz, bieg). Podczas przerwy w grze dobierają się w czteroosobowe grupy i na dywanie układają z ciał kontur poznanej figury geometrycznej, której nazwę podał nauczyciel.

3. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

Dzieci dostają klocki w kształcie koła, kwadratu i trójkąta (różnej wielkości) oraz kolorowy papier i kartki. Muszą obrysować na kolorowym papierze figury, w potrzebnym im w pracy kształcie i wielkości, i je wyciąć.

Potem układają je na kartkach i przyklejają tak, aby powstał ciekawy domek z otoczeniem.

4. Wykonanie prac przez dzieci.

Po wspólnym obejrzeniu i wskazaniu najciekawszych prac nauczyciel wiesza je w kącie dla rodziców.

5. Porządkowanie miejsc pracy przez dzieci.

Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.

III

1. Zabawa – wymienianie nazw przedmiotów znajdujących się w określonej części domu.

Nauczyciel wymienia poszczególne pomieszczenia, a dzieci wymieniają przedmioty, które się w nich znajdują.

Np.

Kuchnia – Kuchenka gazowa, czajnik, garnki, patelnie, kuchenka mikrofalowa, płyta indukcyjna, toster, noże, sitka, talerze...

Łazienka – wanna, kran, prysznic, mydło, gąbka, krem...

Pokój – telewizor, wersalka, stół, fotele, dywan...

Przedpokój – wieszak, ubrania, buty, czapki...

Korytarz – dywan, zdjęcia.

2. Układanie schematów i modeli nazw obrazków.

Zabawa ruchowa *Drzwi (przewodnik, s. 110)*.

Dzień 5. Domy zwierząt

Cele główne:

- rozpoznawanie i nazywanie domów zwierząt,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wymienia nazwy domów zwierząt,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Środki dydaktyczne: piosenka *Rodzinka pór roku*, fragment wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*, nagrania: utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Jesień*, muzyki do ćwiczeń, liście, obrazki zwierząt, woreczki gimnastyczne, kosz, tamburyn, karty pracy, cz. 1, s. 95, 96.

Przebieg dnia

I

1. Interpretowanie powiedzeń związanych z domem.

Np.

prowadzić dom otwarty

być gościem w domu

czuć się jak u siebie w domu

postawić dom na głowie

*złożyć dom
być przyjacielem domu.*

2. Nauka pozostałych zwrotek piosenki *Rodzinka pór roku* (przewodnik, s. 113–114)
3. Zabawa przy piosence *Rodzinka pór roku* (przewodnik, s. 114).
- Ćwiczenia poranne – zestaw IX (przewodnik, s. 108).

II

 Kto gdzie mieszka? – rozmowa na temat domów zwierząt.

 Zabawa ruchowa połączona z ćwiczeniami ortofonicznymi.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, słuchają pytania nauczyciela, a potem naśladują ruchy i głosy odpowiednich zwierząt.

Np.

- *Jakie zwierzę mieszka w budzie?* (Dzieci chodzą na czworakach i naśladują szczekanie).
 - *Jakie zwierzę mieszka w ulu?* (Biegają na palcach, machają zgiętymi w łokciach rękami i naśladują bzyczenie pszczół).
 - *Jakie zwierzę mieszka w gnieździe?* Powraca zawsze do swojego gniazda. (Dzieci naśladują bociana, jego lot i głos).
 - *Jakie zwierzę mieszka w gawrze?* *Śpi w niej teraz.* (Dzieci chodzą powoli na czworakach i co jakiś czas groźnie ryczą).
 - *Jakie zwierzę mieszka w lesie i nocą nie śpi, tylko poluje?* (Poruszają rękami jak skrzydłami, mówią: uhu, uhu...).
 - *Jakie zwierzę mieszka w kurniku i ma kolorowy, wspaniały ogon?* (Dzieci biegają i mówią: kukuryku).
 - *Jakie zwierzę mieszka w polu i ma norę z wieloma spiżarniami?* (Naśladują ruchy myszy – biegają na czworakach, co jakiś czas w przysiadzie naśladują szybkie gryzienie, np. ziarna).
1. Ocenianie wartości logicznej zdań.

Nauczyciel mówi zdania. Jeżeli zdania są prawdziwe – dzieci biją brawo, a jeżeli są fałszywe, siedzą cicho.

Przykładowe zdania:

Kukułka mieszka w gnieździe.

Kot mieszka w norce.

Wiewiórka mieszka w dziupli.

Ryby mieszkają w wodzie.

Pies mieszka na drzewie.

Sarna mieszka w lesie.

Kret mieszka pod ziemią.

Wróble mieszkają w ulach.

Mrowisko to dom mrówek.

2. Zabawa *Projektuję dom dla zwierzątka.*

Dzieci losują po jednym obrazku zwierzęcia (kot, sowa, koń, wiewiórka, jeź, mysz, pies, żaba, wróbel, sroka, kura, żyrafa...).

Ich zadaniem jest zaprojektować dom dla zwierzęcia z obrazka, uwzględniając jego potrzeby. Np. *wróbel, który jest z nami cały rok, potrzebuje ciepłego domku na drzewie, w którym by nie zmarł zimą i gdzie miałby wodę i ziarno.*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 95.

Rysowanie dróg zwierząt do ich domów.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw IV (przewodnik, s. 89).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 96.

Rysowanie w kwadratach po prawej stronie karty takich samych linii (i koła), jakie są w kwadratach po lewej stronie.

2. Zapoznanie z nazwą aktualnego miesiąca – listopad.

- Słuchanie fragmentu wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*.

*Listopad, zwykle
wietrzny i dżdżysty,
wymiatą stopy
opadłych liści.*

*Gdy mu się znudzi
jesienna plucha,
to sypie śniegiem
i mrozem dmucha.*

- Wyjaśnienie niezrozumiałych słów: *dżdżysty, jesienna plucha*.
- Rozmowa na temat wiersza.
 - Jak nazywa się nowy miesiąc?
 - Jaki zwykle jest listopad?
 - Co robi listopad?
- Ponowne słuchanie wiersza, dopowiadanie brakujących słów.

*Listopad, zwykle
wietrzny i ...
wymiatą stopy
opadłych ...*

*Gdy mu się znudzi
jesienna ...
to sypie ...
i mrozem ...*

3. Swobodny taniec z liściem przy nagraniu utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Jesień*.

Numer tablicy	Opis	Tygodnie, w których można wykorzystać tablice
WRZESIEŃ		
1	Wakacje nad morzem – zdjęcia: morza, portu, mewy, moło w Sopocie, bursztynów i mikołajka nadmorskiego	Tydzień II Znowu w przedszkolu
2	Znaki drogowe – ostrzegawcze, informacyjne, zakazu, nakazu (z podpisami)	Tydzień III Moja droga do przedszkola
3	Wakacje w górach – zdjęcia: górala i góralki, Tatr, Morskiego Oka, kolejki górskiej, hali i owiec, potoku górskiego, miasteczka, szlaku turystycznego	Tydzień II Znowu w przedszkolu
4	Środki transportu – zdjęcia: autobusu, tramwaju, roweru, trolejbusu, samochodu osobowego, samolotu, motocyklu, pociągu, statku wycieczkowego	Tydzień III Moja droga do przedszkola
5	Przedstawiciele polskich drzew – zdjęcia: drzewa liściaste: klon, kasztanowiec, dąb, jarzębina; drzewa iglaste: sosna, jodła, modrzew, świerk	Tydzień IV Nadeszła jesień
20	Orientacja w schemacie ciała drugiej osoby (moja lewa ręka – twoja prawa ręka, ...)	Tydzień IV Nadeszła jesień
PAŹDZIERNIK		
10	Sad jesienią – zdjęcia: sadu, jabłek, gruszek, śliwek, moreli, brzoskwiń	Tydzień I Jesienią w sadzie
11	Wprowadzenie litery <i>o</i> – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>osa</i>	Tydzień I Jesienią w sadzie
12	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczb 1, 2	Tydzień I Jesienią w sadzie
13	Wprowadzenie litery <i>a</i> – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>apar</i>	Tydzień II Warzywa znane i lubiane
14	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 3	Tydzień II Warzywa znane i lubiane
15	W ogrodzie warzywnym – zdjęcia: ogrodu warzywnego, buraka, pomidora, marchwi, selera, pietruszki, pora, kapusty białej	Tydzień II Warzywa znane i lubiane
16	Wprowadzenie litery <i>m</i> – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>mama</i>	Tydzień III Moja rodzina
17	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 4	Tydzień IV Zwierzęta domowe
18	Wprowadzenie litery <i>e</i> – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>ekran</i>	Tydzień IV Zwierzęta domowe
19	Przedstawiciele psów i kotów – zdjęcia wybranych ras kotów i psów	Tydzień IV Zwierzęta domowe

39	Zawody – zdjęcia: malarza pokojowego, nauczycielki, policjantki, ratownika górskiego, rzeźbiarki, stolarza, stomatologa, weterynarza	Tydzień III Moja rodzina
80	Zawody – zdjęcia: bibliotekarki, ekspedientki, górnika, kucharki, lekarza, krawcowej, strażaka, fryzjerki	Tydzień III Moja rodzina
7	Park w czterech porach roku – zdjęcia: parku wiosną, latem, jesienią i zimą	Tydzień I Domy i domki
21	Wprowadzenie litery <i>i</i> – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu igła	Listopad Tydzień I Domy i domki
22	Różne domy spotykane dzisiaj – zdjęcia: wieżowca, domu jednorodzinnego, igloo, dworku, pałacu, bloku, domu drewnianego, chaty góralskiej	Listopad Tydzień I Domy i domki
Tablica do wykorzystania przez nauczyciela w dowolnie wybranym przez niego temacie		
35	Figurowy obrazek – domek z otoczeniem	
38	Czekolada – od ziaren kakaowca do tabliczki czekolady	
75	Rebusy – dotyczące poznanych liter	

Propozycja korzystania z *Wyprawki plastycznej*

Miesiąc	Tydzień	Dzień tygodnia	Praca plastyczna, historyjka
WRZESIEŃ	I. W przedszkolu	3. Moje zmysły	<i>Obrazek z imieniem</i>
	III. Moja droga do przedszkola	2. Przejście przez ulicę	<i>Sygnalizator świetlny</i>
	IV. Nadeszła jesień	1. Park jesienią	<i>Puzzle Jesień</i>
		2. Drzewa w jesiennej szacie	<i>Historyjka Jeż i wieświórka</i> Zdjęcia reprodukcji obrazów przedstawiających oznaki jesieni
		5. Co nam jesień w koszu niesie?	<i>Listki z emocjami</i>
PAŹDZIERNIK	I. Jesienią w sadzie	3. W sadzie jesienią	<i>Kolorowanka wodna Owoce</i>
		5. Pomagamy zrywać owoce	<i>Kompot wieloowocowy</i>
	III. Moja rodzina	4. Drzewo genealogiczne	<i>Drzewo genealogiczne</i>
LISTOPAD	I. Domy i domki	5. Domy zwierząt	<i>Zwierzęta na palce</i>